

SFC2021 Programme supported from the ERDF (Investment for jobs and growth goal), ESF+, the Cohesion Fund, the JTF and the EMFAF - Article 21(3)

CCI	2021RO16FFPR001
Title in English	Sustainable Development
Title in national language(s)	RO - Dezvoltare Durabila
Version	1.0
First year	2021
Last year	2027
Eligible from	01-Jan-2021
Eligible until	31-Dec-2029
Commission decision number	
Commission decision date	
NUTS regions covered by the programme	RO1 - Macromregiunea Unu RO11 - Nord-Vest RO111 - Bihor RO112 - Bistrița-Năsăud RO113 - Cluj RO114 - Maramureș RO115 - Satu Mare RO116 - Sălaj RO12 - Centru RO121 - Alba RO122 - Brașov RO123 - Covasna RO124 - Harghita RO125 - Mureș RO126 - Sibiu RO2 - Macromregiunea Doi RO21 - Nord-Est RO211 - Bacău RO212 - Botoșani RO213 - Iași RO214 - Neamț RO215 - Suceava RO216 - Vaslui RO22 - Sud-Est RO221 - Brăila RO222 - Buzău RO223 - Constanța RO224 - Galați RO225 - Tulcea RO226 - Vrancea RO31 - Sud-Muntenia RO311 - Argeș RO312 - Călărași RO313 - Dâmbovița RO314 - Giurgiu RO315 - Ialomița RO316 - Prahova RO317 - Teleorman

	RO4 - Macroregiunea Patru RO41 - Sud-Vest Oltenia RO411 - Dolj RO412 - Gorj RO413 - Mehedinți RO414 - Olt RO415 - Vâlcea RO42 - Vest RO421 - Arad RO422 - Caraș-Severin RO423 - Hunedoara RO424 - Timiș RO3 - Macroregiunea Trei RO32 - București-Ilfov RO321 - București RO322 - Ilfov
Fund(s) concerned	ERDF Cohesion Fund
Programme	☐ under Investment for jobs and growth goal for the outermost regions only

Table of Contents

1. Programme strategy: main challenges and policy responses.....	8
Table 1	17
2. Priorities.....	27
2.1. Priorities other than technical assistance	27
2.1.1. Priority: P1. Prioritatea 1. Dezvoltarea infrastructurii de apă și apă uzată și tranziția la o economie circulară.....	27
2.1.1.1. Specific objective: RSO2.5. Promoting access to water and sustainable water management (ERDF)	27
2.1.1.1.1. Interventions of the Funds	27
The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:	27
The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:	29
Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation	29
Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR	30
The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR	30
The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR.....	31
2.1.1.1.2. Indicators	31
Table 2: Output indicators	31
Table 3: Result indicators	31
2.1.1.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention	32
Table 4: Dimension 1 - intervention field	32
Table 5: Dimension 2 - form of financing.....	32
Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus	32
Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes.....	33
Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension	33
2.1.1.1. Specific objective: RSO2.5. Promoting access to water and sustainable water management (CF).....	34
2.1.1.1.1. Interventions of the Funds	34
The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:	34
The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:	36
Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation	36
Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR	37
The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR	37
The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR.....	37
2.1.1.1.2. Indicators	38
Table 2: Output indicators	38
Table 3: Result indicators	38
2.1.1.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention	38
Table 4: Dimension 1 - intervention field	38
Table 5: Dimension 2 - form of financing.....	39
Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus	39
Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes.....	39
Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension	39
2.1.1.1.1. Specific objective: RSO2.6. Promoting the transition to a circular and resource efficient economy (CF)	41
2.1.1.1.1.1. Interventions of the Funds	41
The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:	41

The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:	43
Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation	44
Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR	44
The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR	44
The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR	45
2.1.1.1.2. Indicators	45
Table 2: Output indicators	45
Table 3: Result indicators	45
2.1.1.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention	46
Table 4: Dimension 1 - intervention field	46
Table 5: Dimension 2 - form of financing	46
Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus	46
Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes	47
Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension	47
2.1.1. Priority: P2. Prioritatea 2. Protecția mediului prin conservarea biodiversității, asigurarea calității aerului și remediere a siturilor contaminate	48
2.1.1.1. Specific objective: RSO2.7. Enhancing protection and preservation of nature, biodiversity and green infrastructure, including in urban areas, and reducing all forms of pollution (ERDF)	48
2.1.1.1.1. Interventions of the Funds	48
The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:	48
The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:	51
Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation	51
Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR	52
The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR	52
The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR	52
2.1.1.1.2. Indicators	53
Table 2: Output indicators	53
Table 3: Result indicators	53
2.1.1.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention	54
Table 4: Dimension 1 - intervention field	54
Table 5: Dimension 2 - form of financing	54
Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus	54
Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes	55
Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension	55
2.1.1. Priority: P3. Prioritatea 3 Promovarea adaptării la schimbările climatice și managementul riscurilor	56
2.1.1.1. Specific objective: RSO2.4. Promoting climate change adaptation and disaster risk prevention, resilience taking into account eco-system based approaches (ERDF)	56
2.1.1.1.1. Interventions of the Funds	56
The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:	56
The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:	58
Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation	59
Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR	59
The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR	59
The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR	60
2.1.1.1.2. Indicators	60
Table 2: Output indicators	60

Table 3: Result indicators	60
2.1.1.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention	61
Table 4: Dimension 1 - intervention field	61
Table 5: Dimension 2 - form of financing	62
Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus	62
Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes	62
Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension	62
2.1.1. Priority: P4. Prioritatea 4. Promovarea eficienței energetice, a sistemelor și rețelelor inteligente de energie și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră	64
2.1.1.1. Specific objective: RSO2.1. Promoting energy efficiency and reducing greenhouse gas emissions (CF)	64
2.1.1.1.1. Interventions of the Funds	64
The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:	64
The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:	65
Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation	65
Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR	65
The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR ..	65
The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR	66
2.1.1.1.2. Indicators	66
Table 2: Output indicators	66
Table 3: Result indicators	66
2.1.1.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention	67
Table 4: Dimension 1 - intervention field	67
Table 5: Dimension 2 - form of financing	67
Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus	67
Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes	67
Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension	68
2.1.1.1. Specific objective: RSO2.1. Promoting energy efficiency and reducing greenhouse gas emissions (ERDF)	69
2.1.1.1.1. Interventions of the Funds	69
The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:	69
The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:	71
Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation	71
Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR	71
The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR ..	71
The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR	72
2.1.1.1.2. Indicators	72
Table 2: Output indicators	72
Table 3: Result indicators	72
2.1.1.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention	73
Table 4: Dimension 1 - intervention field	73
Table 5: Dimension 2 - form of financing	73
Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus	73
Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes	74
Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension	74
2.1.1.1. Specific objective: RSO2.2. Promoting renewable energy in accordance with Renewable Energy Directive (EU) 2018/2001[1], including the sustainability criteria set out therein (ERDF) ..	75
2.1.1.1.1. Interventions of the Funds	75

The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:	75
The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:	76
Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation	76
Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR	76
The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR	76
The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR	77
2.1.1.1.2. Indicators	77
Table 2: Output indicators	77
Table 3: Result indicators	77
2.1.1.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention	77
Table 4: Dimension 1 - intervention field	77
Table 5: Dimension 2 - form of financing	78
Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus	78
Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes	78
Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension	78
2.1.1.1. Specific objective: RSO2.3. Developing smart energy systems, grids and storage at outside TEN-E (CF)	79
2.1.1.1.1. Interventions of the Funds	79
The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:	79
The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:	80
Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation	80
Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR	81
The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR	81
The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR	81
2.1.1.1.2. Indicators	81
Table 2: Output indicators	81
Table 3: Result indicators	82
2.1.1.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention	82
Table 4: Dimension 1 - intervention field	82
Table 5: Dimension 2 - form of financing	82
Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus	82
Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes	83
Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension	83
2.1.1.1. Specific objective: RSO2.3. Developing smart energy systems, grids and storage at outside TEN-E (ERDF)	84
2.1.1.1.1. Interventions of the Funds	84
The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:	84
The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:	85
Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation	85
Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR	86
The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR	86
The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR	86
2.1.1.1.2. Indicators	86
Table 2: Output indicators	86
Table 3: Result indicators	87
2.1.1.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention	87

Table 4: Dimension 1 - intervention field	87
Table 5: Dimension 2 - form of financing.....	87
Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus	87
Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes.....	87
Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension ...	88
2.2. Technical assistance priorities	89
3. Financing plan	90
3.1. Transfers and contributions (1).....	90
Table 15A: Contributions to InvestEU* (breakdown by year).....	90
Table 15B: Contributions to InvestEU* (summary).....	90
Justification, taking into account how those amounts contribute to the achievement of policy objectives selected in the programme in accordance with Article 10(1) of the InvestEU Regulation	91
Table 16A: Transfers to instruments under direct or indirect management (breakdown by year)...	91
Table 16B: Transfers to instruments under direct or indirect management* (summary).....	91
Transfers to instruments under direct or indirect management - Justification	91
Table 17A: Transfers between ERDF, ESF+ and Cohesion Fund or to another Fund or Funds* (breakdown by year).....	91
Table 17B: Transfers between ERDF, ESF+ and Cohesion Fund or to another Fund or Funds (summary).....	91
Transfers between shared management funds, including between cohesion policy funds - Justification.....	92
3.2. JTF: allocation in the programme and transfers (1)	92
3.3. Transfers between categories of region resulting from the mid-term review.....	92
Table 19A: Transfers between categories of region resulting from the mid-term review within the programme (breakdown by year)	92
Table 19B: Transfers between categories of region resulting from the mid-term review, to other programmes (breakdown by year).....	92
3.4. Transfers back (1).....	93
Table 20A: Transfers back (breakdown by year)	93
Table 20B: Transfers back* (summary)	93
3.5. Financial appropriations by year	94
Table 10: Financial appropriations by year	94
3.6. Total financial appropriations by fund and national co-financing	95
Table 11: Total financial appropriations by fund and national co-financing	95
4. Enabling conditions	96
5. Programme authorities.....	110
Table 13: Programme authorities	110
The repartition of the reimbursed amounts for technical assistance pursuant to Article 36(5) CPR if more bodies are identified to receive payments from the Commission	110
6. Partnership	111
7. Communication and visibility	114
8. Use of unit costs, lump sums, flat rates and financing not linked to costs	116
Table 14: Use of unit costs, lump sums, flat rates and financing not linked to costs.....	116
Appendix 1: Union contribution based on unit costs, lump sums and flat rates	117
A. Summary of the main elements	117
B. Details by type of operation.....	118
C. Calculation of the standard scale of unit costs, lump sums or flat rates	118
1. Source of data used to calculate the standard scale of unit costs, lump sums or flat rates (who produced, collected and recorded the data, where the data is stored, cut-off dates, validation, etc.).....	118
2. Please specify why the proposed method and calculation based on Article 94(2) CPR is relevant to the type of operation.	118
3. Please specify how the calculations were made, in particular including any assumptions made in terms of quality or quantities. Where relevant, statistical evidence and benchmarks should be used and, if requested, provided in a format that is usable by the Commission.....	118

4. Please explain how you have ensured that only eligible expenditure was included in the calculation of the standard scale of unit cost, lump sum or flat rate.	118
5. Assessment of the audit authority(ies) of the calculation methodology and amounts and the arrangements to ensure the verification, quality, collection and storage of data.....	118
Appendix 2: Union contribution based on financing not linked to costs	119
A. Summary of the main elements	119
B. Details by type of operation.....	120
Appendix 3: List of planned operations of strategic importance with a timetable.....	121
DOCUMENTS	122

1. Programme strategy: main challenges and policy responses

Reference: points (a)(i) to (viii) and point (a)(x) of Article 22(3) and point (b) of Article 22(3) of Regulation (EU) 2021/1060 (CPR)

Programul Operațional Dezvoltare Durabilă (PODD) 2021-2027 este elaborat în acord cu obiectivul Uniunii Europene (UE) de conservare, protecție și îmbunătățire a calității mediului, art. 11 și art. 191 și 174 din TFUE, acordând atenție deosebită inclusiv zonelor rurale.

În elaborarea PODD s-a avut în vedere Semestrul European, Recomandările Specifice de Țară (RST) relevante, Programul Național de Reformă, **Rapoartele de Țară (RT) din 2019 și 2020[1]**, precum și nevoile naționale de dezvoltare. PODD va adresa provocările identificate prin finanțarea celui de-al doilea obiectiv de politică din Regulamentul nr. 1060/2021, ”o Europă mai verde”.

PODD contribuie la transformare a UE într-o economie modernă, competitivă și eficientă, disociată de utilizarea resurselor conform obiectivelor **Pactului Verde European (PEV)** și **Planului de acțiune UE privind reducerea la zero a poluării**, ca parte integrantă a PEV. PODD are ca fundament **Strategia Națională pentru Dezvoltarea Durabilă a României (SNDD) 2030**, document structurat în acord cu Obiectivele pentru Dezvoltare Durabilă (ODD) stabilite conform Agendei 2030 a ONU pentru Dezvoltare Durabilă și Concluziilor Consiliului UE.

Infrastructura de apă și apă uzată insuficientă și inadecvată în raport cu cerințele de conformare cu directivele privind calitatea apei potabile și epurarea apelor uzate urbane, și pentru asigurarea adecvată a calității vieții

România a asumat prin Tratatul de Aderare la UE implementarea **Directivei nr. 98/83/CE privind calitatea apei destinate consumului uman (DAP)** până la 31 decembrie 2015 și conformarea cu prevederile **Directivei nr. 91/271/CEE privind colectarea și epurarea apelor uzate urbane (DEAUU)** până la 31 decembrie 2018 cu termen intermediare pentru aglomerările peste 10.000 locuitori echivalenți (l.e.) în decembrie 2015, termene care nu au fost respectate.

Referitor la **conformarea cu DAP**, deși au fost progrese, apa nu îndeplinește criteriile de calitate, în special în zonele mici de aprovizionare, din cauza lipsei sau a deficiențelor serviciilor de alimentare cu apă din punct de vedere cantitativ sau al asigurării continuității serviciului 24 ore/7 zile. Totodată, trebuie avut în vedere că **Directiva 2020/2184 privind apa potabilă** (noua DAP) impune investiții suplimentare în infrastructura și în capacitatea de analiză și monitorizare a noilor parametri. Prin urmare, asigurarea calității apei conform noii directive, monitorizarea calității apei, precum și reducerea decalajului de acces la alimentarea cu apă față de media UE reprezintă o prioritate națională.

Conform ”**Raportului Diagnostic privind apele din România**” (iunie 2018) aprox. 4,5 mil. de români nu au acces la apă curentă, iar aprox. jumătate dintre aceștia (cca. 2,5 mil. de persoane) se alimentează cu apă în regim propriu, din surse nesigure, pentru care nu se poate asigura controlul calității de apă potabilă. În plus, așa cum se menționează în **Raportul ECA 12/2017**, o problemă importantă care afectează alimentarea cu apă potabilă o reprezintă rata ridicată (aprox. 40%) a pierderilor fizice de apă, cu impact negativ asupra calității serviciilor de alimentare cu apă precum și al consumului de resurse de apă.

Totodată, conform **datelor Institutului Național de Statistică (INS)** din 2020, populația deservită de **sistemul public de alimentare cu apă** este 13.936.918 persoane, reprezentând 72,4% din populația rezidentă a României.

Concomitent, rezultatele **Raportului privind calitatea apei potabile din 2019** reliefează deficiențele privind alimentarea cu apă și calitatea acesteia, iar **RT din 2020** arată că acțiunile legate de **colectarea apelor uzate** și conectarea la infrastructura publică de canalizare nu sunt încă finalizate și s-au identificat măsurile de remediere modernizarea infrastructurii de apă potabilă și de apă uzată, respectiv monitorizarea calității apei potabile și modernizarea laboratoarelor pentru o mai bună monitorizare a substanțelor

deversate în ape.

În ceea ce privește **epurarea apelor uzate**, conform **datelor INS, în 2020**, 56,0% din populația rezidentă a României avea locuințele conectate la sistemele de canalizare și 54,7% din populația rezidentă a țării era conectată la sistemele de canalizare prevăzute cu stații de epurare. Deși au fost finanțate proiecte prin Programul Operațional Sectorial Mediu (POSM), Programul Operațional Infrastructură Mare (POIM) și Programul Național Dezvoltare Rurală (PNDR) și, există încă decalaje în atingerea Țintelor asumate prin Tratat. Necesarul total de investiții este evaluat în 2020 la 22,7 mld euro, din care 50,6% pentru apă și 47,5% pentru apă uzată.

Din implementarea POIM și din analizele efectuate rezulta ca stagnarea procesului de regionalizare reprezintă un blocaj major în procesul de conformare, fiind consolidarea Autorității Naționale de Reglementare a Serviciilor Comunitare de Utilități Publice (ANRSC), cât și îndeplinirea indicatorilor de performanță din contractele de delegare, extinderea și consolidarea operatorilor regionali, inclusiv fuziunea acestora.

Având în vedere decalajul de conformare cu directivele europene și cerințele de raportare, inclusiv în relație cu noua DAP, inclusiv creșterea consumurilor energetice, investițiile în sectorul apă/apă uzată sunt o prioritate națională strategică. Totodată, PODD va continua politica de regionalizare în sector și va asigura consolidarea sectorului. Investițiile se vor realiza în acord cu Planul Național de Investiții.

Infrastructură insuficientă de colectare separată, pregătire pentru reutilizare, reciclare și tratare a deșeurilor, nefiind asigurate premisele necesare pentru conformarea cu Pachetul privind Economia Circulară (PEC)

România trebuie să atingă **obiective principale ale PEC** prin măsuri specifice pentru a susține prevenirea, pregătirea pentru reutilizare și reciclarea deșeurilor. **RT din 2019 și 2020, precum și Raportul de alertă timpurie pentru România referitor la punerea în aplicare a legislației UE privind deșeurile** subliniază deficiențele României privind reutilizarea, reciclarea și reducerea cantității de deșuri depozitate.

Planul Național de Gestionare a Deșeurilor (PNGD) asigură cadrul general de promovare a măsurilor necesare pentru conformare până în 2025. Totodată, **Planurile Județene de Gestionare a Deșeurilor și Planul de Gestionare a Deșeurilor pentru Municipiul București (PJGD/PGDMB)** prevăd, pe lângă obiectele și Țintele din legislația națională actuală, toate obiectivele și Țintele din PEC. Din analiza PJGD/PGDMB rezultă că deficitul de infrastructură vizează extinderea sistemului de colectare separată a deșeurilor reciclabile, implementarea colectării separate a biodeșeurilor și a fluxurilor speciale din deșeurile municipale și realizarea de instalații noi de tratare și modernizarea celor existente. Instalațiile noi de tratare sunt instalații de sortare, compostare, digestie anaerobă pentru deșeurile colectate separat, cât și instalații integrate de tratare mecano-biologică care vor trata atât deșeurile colectate separat, cât și deșeurile reziduale. În ceea ce privește instalațiile de tratare mecano-biologică existente, acestea vor fi modernizate pentru a asigura creșterea gradului de valorificare (inclusiv, acolo unde este posibil, prin tratarea și a bio-deșeurilor colectate separat) și conformării cu regulile Malagrotta, fără creșterea capacității inițiale. În ceea ce privește depozitarea, PJGD/PGDMB prevăd investiții pentru închiderea a 17 depozite neconforme (AR, BT, BV, CT, GL, MH, SM).

Valoarea totală a investițiilor incluse în PJGD/PGDMB este de 2,373 mld. Euro, din care: 42% (1,121 mld. Euro) investițiile pentru colectarea separată a deșeurilor, stații de transfer, instalații de sortare, de compostare și digestie anaerobă; 37% (889 mil. Euro) pentru instalațiile integrate de tratare mecano-biologică (care vor trata atât deșeurile colectate separat, cât și deșeurile reciclabile); 4% (89 mil. Euro) pentru modernizarea instalațiilor de tratare mecano-biologică (fără creștere de capacitate); 1% (18 mil. Euro) pentru închiderea depozitelor neconforme; 11% (256 mil. Euro) alte costuri.

Necesitatea de investiții în domeniul gestionării deșeurilor municipale este dublată de necesitatea îmbunătățirii guvernantei în sectorul de deșuri. Măsurile de guvernare referitoare la operaționalizarea

deplină a instrumentelor economice și a rolului ANRSC, în calitate de autoritate națională de reglementare a politicii tarifare pentru deșeurile municipale vor fi implementate prin modificarea Legii nr. 101/2006 serviciului de salubritate a localităților și a Ordinului ANRSC nr. 109/2007 privind metodologia tarifelor de salubritate.

Investițiile PODD vizează economia circulară și vor fi în acord cu Strategia privind Economia Circulară, prin operațiuni de promovare a activităților prioritare din ierarhia de gestionare a deșeurilor. PODD răspunde nevoilor de dezvoltare prin investiții noi și continuarea celor demarate pentru gestionarea deșeurilor municipale și prin sprijinirea îmbunătățirii guvernantei în acest sector. Investițiile pentru gestionarea deșeurilor municipale includ investiții pentru colectarea separată a deșeurilor, instalații de tratare a deșeurilor colectate separat, precum și închiderea de depozite neconforme.

Nivel limitat al resurselor pentru asigurarea managementului adecvat și măsurilor pentru protejarea și refacerea naturii

În România ariile naturale protejate sunt clasificate în arii protejate de interes național (Parcuri Naționale, Parcuri Naturale, rezervații, etc.) și arii protejate de interes comunitar (situri Natura 2000), internațional (situri Ramsar, Rezervații ale Biosferei etc.). Cele mai numeroase sunt **siturile Natura 2000**, desemnate la nivel european conform **Directivei 92/43 din 1992 privind Conservarea Habitadelor Naturale și a Faunei și Florei Sălbătice (Directiva Habitate) și Directivei 79/409 din 1979 modificată prin Directiva 2009/147/CE privind conservarea păsărilor sălbătice (Directiva Păsări)** pentru care trebuie să existe planuri de management (PM) și să fie asigurate resursele financiare pentru implementarea acestora. Rețeaua națională Natura 2000 este formată din 606 situri: 435 de Situri de Importanță Comunitară (SCI) și 171 de Arii de Protecție Specială Avifaunistică (SPA) ceea ce reprezintă 22,8% din suprafața teritoriului național (6.058.681 ha) din care 4.650.181 ha SCI-uri și 3.874.645 ha SPA-uri, cu o suprapunere de 2.466.849 ha. Sunt aprobate PM pentru 310 situri Natura 2000 (pentru 224 SCI și 86 SPA), respectiv cca. 51% din situri.

Managementul ariilor naturale protejate se realizează din mai 2017 de Agenția Națională pentru Arii Naturale Protejate (ANANP) și entități terțe care dețin calitatea de administrator în baza contractelor de administrare încheiate cu ANANP. Investițiile în sectorul biodiversitate vor ține seama și de aspectele menționate în RT din 2019, unde au fost identificate nevoi de investiții prioritare pentru a consolida biodiversitatea.

România a elaborat **Cadrul Prioritar de Acțiune**, care oferă imaginea de ansamblu privind măsurile necesare și nevoile de finanțare pentru punerea în aplicare a rețelei Natura 2000 la nivel național și a infrastructurii ecologice asociate în vederea atingerii obiectivelor de conservare la nivel de sit.

Investițiile vor avea în vedere obiectivele **Strategiei UE pentru biodiversitate 2030**, care este parte esențială a Pactului ecologic european, desi realizarea obiectivelor aceteia reprezintă o provocare majoră. De asemenea, PODD vizează menținerea și refacerea ecosistemelor degradate și serviciile prestate (împăduriri, coridoare ecologice etc.) situate în afara ariilor naturale protejate, continuând astfel acțiunile finanțate prin POIM. Dacă prin POIM experiența limitată în derularea proiectelor de acest tip, precum și complexitatea pregătirii acestora a determinat întârzieri în accesarea finanțării, prin PODD portofoliul de proiecte deja identificat va permite implementarea proiectelor într-un ritm accelerat.

Un aspect important în managementul ariilor naturale protejate este capacitatea insuficientă a administratorilor ariilor protejate și a autorităților de a lua decizii și a derula activități specifice privind măsurile de conservare.

PODD va continua să sprijine elaborarea și implementarea planurilor de management pentru siturile Natura 2000 și ariile naturale protejate, elaborarea și implementarea de planuri de acțiune pentru specii, dezvoltarea de măsuri specifice de cunoaștere, monitorizare și conservare a diversității biologice, acțiuni de reconstrucție ecologică a ecosistemelor degradate și măsuri de capacitate administrativă.

Totodată, protecția biodiversității se va realiza și în cadrul celorlalte priorități de finanțare din PODD sau

alte programe, care vor promova proiecte bazate pe infrastructura verde și serviciile oferite de ecosisteme, în acord cu elementele rezultate din evaluarea impactului asupra mediului, toate investițiile contribuind la ținutele privind combaterea declinului biodiversității asumate în Cadrul Financiar Multianual.

Măsuri insuficiente pentru îndeplinirea cerințelor de monitorizare și reducere a emisiilor pentru a asigura o contribuție eficientă la realizarea obiectivelor UE privind calitatea aerului

Conform **Directivei 2008/50/CE privind calitatea aerului înconjurător și un aer mai curat pentru Europa și Directivei (UE) 2016/2284 privind reducerea emisiilor naționale de anumiți poluanți atmosferici (Directiva NEC)**, statele membre au obligația de a îmbunătăți monitorizarea și evaluarea calității aerului, precum și de a raporta CE asupra calității aerului, precum și obligația de a elabora un program național de control al poluării atmosferice (PNCPA).

În **Raportul de Tara din 2019 privind punerea în aplicare a politicilor de mediu ale UE**, se subliniază că au fost identificate deficiențe grave și structurale în datele privind calitatea aerului măsurate de rețeaua de monitorizare din România și raportate Comisiei Europene (CE) și, în realitate, situația ar putea fi mult mai gravă decât cea raportată efectiv. Astfel, CE consideră că este de o importanță capitală modernizarea și îmbunătățirea rețelei de monitorizare a calității aerului și sprijinirea raportării în timp util a datelor privind calitatea aerului.

La nivel național, conform prevederilor **Legii nr.104/2011 privind calitatea aerului înconjurător**, prin Sistemul Național de Evaluare și Gestionare Integrată a Calității Aerului (SNEGICA) se asigură cadrul organizatoric, instituțional și legal de cooperare a autorităților și instituțiilor publice cu competențe în domeniu în scopul evaluării și gestionării calității aerului înconjurător, acesta cuprinzând Rețeaua Națională de Monitorizare a Calității Aerului (RNMCA).

Îmbunătățirea evaluării calității aerului implică atât creșterea numărului de puncte de măsurare din RNMCA, cu asigurarea echipamentelor corespunzătoare, pentru toți poluanții conform directivelor relevante, cât și îmbunătățirea inventarului emisiilor de poluanți. Astfel, investițiile realizate prin POIM privind dotarea sistemului național de evaluare și monitorizare a calității aerului în vederea dezvoltării și îmbunătățirii evaluării naționale a calității aerului vor fi completate și diversificate astfel încât România să respecte cerințele de control și asigurare a calității datelor și de raportare a RO către CE.

Slaba cunoaștere a situației privind siturile contaminate și risc crescut asupra sănătății umane și a mediului

Strategia UE privind solul pentru 2030 - Valorificarea beneficiilor solurilor sănătoase pentru ființele umane, alimentație, natură și climă prevede nevoia identificării siturilor contaminate și întocmirea unui inventar și a unui registru al acestor situri. Comunicarea Calea către o planetă sănătoasă pentru toți Plan de acțiune al UE: „Către reducerea la zero a poluării aerului, apei și solului” COM (2021)400 menționează că este crucial ca statele membre să-și stabilească registre pentru siturile potențial contaminate, să intensifice eforturile pentru remedierea unor astfel de situri și să dezvolte criterii de priorizare a decontaminărilor.

Directiva 2/2007 de instituire a unei infrastructuri pentru informații spațiale în Comunitatea Europeană (INSPIRE), transpusă în legislația națională prin OG nr. 4/2010, prevede instituirea unei infrastructuri pentru informații spațiale în Europa pentru a sprijini politicile comunitare de mediu și politicile sau activitățile care pot avea un impact asupra mediului.

Strategia Națională și Planul Național pentru Gestionarea Siturilor Contaminate din România (HG nr. 683/2015) precizează posibila existență a unui număr de 1393 situri contaminate și potențial contaminate, dintre care 210 situri contaminate istoric și 1183 situri potențial contaminate. Urmare **Legii nr. 74/2019 privind gestionarea siturilor potențial contaminate și a celor contaminate**, lista realizată conform Strategiei Naționale și PNGSC din România, trebuie să fie reactualizat pe baza metodologiei de inventariere și investigare aprobate prin **Ordinul comun de ministru Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor (MMAPI)/Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației (MDLPA)**

Astfel, sunt necesare măsuri de investigare preliminară și detaliată, evaluarea riscului asupra mediului, inclusiv realizarea unei baze de date și sistem GIS interoperabil cu programul INSPIRE pentru a se putea realiza, ulterior, remedierea siturilor contaminate, inclusiv refacerea ecosistemelor naturale și asigurarea calității factorilor de mediu în acord cu metodologia de remediere a siturilor aprobată prin Ordin comun de ministru MMAP/MDLPA nr. 267/346/2021.

Gradul insuficient de adaptare la efectele schimbărilor climatice și managementul riscurilor

RT din 2020 evidențiază că frecvența mare a fenomenelor meteorologice extreme a provocat daune materiale. În ultimele două decenii, România a fost afectată de inundații, inclusiv în zona costiera, precum și de secete severe care ar putea fi urmarea schimbărilor climatice.

Conform RT realizat de Direcția Generală Mediu din cadrul Comisiei Europene “Evaluarea din 2019 a punerii în aplicare a politicilor de mediu ale UE - RT - România”, România înregistrează întârzieri în ceea ce privește măsurile de adaptare la schimbările climatice, prevenirea inundațiilor și a altor pericole naturale.

De asemenea, **la nivel național a fost dezvoltată o analiză a fiecărui risc**, cu ajutorul unor scenarii relevante și a indicatorilor de impact specifici. Procesul de evaluare a riscurilor la nivel național a fost derulat conform **Deciziei nr 1313/2013/UE privind Mecanismul de Protecție Civilă al UE**, metodologiei de evaluare a riscurilor la nivel național și datelor istorice cu privire la impactul fiecărui risc, precum și pe diferite evaluări elaborate la nivelul instituțiilor relevante.

Pe baza evaluării naționale a riscurilor a fost elaborat și aprobat **Planul Național de Management al Riscurilor de Dezastre (PNMRD)**.

În acord cu PNMRD, **teritoriul României este expus inundațiilor de amploare, episoadelor de secetă extremă exacerbate în contextul schimbărilor climatice, fiind afectat, totodată, de eroziune costieră, incendii de pădure, cutremure și epidemii**. Nevoia de investiții în vederea diminuării vulnerabilității comunităților în contextul schimbărilor climatice și asigurării unei societăți reziliente în fața dezastrelor și adaptată la realitatea operațională reprezintă în continuare pentru România o necesitate stringentă.

Referitor la **inundații**, pe baza pericolelor de inundații și a hărților de risc de inundații elaborate conform **Directivei 2007/60/CE privind evaluarea și gestionarea riscurilor de inundații (Directiva Inundații)** Administrația Națională "Apele Române" (ANAR) a elaborat Planuri de Management a Riscului de Inundații (PMRI) pentru toate cele 11 Administrații Bazinale de Apă (ABA) și fluviul Dunărea. Conform PMRI, măsurile privind gestionarea inundațiilor urmăresc 5 direcții: prevenire, protecție, pregătire, conștientizarea riscului la inundații, refacere/reconstrucție. Ciclul II PMRI este în curs de elaborare luând în considerare impactul posibil al schimbărilor climatice asupra apariției inundațiilor.

Acțiunile și investițiile PODD se vor baza pe hărțile de risc la inundații și pe măsurile identificate în PMRI.

Pe fondul creșterii frecvenței și intensității fenomenului de **secetă**, România depune eforturi pentru dezvoltarea și implementarea planurilor de management a secetei bazate pe soluții de evaluare a riscului și măsuri care trebuie aplicate, în contextul Directivei Cadru Apă, ca parte a Planurilor de Management ale Bazinelor Hidrografice (PMBH).

În România, temperatura medie anuală a aerului a crescut cu 0,6 ° C în ultimii 100 de ani. Proiecțiile privind gradul de severitate a secetei arată că în România secetele vor fi din ce în ce mai intense, în condițiile semnalului încălzirii globale, mai ales pentru bazine hidrologice din sudul, sud-estul și estul României (<600 m3 de apă/ha– seceta pedologică extremă și severă). Pentru viitorul apropiat (2021-2050), la nivelul României, rezultatele experimentelor numerice cu modele climatice indică, față de intervalul de referință (1961-1990) releva o creștere medie a temperaturii lunare în cea mai caldă luna a

anului cu peste 4°C și o reducere medie a cantității lunare de precipitații de până la 15%, în timpul verii.

Conform **PNMRD și Master Planului privind protecția și reabilitarea zonei costiere**, în condițiile schimbărilor climatice întreg cordonul litoral românesc al Mării Negre este supus fenomenului de **eroziune costieră** ca urmare a transformărilor suferite în dinamica costieră. Totodată, protejarea zonei costiere, contribuie la dezvoltarea unui mediu corespunzător creșterii valorii conservative a habitatelor marine aferente, în linie cu obiectivele **Directivei-cadru 2008/56 „Strategia pentru mediul marin”**. În acest context, continuarea implementării proiectului de stopare a fenomenelor distructive generate de eroziune, ca măsura de protecție și reducere a vulnerabilității ariilor naturale existente de-a lungul litoralului Marii Negre, parte din ele unice în Europa, reprezintă pentru România o prioritate evidentă pentru următoarea perioadă, considerând foarte importantă finalizarea investițiilor demarate, în conformitate cu documentul strategic privind dinamica și protecția liniei țărmului românesc.

În ceea ce privește **managementul riscurilor**, este în continuare nevoie de investiții în vederea asigurării unei societăți reziliente la riscuri și dezastre și adaptată la realitatea operațională. Conform **Strategiei de consolidare și dezvoltare a Inspectoratului General pentru Situații de Urgență (IGSU) pentru perioada 2016-2025**, aprobată prin HG 951/2016, la nivel național, obiectivul fundamental este consolidarea și dezvoltarea IGSU în vederea creșterii capacității operaționale și de răspuns, reducerii impactului efectelor situațiilor de urgență asupra comunităților și îmbunătățirii calității misiunilor executate în folosul populației. Strategia este fundamentată pe **Decizia nr.1313/2013/UE privind un mecanism de protecție civilă al Uniunii și pe Strategia de securitate internă a UE în acțiune: cinci pași către o Europă mai sigură**.

Analiza socio-economică națională a reliefat necesitatea creșterii capabilităților de comunicații și a rezilienței acestora în situații de urgență, precum și a îmbunătățirii interoperabilității structurilor cu atribuții în domeniul gestionării situațiilor de urgență, asigurării unui management optim al resurselor de intervenție și al tuturor informațiilor necesare gestionării riscurilor, precum și pentru eficientizarea acțiunilor de prevenire a situațiilor de urgență desfășurate de autorități.

România și-a stabilit obiectivele, țintele și contribuțiile menite să îndeplinească obiectivele UE privind schimbările climatice, respectiv în domeniul energiei din surse regenerabile și al eficienței energetice, precum și nivelul de interconectivitate a rețelelor electrice prin Planul Național Integrat de Energie și Schimbări Climatice (PNIESC).

Îmbunătățirea eficienței energetice

Raportul Comisiei privind progresul înregistrat de statele membre în implementarea Directivei privind eficiența energetică reliefează că România înregistra în anul 2018 doar 23% din economiile de energie necesare pentru atingerea țăintelor fixate. Raportul mai menționează că investițiile în eficiența energetică sunt scăzute.

Potrivit **PNIESC** România trebuie să ajungă la o reducere anuală echivalentă cu cca. 1,83 Mtep în 2030 comparativ cu media consumului final înregistrat în perioada 2016-2018, această reducere urmând să fie rezultatul unor noi măsuri obligatorii de eficientizare a consumului în perioada 2021-2030.

Conform **Planului Național de Acțiune în domeniul Eficienței Energetice (PNAEE IV)**, în industrie au fost economii echivalente de 1,330 Mtep în 2014-2020 (o reducere anuală de 0,190 Mtep). Potrivit **PNIESC**, sectorul industrial trebuie să atingă un ritm anual de economie de energie de cca. 0,6 Mtep în perioada 2021-2030. În ponderea consumului final de energie în industrie (28% în 2017) o contribuție importantă o au companiile cu un consum final mai mare de 1.000 tep/an (peste 770 de companii).

Astfel, PODD va suține proiecte privind eficiența energetică în industrie, inclusiv prin producerea descentralizată a energiei electrice din surse regenerabile pentru consumul propriu al IMM-urilor și întreprinderilor mari.

Reducerea emisiilor de GES și creșterea eficienței energetice în sistemele de producere a energiei

termice

Conform **Anexei D a RT din 2019**, investițiile în sistemele de încălzire centralizată pentru îmbunătățirea serviciilor de încălzire și dezvoltarea sistemelor de răcire centralizată pot contribui în mod semnificativ la creșterea eficienței energetice și pot sprijini tranziția către o economie cu emisii scăzute de CO₂.

Sistemul centralizat de termoficare din România are grad scăzut de eficiență înregistrând pierderi în rețeaua de transport și distribuție, acestea generând costuri ridicate, mai ales în contextul liberalizării pieței de energie și a exploziei prețului la gaze naturale și energie electrică. Această situație necesită măsuri de creștere a eficienței energetice prin reabilitarea și extinderea la nivelul rețelelor termice de transport și distribuție a energiei termice.

Prin **PNIESC**, România își propune inclusiv înlocuirea unei importante capacități pe bază de resurse cu emisii crescute (e.g. cărbune) cu centrale noi, eficiente și cu emisii reduse, pe bază de gaz natural.

Conform **Raportului privind evaluarea potențialului național de punere în aplicare a cogenerării de înaltă eficiență și a termoficării și răcirii centralizate eficiente**, potențialul a fost evaluat în mediul urban la 80,3 PJ. În 2015, același potențial a fost estimat la 86,4 PJ, din care doar 43,2 PJ a fost realizat.

Creșterea ponderii de energie din surse regenerabile

RT 2020 subliniază că producția de energie electrică rămâne sursa cea mai importantă de emisii de gaze cu efect de seră (GES). Deși noile capacități de producție de energie (în special electrică) din surse regenerabile au dus la scăderea emisiilor, sectorul energetic genera 30% din totalul emisiilor de GES în 2017.

Conform **Directivei 2018/2001 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile**, combustibilii din biomasă ar trebui transformați în energie electrică și căldură într-un mod eficient, energia geotermală generează emisii reduse comparativ cu combustibilii fosili.

Conform proiecțiilor **PNIESC**, pentru a atinge ponderea de energie din surse regenerabile de 30,7% în 2030, va fi necesară instalarea unor capacități adiționale de peste 5.000 MW din surse solare. Potrivit Autorității Naționale de Reglementare în domeniul Energiei (ANRE), în 2020, România avea instalate capacități de producere a energiei din sursă solară echivalente cu o putere de 1.362 MW.

Astfel, **PODD** vizează atingerea țintelor SRE asumate prin **PNIESC** prin producerea energiei din surse solare, dar și din surse mai puțin utilizate, precum biomasa/biogaz și sursele geotermale.

Sisteme și rețele inteligente de energie electrică

În acord cu **Strategia Energetica (SE)** a României, transportul și distribuția de energie vor fi modernizate, digitalizate și adaptate la cerințele infrastructurii de tip Smart Grid. Dezvoltarea rețelelor energetice inteligente (Smart Grids) trebuie să se realizeze în jurul următoarelor principii: digitalizare, automatizare, impact redus asupra mediului înconjurător, securitate și flexibilitate.

Raportul ANRE din 2020 privind stadiul implementării sistemelor de măsurare inteligentă a energiei arată că a fost realizat doar 15% din țintele asumate la orizontul anului 2028 (45% dintre clienții finali ar urma să beneficieze de sisteme de contorizare inteligentă).

Prin **Directiva 2019/944 privind normele comune pentru piața internă de energie electrică și de modificare a Directivei 2012/27/UE**, statele membre sunt obligate să asigure introducerea, pe teritoriile lor, a unor sisteme de contorizare inteligentă care pot face obiectul evaluării din punct de vedere economic a costurilor și beneficiilor pe termen lung pentru piață și pentru consumatorii finali. România a inițiat o introducere sistematică a sistemelor de contorizare inteligentă pe 8 mai 2019, prin **Decizia nr. 778/2019 a Președintelui ANRE** (vizând introducerea sistemelor de contorizare inteligentă în proporție de 45%) astfel că se urmărește atingerea unei rate de 100% de implementare a sistemelor de măsurare inteligentă a energiei electrice la nivel național, până cel târziu în anul 2027, obiectiv asumat și prin **PNRR**, fără a fi

alocate resurse pentru susținerea acestor investiții.

Conversia și modernizarea rețelelor de transport și distribuție a gazelor pentru adăugarea în sistem a gazelor din surse regenerabile și a gazelor cu emisii reduse de carbon

Conform **PNIESC și în concordanță cu Strategia UE a hidrogenului**, vectorul energetic reprezintă un element cheie pentru realizarea tranziției energetice, fiind indispensabil pentru atingerea obiectivului neutralității climatice în perspectiva anului 2050.

PNIESC prevede că, în contextul interacțiunii cu obiectivele de decarbonare, segmente incipiente precum contribuția combustibililor alternativi (ex. hidrogenul) vor putea fi accelerate prin măsuri dedicate prin încurajarea cercetării și proiectelor demonstrative. Astfel, România are în vedere utilizarea infrastructurii de metan existente pentru transportul și distribuția de hidrogen, prin amestecarea hidrogenului în rețeaua publică de gaze naturale pe termen scurt (2025- 2030) și mediu (2030-2040), precum și majorarea contribuției hidrogenului în rețeaua de transport și distribuție pe termen lung (>2040). România își propune realizarea unei analize privind posibilitatea injectării de hidrogen sub formă de gaz de sinteză din SRE (după ce este adus la standard de metan prin reacția cu CO₂) în sistemele de transport/distribuție a gazelor naturale.

PODD va contribui la îndeplinirea acestor obiective, acțiunile specifice vizând modernizarea rețelelor de transport și distribuție a gazelor astfel încât să poată admite o concentrație de cel puțin 20% hidrogen în amestec cu gazele naturale.

Abordarea utilizării Investiției Teritoriale Integrate (ITI)

Proiectele promovate în cadrul ITI vor răspunde obiectivelor stabilite în strategiile acestora și obiectivelor și criteriilor de eligibilitate stabilite prin PODD, detaliile fiind stabilite la nivel de ghid, fiind acordate puncte suplimentare proiectelor care fac parte din ITI.

Strategia UE pentru Regiunea Dunării (SUERD).

PODD va continua abordarea POIM referitoare la SUERD și va contribui la implementarea primilor doi piloni.

Se are în vedere posibilitatea acordării de punctaje suplimentare acelor proiecte localizate în cele 12 județe riverane Dunării (Caraș-Severin, Mehedinți, Dolj, Olt, Teleorman, Giurgiu, Călărași, Ialomița, Brăila, Galați, Tulcea, Constanța), pe baza criteriilor suplimentare privind modul în care proiectele contribuie la atingerea obiectivelor SUERD.

Referitor la **complementarități cu alte programe sau fonduri**, va exista mecanismul de coordonare stabilit la nivelul Acordului de Parteneriat (AP) și va asigura coerența intervențiilor, urmărind complementaritățile și sinergiile reliefate în fazele de programare.

Comitetul de Coordonare pentru Managementul AP va asigura, pe parcursul implementării, coordonarea strategică și complementaritatea măsurilor programelor finanțate din fonduri europene, urmărind în același timp, coerența, sinergiile și demarcarea cu alte programe/instrumente naționale și europene, inclusiv cu IPA/CBC, ENI/CBC.

Complementaritatea cu Programul Operational Asistență Tehnică este avută în vedere. PODD va acorda sprijin (parte integrantă din proiecte sau proiecte dedicate) pentru a îmbunătăți capacitatea actorilor responsabili pentru implementarea acțiunilor, contribuind astfel la obiectivele programului, iar aspectele orizontale (achizițiile publice, ajutorul de stat, prevenirea fraudei, corupției etc) vor fi susținute exclusiv prin POAT.

Guvernanța PODD

Autoritatea de Management a Programului Operațional Infrastructură Mare 2014-2020 va îndeplini funcția de Autoritate de Management pentru Programul Operațional Dezvoltare Durabilă.

Cadrul instituțional pentru perioada de programare 2021-2027, are la bază lecțiile învățate, o descentralizare a implementării și apropierea de beneficiari. Totodată, se au în vedere acțiuni de îmbunătățire a capacității AM în ceea ce privește pregătirea proiectelor (prin sprijinul JASPERS și altor servicii de consultanță), evaluarea și verificarea proiectelor în faza de pregătire, precum și sprijinirea beneficiarilor privind pregătirea și implementarea proiectelor.

Funcția contabilă va fi îndeplinită de Autoritatea de Certificare și Plată, structură în cadrul Ministerului Finanțelor, iar funcția de audit va fi îndeplinită de Autoritatea de Audit de pe lângă Curtea de Conturi a României.

Pe parcursul implementării programului, AM va sprijini beneficiarii de fonduri europene care întâmpină dificultăți în derularea procedurilor de atribuire sau în executarea contractelor prin programul de pregătire financiară din asistență tehnică. Selecția proiectelor va beneficia de criterii care recompensează soluțiile verzi în cazul unor apeluri competitive de propuneri. Aceste criterii vor fi adaptate la natura intervenției și vor fi aplicate pe cât posibil în toate obiectivele specifice care se potrivesc cu achizițiile ecologice specifice.

[1] link-urile documentelor strategice sau legislative invocate sau datelor INS se regăsesc în anexa

1. Programme strategy: main challenges and policy responses

Table 1

Policy objective or JTF specific objective	Specific objective or dedicated priority *	Justification (Summary)
2. A greener, low-carbon transitioning towards a net zero carbon economy and resilient Europe by promoting clean and fair energy transition, green and blue investment, the circular economy, climate change mitigation and adaptation risk prevention and management, and sustainable urban mobility	RSO2.1. Promoting energy efficiency and reducing greenhouse gas emissions	Investițiile vor viza realizarea obiectivelor europene comune din pachetul “Energie curată pentru toți europenii”, Primul Principiu al Eficienței Energetice și Obiectivul 7 de Dezvoltare Durabilă al ONU: Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern. Conform RT din 2019 investițiile în eficiența energetică rămân scăzute în ciuda stimulentele din partea statului. Pentru îndeplinirea obiectivului UE 2030 de eficiență energetică de 32,5%, trebuie atrasă o cotă mai mare de finanțare privată. În PNIESC, România a indicat o nevoie totală de investiții de aprox. 22 mld EUR în domeniul energiei și climei pentru perioada 2021-2030 ceea ce evidențiază contribuția esențială pe care fondurile europene derulate prin PODD, o vor avea în aceste sectoare. În scopul atingerii Țintelor comune la nivelul Uniunii, România și-a propus prin intermediul PNIESC: • Reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră (GES) cu cel puțin 40% până în 2030, comparativ cu 1990; • Creșterea ponderii de energie din surse regenerabile în consumul final până la 30,7% în 2030; • Scăderea consumului final de energie cu 40,4% în 2030; De asemenea, conform SE sunt asumate cinci obiective strategice fundamentale, respectiv: imperativele de securitate energetică, de asigurare a competitivității economiei, respectiv de tranziție a sectorului energetic către un model de dezvoltare sustenabilă, sprijinite pe fundamentul unei bune guvernante a sectorului energetic și urmărind asigurarea energiei pentru toți consumatorii și suportabilitatea ei prin reducerea sărăciei energetice și protecția consumatorilor vulnerabili. Investițiile în energie regenerabilă în întreprinderile mari va determina scăderea pierderilor din rețea

Policy objective or JTF specific objective	Specific objective or dedicated priority *	Justification (Summary)
		(Consum Propriu Tehnologic), aceasta fiind măsură de îmbunătățire a eficienței energetice cuprinsă în planurile actuale (PNAEE IV). PODD va contribui și la conformarea IMM-urilor și a întreprinderilor mari inclusiv la obligațiile recent introduse prin Legea nr. 372/2005 privind performanța energetică a clădirilor care prevede că, începând cu 2021, energia consumată într-o clădire trebuie să provină minimum 30% din surse regenerabile, inclusiv cu energie din surse regenerabile produsă la fața locului sau în apropiere, pe o rază de 30 de km față de coordonatele GPS ale clădirii
2. A greener, low-carbon transitioning towards a net zero carbon economy and resilient Europe by promoting clean and fair energy transition, green and blue investment, the circular economy, climate change mitigation and adaptation risk prevention and management, and sustainable urban mobility	RSO2.2. Promoting renewable energy in accordance with Renewable Energy Directive (EU) 2018/2001[1], including the sustainability criteria set out therein	Conform SE, România își propune să contribuie echitabil la atingerea Țintelor comune europene pentru anul 2030, scădere a ponderii SRE în consumul brut de energie finală la 27%, creștere a eficienței energetice cu 27% sau 30% și reducere a emisiilor de GES cu 40% față de 1990. De asemenea, conform PNIESC pentru atingerea nivelului de ambiție cu privire la ponderea energiei din surse regenerabile de 30,7% în anul 2030, România va dezvolta capacități adiționale de SRE de aproximativ 6,9 GW comparativ cu anul 2015. Pentru încurajarea și diversificarea surselor de energie, în perioada 2014-2020, au fost implementate scheme de ajutor de stat privind investițiile destinate promovării producției de energie din surse regenerabile mai puțin exploatate (biomasă, biogaz, geotermal). Aceste scheme au vizat creșterea cu 60 MW a capacității instalate de producere a energiei electrice și energiei termice din biomasă, biogaz și resurse geotermale. Astfel, este necesară continuarea investițiilor în capacități de producere a energiei electrice și energiei termice din biomasă, biogaz și resurse geotermale pentru atingerea Țintelor privind producerea energiei din surse regenerabile, în special pentru UAT-uri. Investițiile se vor realiza în conformitate cu legislația de mediu, iar utilizarea biomasei va avea la bază deșeuri și reziduuri de biomasă care pot fi extrase într-o manieră

Policy objective or JTF specific objective	Specific objective or dedicated priority *	Justification (Summary)
		durabilă, fără impact negativ asupra mediului. Se are în vedere și Directiva 2018/2001 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, conform căreia combustibilii din biomasă ar trebui transformați în energie electrică și căldură într-un mod eficient, pentru a maximiza securitatea energetică și reducerile emisiilor de gaze cu efect de seră, precum și pentru a limita emisiile de poluanți atmosferici și pentru a reduce la minimum presiunea exercitată asupra resurselor limitate de biomasă. De asemenea, Directiva prevede ca energia geotermală este o sursă regenerabilă locală importantă de energie, care generează de obicei emisii mult mai reduse decât combustibilii fosili, iar anumite tipuri de centrale geotermale produc emisii apropiate de zero.
2. A greener, low-carbon transitioning towards a net zero carbon economy and resilient Europe by promoting clean and fair energy transition, green and blue investment, the circular economy, climate change mitigation and adaptation risk prevention and management, and sustainable urban mobility	RSO2.3. Developing smart energy systems, grids and storage at outside TEN-E	Prin selectarea acestui obiectiv specific România dorește să contribuie la modernizarea pieței naționale de energie ca parte integrantă a pieței de energie europeană și la realizarea obiectivelor PNIEESC, inclusiv cel de atingere a unui grad de interconectare a sistemelor de transport a energiei electrice de 15% până în 2030. Implementarea infrastructurii inteligente reprezintă un pas intermediar esențial pentru asigurarea flexibilității sistemului energetic, care oferă beneficii tangibile atât pentru operatorii cât și pentru utilizatorii finali. Rețelele inteligente vor facilita tranziția consumatorului către postura de prosumator, ce injectează în rețea propria producție de energie. Interacțiunea dintre rețelele de energie electrică, internet și rețelele de comunicații se va amplifica, favorizând câștiguri de eficiență energetică și de flexibilitate, inclusiv prin optimizarea curbei de sarcină a SEN. Dezvoltarea unei rețele inteligente de electricitate presupune investiții în primul rând în modernizarea, digitalizarea și automatizarea rețelelor existente, având ca scop îmbunătățirea calității serviciilor oferite clienților deserviți, respectarea standardelor de performanță și calitate a energiei distribuite, prin utilizarea

Policy objective or JTF specific objective	Specific objective or dedicated priority *	Justification (Summary)
		echipamentelor din categoria Best Available Technology și respectarea principiului Do No Significant Harm (DNSH). Totodată, prin SE România își propune dezvoltarea unei economii centrate în jurul hidrogenului, cu accent pe producția, transportul și utilizarea hidrogenului obținut din surse regenerabile de energie, în vederea acomodării acestuia în procesele industriale, sectorul rezidențial. PNRR fixează obiective ambițioase în ceea ce privește hidrogenul vizând prin componenta de reformă dezvoltarea unui cadru strategic și de reglementare de producție și utilizare integrată a hidrogenului verde și revizuirea legislației pentru utilizarea echipamentelor hydrogen-ready. Mai mult, prin modificarea cadrului legislativ și de reglementare, aparatele și echipamentele pregătite pentru hidrogen vor fi obligatorii cu 1 ianuarie 2026 pentru toate instalațiile noi. În plus, noile capacități flexibile și eficiente pe gaz, ce ar urma să înlocuiască instalațiile pe bază de combustibili fosili solizi, vor fi pregătite pentru folosirea gazelor verzi.
2. A greener, low-carbon transitioning towards a net zero carbon economy and resilient Europe by promoting clean and fair energy transition, green and blue investment, the circular economy, climate change mitigation and adaptation risk prevention and management, and sustainable urban mobility	RSO2.4. Promoting climate change adaptation and disaster risk prevention, resilience taking into account eco-system based approaches	Conform RT din 2020, România este printre țările UE care sunt cel mai expuse inundațiilor de amploare, 13% din suprafața țării reprezentând zone inundabile, România fiind în perioada 2002-2012 printre țările din UE cu cel mai mare număr de decese cauzate de inundații și cu cele mai multe locuințe deteriorate, costurile fiind de 3,6 mld EUR. Investițiile pentru gestionarea inundațiilor viitoare identificate în planurile de management al riscului de inundații se ridică la aproximativ 3,7 mld. EUR. În absența unor politici privind schimbările climatice, clima se va schimba în mod considerabil în următorii 50-100 de ani, ceea ce va duce la o pierdere de aproximativ 8-10% din PIB-ul pe cap de locuitor în România până în 2100. Conform Evaluării riscului de dezastre la nivel național, inundațiile și seceta sunt printre cele mai frecvente riscuri, din cele 10 tipuri de hazarduri supuse

Policy objective or JTF specific objective	Specific objective or dedicated priority *	Justification (Summary)
		evaluării naționale, din lista riscurilor recunoscute de legislația românească, pe baze istorice, ca fiind probabile să aibă loc pe teritoriul României. Evaluarea riscului la inundații a evidențiat că eroziunea costieră este un tip de risc în sine care generează pagube de mediu, sociale și economice în contextul schimbărilor climatice și a creșterii frecvenței și intensității inundațiilor tip flash-floods. Dintr-o lungime de 30,54 km a fâșiei propusă a fi protejată și reabilitată perioada 2014-2020, se estimează că 70% va fi realizat prin măsurile pentru acoperirea cu nisip și stabilizarea plajelor, respectiv remodelarea porțiunilor de plajă submerse sau emerse, cu scopul de a stabili linia țărmului și de a o face mai rezistentă la eroziune, restul trebuind continuat. Astfel, este necesară continuarea investițiilor pentru adaptarea la schimbările climatice, managementul riscurilor și creșterea rezilienței la dezastre, ce vizează măsuri orientate spre managementul principalelor riscuri accentuate de schimbările climatice. Se urmărește reducerea daunelor economice, sociale și asupra mediului cauzate de producerea riscurilor accentuate de schimbări climatice, în principal a celor provocate de inundații, eroziune costieră și secetă. Se au în vedere măsuri care contribuie atât la prevenirea efectelor negative generate de schimbările climatice, cât și la măsuri de atenuare a impactului acestor efecte.
2. A greener, low-carbon transitioning towards a net zero carbon economy and resilient Europe by promoting clean and fair energy transition, green and blue investment, the circular economy, climate change mitigation and adaptation risk prevention and management, and sustainable urban mobility	RSO2.5. Promoting access to water and sustainable water management	În acord cu raportarea MMAP, situația conformării cu DEAUU era: - Gradul de colectare a apelor uzate – 86,65% în aglomerările cu populația echivalentă mai mare de 10.000 l.e. și 66,15% în aglomerările umane cu mai mult de 2.000 l.e. - Gradul de epurare a apelor uzate – 83,947% în aglomerările cu populația echivalentă mai mare de 10.000 l.e. și 63,58% în aglomerările umane cu mai mult de 2.000 l.e. România continuă să aibă cel mai slab nivel de conformare cu DEAUU din UE, fiind lansată deja o procedură de infringement în

Policy objective or JTF specific objective	Specific objective or dedicated priority *	Justification (Summary)
		Cauza 2018/2019 pentru aglomerările cu peste 10 000 l.e. În ceea ce privește conformarea cu DAP apa nu îndeplinește în totalitate criteriile de calitate, în plus trebuie avute în vedere noua DAP prin care au fost impuși parametri suplimentari de calitate, cerințele minime pentru materialele în contact cu apa și accesul la apă. Sectorul de apă și apă uzată are rol semnificativ în contextul PEC, sprijinind obiectivele UE de realizare a neutralității climatice, de protecție a ecosistemelor și de eliminarea a poluării. Totodată, contribuie la economia circulară prin reutilizarea nămolurilor de epurare și prin producția de energie din surse regenerabile. În acest context, gradul redus de conectare a populației la sisteme de apă și de canalizare în comparație cu media UE, disparitățile teritoriale (în special urban-rural) și decalajele semnificative de conformare reprezintă priorități fundamentale la nivel național. Datele statistice indică o creștere a procentului populației cu acces la facilități de alimentare cu apă, canalizare și stații de epurare conforme, însă o parte importantă a populației încă nu este conectată la aceste sisteme. Astfel, nevoia de investiții pentru conservarea resurselor de apă prin îmbunătățirea soluțiilor de tratare, reducerea pierderilor tehnologice legate de procesul de tratare și reducerea pierderilor de pe rețelele de transport și distribuție prin optimizarea acestora, pentru conectarea populației la sisteme de alimentare cu apă conforme, precum și pentru asigurarea de sisteme de colectare și epurare a apelor uzate din aglomerările rămase este încă foarte mare. Investițiile sunt necesare totodată și pentru atingerea sau menținerea stării bune a corpurilor de apă.
2. A greener, low-carbon transitioning towards a net zero carbon economy and resilient Europe by promoting clean and fair energy transition, green and blue investment, the circular economy, climate change mitigation and adaptation risk prevention and	RSO2.6. Promoting the transition to a circular and resource efficient economy	RT din 2019 și 2020 și Raportul de alertă timpurie pentru România subliniază deficiențele României privind reutilizarea, reciclarea și reducerea cantității de deșeuri depozitate deșeurilor. În RT din 2020 se precizează că se înregistrează o rată scăzută de reciclare a deșeurilor municipale (14%) și rate

Policy objective or JTF specific objective	Specific objective or dedicated priority *	Justification (Summary)
management, and sustainable urban mobility		ridicate de depozitare a deșeurilor (70 %) contrar ierarhiei deșeurilor și obiectivelor de reciclare stabilite la nivelul UE și a obiectivelor stabilite prin PEC. Ratele de reciclare stagnează din 2013, iar rata de co-incinerare a crescut la 4 %. Deși au fost înregistrate progrese, infrastructura existentă de pregătire pentru reutilizare, colectarea separată a deșeurilor și tratarea acestora este insuficientă pentru asigurarea conformării cu obiectivele de pregătire pentru reutilizare și reciclare. Situația este similară și în cazul infrastructurii pentru tratarea deșeurilor reziduale, care este insuficientă, iar marea majoritate a instalațiilor existente de tratare mecano-biologică nu asigură conformarea cu regulile Malagrotta (partea de tratare mecanică asigurând doar mărunțirea și separarea fracției biologice, fără extragerea deșeurilor în vederea valorificării materiale și energetice). Investițiile ce vor fi promovate în cadrul acestui obiectiv specific, necesare în vederea conformării, identificate în PJGD/PGDMB, urmăresc colectarea separată a fluxurilor de deșeuri, tratare în vederea valorificării materiale a deșeurilor, precum și modernizarea instalațiilor existente. Tipul și capacitățile instalațiilor de tratare sunt astfel stabilite încât să asigure îndeplinirea obiectivului de pregătire pentru reutilizare și reciclare de 65% și a obiectivului de reducere la 10% a cantității depozitate, care trebuie atinse în anul 2035. În paralel cu noile investiții, va fi continuată implementarea măsurilor de guvernanta în sector prevăzute în PNGD, precum și consolidarea capacității instituționale a MMAP și ANRSC.
2. A greener, low-carbon transitioning towards a net zero carbon economy and resilient Europe by promoting clean and fair energy transition, green and blue investment, the circular economy, climate change mitigation and adaptation risk prevention and management, and sustainable urban mobility	RSO2.7. Enhancing protection and preservation of nature, biodiversity and green infrastructure, including in urban areas, and reducing all forms of pollution	Investitiile realizate in cadrul acestui obiectiv specific vizează continuarea asigurării suportului financiar pentru elaborarea de noi PM atât pentru siturile Natura 2000 fără plan de management la finalul POIM, în ordinea cronologică a declarării acestora, cât și pentru ariile protejate la nivel național, prioritate având cele care se află în zonele unde se

Policy objective or JTF specific objective	Specific objective or dedicated priority *	Justification (Summary)
		vor dezvolta proiecte de investiții în infrastructură, precum și pentru planurile de acțiune pentru specii și capacitate administrativă. În acest fel, se va asigura identificarea și implementarea unor obiective specifice de conservare adecvate care să permită implementarea acestor investiții cu un impact minim asupra ariilor și speciilor protejate. Instrumentele pentru monitorizarea calității aerului sunt insuficiente, din punct de vedere al acoperirii teritoriale cu stații de monitorizare și din punct de vedere al parametrilor monitorizați. Au fost identificate deficiențe grave și structurale în datele privind calitatea aerului măsurate de rețeaua de monitorizare din România și raportate CE, aspecte semnalate în Rapoartele CE referitoare la politicile de mediu din 2019 și 2020. Astfel, se impune continuarea dotării RNMCA în vederea dezvoltării și îmbunătățirii Evaluării Naționale a Calității Aerului, în acord cu prevederile Directivei 2008/50/EC și Directivei INSPIRE. Măsurile privind siturile contaminate vin în întâmpinarea acțiunilor propuse prin Strategia UE privind solul pentru 2030 și a Directivei INSPIRE, vizând investigarea preliminară și detaliată a siturilor contaminate și potențial contaminate, inclusiv realizarea unei baze de date și a unui sistem GIS interoperabil cu programul INSPIRE. Numărul de situri menționat în strategia națională aprobată prin HG nr. 683/2015 a fost stabilit fără cunoașterea gradului de contaminare și fără o ierarhizare din perspectiva riscurilor pe care acestea le pot genera. Numărul a fost stabilit pe baza informațiilor de la nivelul anilor 2008/2013, fiind dificil de cuantificat situația reală. Urmare adoptării Legii nr. 74/2019 privind gestionarea siturilor potențial contaminate și a celor contaminate, situația siturilor trebuie reactualizată pe baza metodologiilor de inventariere și investigare și remediere aprobate prin ordin de ministru.

* Dedicated priorities according to ESF+ Regulation

2. Priorities

Reference: Article 22(2) and point (c) of Article 22(3) CPR

2.1. Priorities other than technical assistance

2.1.1. Priority: P1. Prioritatea 1. Dezvoltarea infrastructurii de apă și apă uzată și tranziția la o economie circulară

2.1.1.1. Specific objective: RSO2.5. Promoting access to water and sustainable water management (ERDF)

2.1.1.1.1. Interventions of the Funds

Reference: points (d)(i), (iii), (iv), (v), (vi) and (vii) of Article 22(3) CPR

The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:

Acțiunea 1.1 Investiții în sectorul apei și apei uzate, pentru a îndeplini cerințele directivelor de mediu.

Investițiile PODD vor viza îndeplinirea obligațiilor din Tratatul de Aderare care răspund DAP și DEAUU, pentru care România are perioade de tranziție pentru conformare și vor fi realizate în baza Master Planurilor Județene reactualizate, a Planurilor de Management ale Bazinelor Hidrografice (PMBH) și reflectate în cadrul Planului Național de Investiții.

Pentru colectarea și epurarea apelor uzate urbane, finanțarea va fi acordată pentru aglomerările cu peste 2000 locuitori echivalenți (l.e.), acordându-se prioritate finalizării investițiilor în aglomerările peste 10.000 l.e., așa încât să fie evitate penalitățile generate de infringement și să nu fie afectat procesul de regionalizare. Totodată, proiectele vor avea ca obiectiv și asigurarea facilităților de management al nămolului rezultat de la stațiile de epurare.

Referitor la alimentarea cu apă, proiectele vor viza asigurarea calității apei și extinderea sistemelor de alimentare cu apă în contextul proiectelor integrate regionale de apă și apă uzată pentru reducerea disparităților legate de conectarea populației comparativ cu media europeană și a asigura accesul la apă. În plus, se vor sprijini măsurile vizând reducerea pierderilor de apă, conform Raportului 12/2017 al ECA și noii DAP, cât și studiilor naționale cu privire la măsurile pentru eficientizarea și asigurarea sustenabilității proiectelor. Se vor avea în vedere prevederile noii DAP care prevede monitorizarea unor parametri suplimentari a calității apei.

Consumurile energetice înregistrate de operatorii regionali (OR) sunt pe trend crescător urmare a conectării de noi consumatori, extinderii ariei de operare și funcționarea noilor facilități pentru conformarea cu directivele europene. Consumurile energetice ale OR au crescut în 2015-2020 cu aproximativ 35% (de la 538 mil. kWh/an în 2015 la 726 mil. kWh/an în 2020, adică 2% din consumul final de energie electrică la nivel național), iar ponderea cheltuielilor cu energia electrică a ajuns în anul 2020 la aproape 12% în total costuri de operare, punând presiune pe suportabilitatea consumatorilor. În 2020, OR au produs prin propriile facilități ex. (micro-hidrocentrale pe aducțiuni, biogaz, etc.) doar 4,9% din energia consumată. În condițiile creșterilor foarte mari ale prețurilor la energie OR sunt obligați să investească, din surse proprii sau din programe de finanțare naționale sau europene, pentru reducerea consumului de energie și

asigurarea de surse proprii de energie regenerabilă.

Obiectivul principal este legat de conformare și investițiile sunt selectate pe baza analizei de opțiuni din care au rezultat cele mai fezabile soluții ținând cont și de particularitățile geografice și operaționale locale, acest tip de investiții trebuie să aibă o contribuție substanțială la măsurile de prevenire și adaptare la schimbările climatice. Realizarea de sisteme noi de furnizare a apei potabile sau extinderea/reabilitarea sistemelor existente în vederea conformării au, prin proiectare și construcție, un nivel redus de pierderi de apă și o optimizare a consumurilor energetice, ceea ce conduce inclusiv la reducere a emisiilor de CO₂. Investițiile care vizează schimbări climatice vor fi implementate conform criteriilor de eficiență cuprinse în Anexa 1 CPR și cu respectarea DNSH.

Având în vedere complexitatea investițiilor ce urmează a fi promovate în acest sector, este necesară finanțarea acțiunilor de consolidare a capacității de reglementare economică a sectorului de apă și apă uzată, inclusiv prin realizarea planurilor de investiții pentru conformare.

Având în vedere experiența anterioară POIM cu privire la pregătirea și implementarea proiectelor de apă și apă uzată, se estimează că prin PODD se vor reduce întârzierile apărute în perioada de programare anterioară, având în vedere că portofoliul conține proiecte aflate în fază avansată de pregătire. Totodată, AM va continua să sprijine beneficiarii în pregătirea proiectelor, inclusiv prin elaborarea de ghiduri și metodologii.

Ținând seama de provocările majore prezentate mai sus cu care se confruntă sectorul de apă/apă uzată, precum și de Planul Național de Investiții, se impune finanțarea următoarelor măsuri:

1. **Investiții integrate de dezvoltare a sistemelor de apă și apă uzată care contribuie la conformarea cu DAP și DEAUU**, respectiv:

- Construirea, reabilitarea și extinderea sistemelor de apă potabilă noi/existente - captare și aducțiune, stații de tratare, măsuri legate de eficiență, rețele de transport și distribuție a apei destinate consumului uman în așezări umane care au cel puțin 50 locuitori/ sau distribuție de cel puțin 1000 m³ apă/zi,
- Construirea, reabilitarea și extinderea rețelilor de canalizare noi /existente și construirea/reabilitarea/modernizare a stațiilor de epurare a apelor uzate care asigură colectarea și epurarea încărcării organice biodegradabile în aglomerări mai mari de 2.000 l.e. (prioritate având aglomerările peste 10.000 l.e.), inclusiv soluții pentru un management adecvat pentru tratarea nămolurilor rezultat în cadrul procesului de epurare a apelor uzate;
- Măsuri necesare pentru eficientizarea proiectelor și sustenabilitatea investițiilor (automatizări, SCADA, GIS, contorizări, etc.);
- Operațiuni pentru scăderea consumului de energie și a emisiilor de gaze cu efect de seră la nivelul OR.

2. Investiții pentru **modernizarea rețelei naționale de monitorizare a calității apei potabile** astfel încât să se poată răspunde cerințelor de monitorizare și raportare, inclusiv prevederilor noii DAP, prin care se includ noi parametri de calitate și noi cerințe minime pentru materialele în contact cu apă și accesul la apă.

3. **Pregătirea proiectelor de investiții de apă și apă uzată;**

4. **consolidarea capacității actorilor și apoliticii de regionalizare** în sectorul de apă și apă uzată prin fuzionarea OR eligibili (de ex. instruire, proceduri,

ghiduri, etc.) actorilor implicați în managementul sectorului de apă și apă uzată: ADI, Asociația Română a Apei (ARA), OR, FADIDA, ANRSC, MMAP/ANAR, Ministerul Sănătății (Institutul de Sănătate Publică), AM PODD.

În ceea ce privește complementaritatea cu PNRR, prin Politica de Coeziune se finanțează sisteme regionale integrate, prin dezvoltarea infrastructurii primare (aducțiuni, capacități de tratare, precum și capacități de epurare pentru aglomerări mai mari de 2000 de locuitori echivalenți), în timp ce PNRR va completa aceste investiții, prin extinderea distribuției de apă și a rețelelor de canalizare în localități pentru reducerea deficitului de conectare, în localități cuprinse în aglomerările mai mari de 2000 l.e., prioritizate prin Planul de accelerare a conformării cu Directivele europene. În PNRR, alocarea va fi direcționată prioritar către aglomerările care au sau care vor avea până la 31.12.2023 stații de epurare a apelor uzate finanțate prin alte surse (în principal POIM 2014 – 2020) și în care extinderea rețelelor existente va permite atingerea unui grad de conectare cât mai ridicat. Suplimentar, prin PNRR se vor finanța sistemele individuale sau alte sisteme adecvate (comune) construite pentru preluarea încărcării din aglomerările sub 2000 de l.e. (neeligibile prin PODD) care împiedică atingerea unei stări bune a corpurilor de apă și/sau afectează arii naturale protejate.

Tipul de beneficiari îl constituie ADI prin OR finanțați prin POS M și POIM; MMAP, MS (Institutul de Sănătate Publică) iar pentru operațiunile de consolidare a capacității administrative a actorilor din sector vor fi eligibili OR, ADI, ARA, FADIDA, ANRSC, MMAP/ANAR, MS (Institutul de Sănătate Publică), AM PODD.

OR îndeplinesc cumulativ următoarele condiții: respectă regula “in-house” stabilită de jurisprudența Curții de Justiție, acționariatul este format exclusiv din membri ai ADI existentă, acționează în baza Contractului de Delegare a Gestiunii Serviciilor, participă la sistemul de benchmarking, implementează măsuri de reducere a pierderilor, de management al activelor și de eficientizare.

Proiectele noi de investiții PODD vor fi limitate ca valoare acordată prin program. Având în vedere obligația de a asigura utilizarea eficientă a resurselor publice în conformitate cu prevederile Regulamentului Financiar nr. 1046/2018, pentru perioada 2021-2027 se va menține rata forfetară de 6% ca alternativă la metoda de calculare a venitului net actualizat al operațiunii, așa cum s-a agreat cu CE pentru perioada 2014-2020. Această rată a fost determinată în baza specificului național, a datelor istorice aferente finanțărilor anterioare, a valorilor estimate ale proiectelor din perioada 2014-2020 și solvabilitatea OR, iar metodologia de calcul a fost confirmată de Autoritatea de Audit ca fiind justă, echitabilă și verificabilă, bazată pe date istorice corecte și complete.

The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:

Grupul țintă principal este reprezentat de populația urbană și rurală a României, comunitățile care au acces limitat la sisteme adecvate de distribuție din rețeaua publică de alimentare cu apă și la rețele publice adecvate de tratare și colectare a apelor uzate, operatorii de apă.

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation

Investițiile PODD în sectorul apă/apă uzată contribuie la respectarea principiului 20 al Pilonului European al Drepturilor Sociale prin faptul că se va asigura accesul la serviciile de utilități de bază (apă potabilă curată și de bună calitate și canalizare). Urmare acestor investiții se vor îmbunătăți condițiile de viață, iar starea de sănătate precum și standardele de igienă a populației la nivelul localităților beneficiare se vor îmbunătăți considerabil.

Conform Legii 241/2006 privind serviciul de alimentare cu apă și de canalizare, aceste servicii se înființează, se organizează și funcționează pe baza unor principii cum ar fi: securitatea serviciului; tariful echitabil; solidaritatea utilizatorilor reflectată în strategia tarifară și accesibilitatea egală a utilizatorilor la serviciul public. În același timp, legea prevede accesul nediscriminatoriu al tuturor membrilor comunității la serviciul de alimentare cu apă și de canalizare.

Conform Legii 241/2006, art12, lit m, autoritățile publice locale adoptă hotărâri pentru acordarea de ajutoare lunare de la bugetul local pentru familiile și persoanele singure a căror medie a veniturilor bănești nete lunare e sub salariul minim brut pe țară în vederea plății serviciului de alimentare cu apă și de canalizare.

Investițiile în apă/apă uzată vor avea un impact semnificativ asupra femeilor din localitățile beneficiare Femeile sunt cele mai afectate de lipsa serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare prin faptul că alocă mai mult timp pentru asigurarea accesului la apă în vederea efectuării muncii domestice și de îngrijire (75% din munca domestică și de îngrijire este realizată de femei). Astfel, timpul economisit din activitățile de asigurare a apei necesare activităților domestice și de îngrijire va fi alocat altor nevoi, ex. specifice ocupării, educației/formării profesionale, de relaxare. Astfel, din perspectiva de gen investițiile vor avea impact social pozitiv mare asupra femeilor.

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR

În cadrul acestei priorități ITI vor promova proiecte identificate pe baza propriilor strategii și care răspund obiectivelor PODD de a asigura implementarea obligațiilor din directivele de mediu în ceea ce privește infrastructura de apă și apă uzată. Se vor acorda puncta suplimentare proiectelor care fac parte din ITI.

The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR

Proiectele privind dezvoltarea sistemelor de apă și apă uzată vor contribui în totalitate la SUERD în cadrul pilonului 2. Îmbunătățirea condițiilor de mediu în Regiunea Dunării și la implementarea Planului de Management al Bazinului Dunării. PODD va contribui la aria prioritară SUERD referitoare la restabilirea și menținerea calității apelor, acțiunea privind stimularea investițiilor majore în construirea și modernizarea instalațiilor de epurare a apelor urbane din bazinul Dunării, inclusiv măsuri pentru a dezvolta capacitatea (la nivel regional și local) pentru proiectarea de astfel de infrastructuri.

De asemenea, se va avea în vedere cooperarea la nivelul bazinului Marii Negre, în special din perspectiva creșterii capacității administrative, proiectele fiind complementare și celor din programele Interreg, respective NEXT România-Republica Moldova și Programul Interreg NEXT România-Ucraina, Programul pentru Regiunea Dunării, Programul Interreg VI-A România Bulgaria, Programul Interreg Europe, Programul Interreg NEXT Ungaria-Slovacia-România-

Ucraina.

The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR

Având în vedere specificul acțiunilor finanțate prin care se asigură accesul la serviciile de utilități de bază, respectiv apă potabilă și canalizare având ca rezultat final îmbunătățirea condițiilor de viață ale cetățenilor și creșterea stării de sănătate și igienă a populației, precum și conformarea cu directivele europene în domeniu, consignorurile reprezintă singura formă viabilă de acordare a sprijinului financiar. De asemenea, trebuie avut în vedere că se va continua utilizarea ratei forfetare de 6% ca alternativă la metoda de calculare a venitului net actualizat al operațiunii, iar grantul garantează în acest caz o bună gestiune financiară a investițiilor.

2.1.1.1.2. Indicators

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR and Article 8 ERDF and CF Regulation

Table 2: Output indicators

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	ID	Indicator	Measurement unit	Milestone (2024)	Target (2029)
P1	RSO2.5	ERDF	Less developed	RCO30	Length of new or upgraded pipes for the distribution systems of public water supply	km	0.00	3,363.00
P1	RSO2.5	ERDF	Less developed	RCO31	Length of new or upgraded pipes for the public network for collection of waste water	km	0.00	2,864.00
P1	RSO2.5	ERDF	Less developed	2S1	Investiții pentru modernizarea rețelei naționale de monitorizare a calității apei potabile	euro	0.00	5,882,353.00

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR

Table 3: Result indicators

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	ID	Indicator	Measurement unit	Baseline or reference value	Reference Year	Target (2029)	Source of data	Comments
P1	RSO2.5	ERDF	Less developed	RCR41	Population connected to improved public water supply	persons	0.00	2020	990,644.00	*	

P1	RSO2.5	ERDF	Less developed	RCR42	Population connected to at least secondary public waste water treatment	persons	0.00	2020	588,908.00	*	
----	--------	------	----------------	-------	---	---------	------	------	------------	---	--

2.1.1.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention

Reference: point (d)(viii) of Article 22(3) CPR

Table 4: Dimension 1 - intervention field

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)
P1	RSO2.5	ERDF	Less developed	048. Renewable energy: solar	35,000,000.00
P1	RSO2.5	ERDF	Less developed	052. Other renewable energy (including geothermal energy)	15,000,000.00
P1	RSO2.5	ERDF	Less developed	062. Provision of water for human consumption (extraction, treatment, storage and distribution infrastructure, efficiency measures, drinking water supply)	389,946,000.00
P1	RSO2.5	ERDF	Less developed	063. Provision of water for human consumption (extraction, treatment, storage and distribution infrastructure, efficiency measures, drinking water supply) compliant with efficiency criteria	684,225,000.00
P1	RSO2.5	ERDF	Less developed	065. Waste water collection and treatment	502,599,000.00
P1	RSO2.5	ERDF	Less developed	066. Waste water collection and treatment compliant with energy efficiency criteria	593,230,000.00
P1	RSO2.5	Total			2,220,000,000.00

Table 5: Dimension 2 - form of financing

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)
P1	RSO2.5	ERDF	Less developed	01. Grant	2,220,000,000.00
P1	RSO2.5	Total			2,220,000,000.00

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)
P1	RSO2.5	ERDF	Less developed	33. Other approaches - No territorial targeting	2,220,000,000.00

P1	RSO2.5	Total			2,220,000,000.00
----	--------	-------	--	--	------------------

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)
----------	--------------------	------	--------------------	------	--------------

Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)
P1	RSO2.5	ERDF	Less developed	03. Gender neutral	2,220,000,000.00
P1	RSO2.5	Total			2,220,000,000.00

* In principle, 40 % for the ESF+ contributes to gender tracking. 100 % is applicable when Member State chooses to use Article 6 ESF+

2.1.1.1. Specific objective: RSO2.5. Promoting access to water and sustainable water management (CF)

2.1.1.1.1. Interventions of the Funds

Reference: points (d)(i), (iii), (iv), (v), (vi) and (vii) of Article 22(3) CPR

The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:

Acțiunea 1.1 Investiții în sectorul apei și apei uzate, pentru a îndeplini cerințele directivelor de mediu.

Investițiile PODD vor viza îndeplinirea obligațiilor din Tratatul de Aderare care răspund DAP și DEAUU, pentru care România are perioade de tranziție pentru conformare și vor fi realizate în baza Master Planurilor Județene reactualizate, a Planurilor de Management ale Bazinelor Hidrografice (PMBH) și reflectate în cadrul Planului Național de Investiții.

Pentru colectarea și epurarea apelor uzate urbane, finanțarea va fi acordată pentru aglomerările cu peste 2000 locuitori echivalenți (l.e.), acordându-se prioritate finalizării investițiilor în aglomerările peste 10.000 l.e., așa încât să fie evitate penalitățile generate de infringement și să nu fie afectat procesul de regionalizare. Totodată, proiectele vor avea ca obiectiv și asigurarea facilităților de management al nămolului rezultat de la stațiile de epurare.

Referitor la alimentarea cu apă, proiectele vor viza asigurarea calității apei și extinderea sistemelor de alimentare cu apă în contextul proiectelor integrate regionale de apă și apă uzată pentru reducerea disparităților legate de conectarea populației comparativ cu media europeană și a asigura accesul la apă. În plus, se vor sprijini măsurile vizând reducerea pierderilor de apă, conform Raportului 12/2017 al ECA și noii DAP, cât și studiilor naționale cu privire la măsurile pentru eficientizarea și asigurarea sustenabilității proiectelor. Se vor avea în vedere prevederile noii DAP care prevede monitorizarea unor parametri suplimentari a calității apei.

Consumurile energetice înregistrate de operatorii regionali (OR) sunt pe trend crescător urmare a conectării de noi consumatori, extinderii ariei de operare și funcționarea noilor facilități pentru conformarea cu directivele europene. Consumurile energetice ale OR au crescut în 2015-2020 cu aproximativ 35% (de la 538 mil. kWh/an în 2015 la 726 mil. kWh/an în 2020, adică 2% din consumul final de energie electrică la nivel național), iar ponderea cheltuielilor cu energia electrică a ajuns în anul 2020 la aproape 12% în total costuri de operare, punând presiune pe suportabilitatea consumatorilor. În 2020, OR au produs prin propriile facilități ex. (micro-hidrocentrale pe aducțiuni, biogaz, etc.) doar 4,9% din energia consumată. În condițiile creșterilor foarte mari ale prețurilor la energie OR sunt obligați să investească, din surse proprii sau din programe de finanțare naționale sau europene, pentru reducerea consumului de energie și asigurarea de surse proprii de energie regenerabilă.

Obiectivul principal este legat de conformare și investițiile sunt selectate pe baza analizei de opțiuni din care au rezultat cele mai fezabile soluții ținând cont și de particularitățile geografice și operaționale locale, acest tip de investiții trebuie să aibă o contribuție substanțială la măsurile de prevenire și adaptare la schimbările climatice. Realizarea de sisteme noi de furnizare a apei potabile sau extinderea/reabilitarea sistemelor existente în vederea conformării au, prin proiectare și construcție, un nivel redus de pierderi de apă și o optimizare a consumurilor energetice, ceea ce conduce inclusiv la reducere a emisiilor de CO₂. Investițiile care vizează schimbări climatice vor fi implementate conform criteriilor de eficiență cuprinse în Anexa 1 CPR și cu respectarea DNSH.

Având în vedere complexitatea investițiilor ce urmează a fi promovate în acest sector, este necesară finanțarea acțiunilor de consolidare a capacității de reglementare economică a sectorului de apă și apă uzată, inclusiv prin realizarea planurilor de investiții pentru conformare.

Având în vedere experiența anterioară POIM cu privire la pregătirea și implementarea proiectelor de apă și apă uzată, se estimează că prin PODD se vor reduce întârzierile apărute în perioada de programare anterioară, având în vedere că portofoliul conține proiecte aflate în fază avansată de pregătire. Totodată, AM va continua să sprijine beneficiarii în pregătirea proiectelor, inclusiv prin elaborarea de ghiduri și metodologii.

Ținând seama de provocările majore prezentate mai sus cu care se confruntă sectorul de apă/apă uzată, precum și de Planul Național de Investiții, se impune finanțarea următoarelor măsuri:

1. **Investiții integrate de dezvoltare a sistemelor de apă și apă uzată care contribuie la conformarea cu DAP și DEAUU**, respectiv:

- Construirea, reabilitarea și extinderea sistemelor de apă potabilă noi/existente - captare și aducțiune, stații de tratare, măsuri legate de eficiență, rețele de transport și distribuție a apei destinate consumului uman în așezări umane care au cel puțin 50 locuitori/ sau distribuție de cel puțin 1000 m³ apă/zi,
- Construirea, reabilitarea și extinderea rețelilor de canalizare noi /existente și construirea/reabilitarea/modernizare a stațiilor de epurare a apelor uzate care asigură colectarea și epurarea încărcării organice biodegradabile în aglomerări mai mari de 2.000 l.e. (prioritate având aglomerările peste 10.000 l.e.), inclusiv soluții pentru un management adecvat pentru tratarea nămolurilor rezultat în cadrul procesului de epurare a apelor uzate;
- Măsuri necesare pentru eficientizarea proiectelor și sustenabilitatea investițiilor (automatizări, SCADA, GIS, contorizări, etc.);
- Operațiuni pentru scăderea consumului de energie și a emisiilor de gaze cu efect de seră la nivelul OR.

2. Investiții pentru **modernizarea rețelei naționale de monitorizare a calității apei potabile** astfel încât să se poată răspunde cerințelor de monitorizare și raportare, inclusiv prevederilor noii DAP, prin care se includ noi parametri de calitate și noi cerințe minime pentru materialele în contact cu apă și accesul la apă.

3. **Pregătirea proiectelor** de investiții de apă și apă uzată;

4. **Consolidarea capacității actorilor și a politicii de regionalizare** în sectorul de apă și apă uzată prin fuzionarea OR eligibili (de ex. instruire, proceduri, ghiduri, etc.) actorilor implicați în managementul sectorului de apă și apă uzată: ADI, Asociația Română a Apei (ARA), OR, FADIDA, ANRSC, MMAP/ANAR, Ministerul Sănătății (Institutul de Sănătate Publică), AM PODD.

În ceea ce privește complementaritatea cu PNRR, prin Politica de Coeziune se finanțează sisteme regionale integrate, prin dezvoltarea infrastructurii primare (aducțiuni, capacități de tratare, precum și capacități de epurare pentru aglomerări mai mari de 2000 de locuitori echivalenți), în timp ce PNRR va completa aceste investiții, prin extinderea distribuției de apă și a rețelilor de canalizare în localități pentru reducerea deficitului de conectare, în localități cuprinse în aglomerările mai mari de 2000 l.e, prioritizate prin Planul de accelerare a conformării cu Directivele europene. În PNRR, alocarea va fi direcționată prioritar către aglomerările care au sau care vor avea până la 31.12.2023 stații de epurare a apelor uzate finanțate prin alte surse (în principal POIM 2014 – 2020) și în

care extinderea rețelelor existente va permite atingerea unui grad de conectare cât mai ridicat. Suplimentar, prin PNRR se vor finanța sistemele individuale sau alte sisteme adecvate (comune) construite pentru preluarea încărcării din aglomerările sub 2000 de l.e. (neeligibile prin PODD) care împiedică atingerea unei stări bune a corpurilor de apă și/sau afectează arii naturale protejate.

Tipul de beneficiari îl constituie ADI prin OR finanțați prin POS M și POIM; MMAP, MS (Institutul de Sănătate Publică) iar pentru operațiunile de consolidare a capacității administrative a actorilor din sector vor fi eligibili OR, ADI, ARA, FADIDA, ANRSC, MMAP/ANAR, MS (Institutul de Sănătate Publică), AM PODD.

OR îndeplinesc cumulativ următoarele condiții: respectă regula “in-house” stabilită de jurisprudența Curții de Justiție, acționariatul este format exclusiv din membri ai ADI existentă, acționează în baza Contractului de Delegare a Gestiunii Serviciilor, participă la sistemul de benchmarking, implementează măsuri de reducere a pierderilor, de management al activelor și de eficientizare.

Proiectele noi de investiții PODD vor fi limitate ca valoare acordată prin program. Având în vedere obligația de a asigura utilizarea eficientă a resurselor publice în conformitate cu prevederile Regulamentului Financiar nr. 1046/2018, pentru perioada 2021-2027 se va menține rata forfetară de 6% ca alternativă la metoda de calculare a venitului net actualizat al operațiunii, așa cum s-a agreat cu CE pentru perioada 2014-2020. Această rată a fost determinată în baza specificului național, a datelor istorice aferente finanțărilor anterioare, a valorilor estimate ale proiectelor din perioada 2014-2020 și solvabilitatea OR, iar metodologia de calcul a fost confirmată de Autoritatea de Audit ca fiind justă, echitabilă și verificabilă, bazată pe date istorice corecte și complete.

The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:

Grupul țintă principal este reprezentat de populația urbană și rurală a României, comunitățile care au acces limitat la sisteme adecvate de distribuție din rețeaua publică de alimentare cu apă și la rețele publice adecvate de tratare și colectare a apelor uzate, operatorii de apă.

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation

Investițiile PODD în sectorul apă/apă uzată contribuie la respectarea principiului 20 al Pilonului European al Drepturilor Sociale prin faptul că se va asigura accesul la serviciile de utilități de bază (apă potabilă curată și de bună calitate și canalizare). Urmare acestor investiții se vor îmbunătăți condițiile de viață, iar starea de sănătate precum și standardele de igienă a populației la nivelul localităților beneficiare se vor îmbunătăți considerabil.

Conform Legii 241/2006 privind serviciul de alimentare cu apă și de canalizare, aceste servicii se înființează, se organizează și funcționează pe baza unor principii cum ar fi: securitatea serviciului; tariful echitabil; solidaritatea utilizatorilor reflectată în strategia tarifară și accesibilitatea egală a utilizatorilor la serviciul public. În același timp, legea prevede accesul nediscriminatoriu al tuturor membrilor comunității la serviciul de alimentare cu apă și canalizare.

Conform Legii 241/2006, art12, lit m, autoritățile publice locale adoptă hotărâri pentru acordarea de ajutoare lunare de la bugetul local pentru familiile și

persoanele singure a căror medie a veniturilor bănești nete lunare e sub salariul minim brut pe țară în vederea plății serviciului de alimentare cu apă și de canalizare.

Investițiile în apă/apă uzată vor avea un impact semnificativ asupra femeilor din localitățile beneficiare. Femeile sunt cele mai afectate de lipsa serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare prin faptul că alocă mai mult timp pentru asigurarea accesului la apă în vederea efectuării muncii domestice și de îngrijire (75% din munca domestică și de îngrijire este realizată de femei). Astfel, timpul economisit din activitățile de asigurare a apei necesare activităților domestice și de îngrijire va fi alocat altor nevoi, ex. specifice ocupării, educației/formării profesionale, de relaxare. Astfel, din perspectiva de gen investițiile vor avea impact social pozitiv mare asupra femeilor.

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR

În cadrul acestei priorități ITI vor promova proiecte identificate pe baza propriilor strategii și care răspund obiectivelor PODD de a asigura implementarea obligațiilor din directivele de mediu în ceea ce privește infrastructura de apă și apă uzată. Se vor acorda puncta suplimentare proiectelor care fac parte din ITI.

The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR

Proiectele privind dezvoltarea sistemelor de apă și apă uzată vor contribui în totalitate la SUERD în cadrul pilonului 2. Îmbunătățirea condițiilor de mediu în Regiunea Dunării și la implementarea Planului de Management al Bazinului Dunării. PODD va contribui la aria prioritară SUERD referitoare la restabilirea și menținerea calității apelor, acțiunea privind stimularea investițiilor majore în construirea și modernizarea instalațiilor de epurare a apelor urbane din bazinul Dunării, inclusiv măsuri pentru a dezvolta capacitatea (la nivel regional și local) pentru proiectarea de astfel de infrastructuri.

De asemenea, se va avea în vedere cooperarea la nivelul bazinului Marii Negre, în special din perspectiva creșterii capacității administrative, proiectele fiind complementare și celor din programele Interreg, respective NEXT România-Republica Moldova și Programul Interreg NEXT România-Ucraina, Programul pentru Regiunea Dunării, Programul Interreg VI-A România Bulgaria, Programul Interreg Europe, Programul Interreg NEXT Ungaria-Slovacia-România-Ucraina.

The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR

Având în vedere specificul acțiunilor finanțate prin care se asigură accesul la serviciile de utilități de bază, respectiv apă potabilă și canalizare având ca rezultat final îmbunătățirea condițiilor de viață ale cetățenilor și creșterea stării de sănătate și igienă a populației, precum și conformarea cu directivele europene în domeniu, consignanturile reprezintă singura formă viabilă de acrodare a sprijinului financiar. De asemenea, trebuie avut în vedere că se va

continua utilizarea ratei forfetare de 6% ca alternativă la metoda de calculare a venitului net actualizat al operațiunii, iar grantul garantează în acest caz o bună gestiune financiară a investițiilor.

2.1.1.1.2. Indicators

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR and Article 8 ERDF and CF Regulation

Table 2: Output indicators

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	ID	Indicator	Measurement unit	Milestone (2024)	Target (2029)
P1	RSO2.5	CF		RCO30	Length of new or upgraded pipes for the distribution systems of public water supply	km	0.00	587.00
P1	RSO2.5	CF		RCO31	Length of new or upgraded pipes for the public network for collection of waste water	km	0.00	500.00

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR

Table 3: Result indicators

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	ID	Indicator	Measurement unit	Baseline or reference value	Reference Year	Target (2029)	Source of data	Comments
P1	RSO2.5	CF		RCR41	Population connected to improved public water supply	persons	0.00	2020	173,065.00	*	
P1	RSO2.5	CF		RCR42	Population connected to at least secondary public waste water treatment	persons	0.00	2020	102,882.00	*	

2.1.1.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention

Reference: point (d)(viii) of Article 22(3) CPR

Table 4: Dimension 1 - intervention field

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)
----------	--------------------	------	--------------------	------	--------------

P1	RSO2.5	CF		062. Provision of water for human consumption (extraction, treatment, storage and distribution infrastructure, efficiency measures, drinking water supply)	14,000,000.00
P1	RSO2.5	CF		063. Provision of water for human consumption (extraction, treatment, storage and distribution infrastructure, efficiency measures, drinking water supply) compliant with efficiency criteria	53,345,068.00
P1	RSO2.5	CF		065. Waste water collection and treatment	18,786,308.00
P1	RSO2.5	CF		066. Waste water collection and treatment compliant with energy efficiency criteria	88,979,000.00
P1	RSO2.5	Total			175,110,376.00

Table 5: Dimension 2 - form of financing

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)
P1	RSO2.5	CF		01. Grant	175,110,376.00
P1	RSO2.5	Total			175,110,376.00

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)
P1	RSO2.5	CF		33. Other approaches - No territorial targeting	175,110,376.00
P1	RSO2.5	Total			175,110,376.00

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)
----------	--------------------	------	--------------------	------	--------------

Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)
P1	RSO2.5	CF		03. Gender neutral	175,110,376.00
P1	RSO2.5	Total			175,110,376.00

* In principle, 40 % for the ESF+ contributes to gender tracking. 100 % is applicable when Member State chooses to use Article 6 ESF+

2.1.1.1. Specific objective: RSO2.6. Promoting the transition to a circular and resource efficient economy (CF)

2.1.1.1.1. Interventions of the Funds

Reference: points (d)(i), (iii), (iv), (v), (vi) and (vii) of Article 22(3) CPR

The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:

Acțiunea 1.2 Gestionarea eficientă a deșeurilor în vederea accelerării tranziției spre economia circulară, pentru a îndeplini cerințele directivelor de mediu

PJGD/PGDDB prevăd investițiile prioritare în vederea continuării procesului de conformare cu prevederile Directivelor specifice și de tranziție la economia circulară.

Astfel, în toate județele (inclusiv pentru cele 32 în care au fost implementate sau sunt în curs de implementare sisteme integrate de gestionare a deșeurilor) și în municipiul București sunt necesare măsuri investiționale pentru:

- Extinderea sistemului de colectare separată a deșeurilor reciclabile, în principal, prin colectarea din poartă în poartă;
- Implementarea /extinderea colectării separate a biodeșeurilor;
- Implementarea/extinderea colectării separate a deșeurilor voluminoase, periculoase și textile până în anul 2025, inclusiv prin centre de colectare prin aport voluntar;
- Centre de pregătire pentru reutilizare;
- Stații de transfer noi și modernizarea/extinderea celor existente;
- Instalații/instalații integrate de tratare a deșeurilor colectate separat, și după caz și a deșeurilor reziduale, în vederea valorificării materiale a deșeurilor;
- Modernizarea instalațiilor existente (instalații de sortare, instalații de compostare și instalații de tratare mecano-biologică);
- Închiderea depozitelor neconforme și asigurarea capacităților necesare de depozitare.

Totodată, prin PNGD, este prevăzută îmbunătățirea capacității instituționale în sector precum și necesitatea dezvoltării unei capacități de reglementare a politicii tarifare la nivel național, astfel încât să se asigure funcționalitatea și sustenabilitatea sistemelor de management integrat al deșeurilor și să se îndeplinească obligațiile de conformare.

Prin PNRR vor fi finanțate următoarele investiții în infrastructura suport de colectare separată a deșeurilor: centre/centre integrate de colectare separată cu

aport voluntar și insule ecologice digitalizate pentru colectarea separată a deșeurilor din mediul urban.

O serie de investiții, în special investițiile în asigurarea capacităților de depozitare, vor fi realizate fie de către operatorii de salubritate, fie din alte surse de finanțare.

Având în vedere cele de mai sus, în vederea conformării cu legislația și accelerarea tranziției spre economia circulară și pentru dezvoltarea, modernizarea și completarea sistemelor de management integrat al deșeurilor, precum și pentru realizarea de noi sisteme integrate de gestionare a deșeurilor, PODD va viza următoarele **tipuri majore de măsuri**, astfel:

§ **Îmbunătățirea modului de gestionare a deșeurilor municipale în vederea asigurării tranziției spre economia circulară**, în conformitate cu nevoile identificate în PNGD și PJGD/PGDDB, prin investiții complete investițiilor finanțate prin PNRR, precum și din alte surse, și anume:

o **Dezvoltarea colectării separate** a deșeurilor reciclabile, a bio-deșeurilor și textile (echipamente de colectare, stații de transfer), exclusiv infrastructura suport pentru colectare separată (centre de colectare prin aport voluntar, insule ecologice digitalizate, centre integrate de colectare prin aport voluntar);

o Extinderea/dezvoltarea **capacităților de reciclare** a deșeurilor prin stații de sortare, compostare și instalații de digestie anaerobă;

o Instalații **integrate de tratare a deșeurilor care asigurarea tratarea deșeurilor reciclabile colectate separat și a deșeurilor reziduale**. În cazul tratării mecanice, tehnologiile utilizate pentru deșeurile reziduale și, după caz, și a deșeurilor reciclabile colectate separat vor fi automate sau semi-automate pentru asigurarea unui grad cât mai mare de valorificare materială. De asemenea, se va asigura flexibilitate în ceea ce privește trecerea de la tratarea deșeurilor reziduale la tratarea deșeurilor reciclabile, pe măsura creșterii gradului de colectare separată. Tratarea biologică va asigura în principal tratarea bio-deșeurilor colectate separat, dar și tratarea bio-deșeurilor din deșeurile reziduale prin aceeași tehnologie, dar în unități separate. Astfel se asigură costuri de investiție și operare mai reduse, flexibilitatea la variațiile de input dată cu creșterea gradului de colectare separată, conformarea cu prevederile Art. 7(1)(g) al Regulamentului (UE) 2021/105, îndeplinirea obiectivelor de pregătire pentru reutilizare și reciclare și a obiectivului de reducere a cantității de deșeuri depozitate la 10%, precum și conformarea cu regulile Malagrotta;

o Modernizarea instalațiilor existente de tratare mecano-biologică, fără creșterea capacității existente, prin modernizarea părții de tratare mecanică în vederea creșterii gradului de valorificare materială și energetică și conformării cu regulile Malagrotta și/sau, după caz, modernizarea părții de tratare biologică în vederea tratării și a bio-deșeurilor colectate.

§ Investiții individuale suplimentare pentru **închiderea depozitelor de deșeuri municipale neconforme**;

§ **Consolidarea capacității instituționale a MMAP (inclusiv în parteneriat cu alți actori din sector) pentru continuarea** implementării măsurilor de guvernare prevăzute în PNGD și a ANRSC pentru dezvoltarea capacității de reglementare a politicii tarifare la nivel național;

§ Sprijin pentru **pregătirea portofoliului de proiecte** aferent perioadei 2021-2027 și post 2027.

Proiectele de investiții vor fi individuale la nivel de județ și/sau proiecte dezvoltate la nivel regional sau național și vor avea la bază PJGD/PGDMB, PNGD, precum și cadrul instituțional aferent sistemelor de management integrat al deșeurilor. PODD va finanța cu prioritate, în funcție de disponibilitatea finanțării, implementarea investițiilor demarate sau pregătite în cadrul POIM 2014 – 2020.

Infrastructura nouă va fi amplasată în afara ariilor naturale protejate, pentru a evita apariția unor elemente perturbatoare în apropierea zonelor de habitat și de deplasare a speciilor de animale sălbatice și se va realiza în conformitate cu principiul DNSH.

Investițiile propuse se vor realiza cu respectarea principiului poluatorul plătește și a regulilor de ajutor de stat.

Având în vedere experiența anterioară POIM cu privire la pregătirea și implementarea proiectelor de deșeuri, se estimează că prin PODD nu se vor mai înregistra întârzieri, având în vedere că portofoliul de proiecte este deja în pregătire (de exemplu județele Bacău, Bistrița, Brașov, Dâmbovița, Ilfov, Sălaj, Sibiu). Totodată, AM va continua să sprijine beneficiarii în pregătirea proiectelor, inclusiv cu asistență JASPERS, elaborarea de ghiduri specifice (de ex. derularea procedurii de evaluare a impactului asupra mediului) precum și în implementarea proiectelor, de exemplu prin furnizarea de modele de documentații de atribuire pentru contractele de proiectare-execuție-operare pentru instalațiile integrate de tratare a deșeurilor.

Referitor la complementaritatea cu PNRR, prin Politica de Coeziune (PC) se va continua dezvoltarea sistemelor de management integrat al deșeurilor la nivel județean, în vreme ce PNRR va contribui la completarea acestor sisteme, prin finanțarea de centre de colectare prin aport voluntar, insule ecologice digitalizate și centre integrate de colectare prin aport voluntar destinate aglomerărilor urbane. Atât investițiile din PNRR cât și din PC vor fi determinate în corelare cu necesarul investițional prevăzut la nivel de PJGD/PGDMB și vor fi prioritizate în comunitățile cu nevoi mai mari. De asemenea, în PNRR se are în vedere, construirea de instalații de reciclare a deșeurilor pentru a îndeplini obiectivele de reciclare din pachetul de economie circulară, iar în PODD se vizează extinderea/dezvoltarea capacităților de reciclare existente.

Beneficiari – ADI prin Consiliile Județene/ Primăria Municipiului București/primăriile de sector pentru acțiuni de extindere a sistemului de colectare separată și sortare, cf. Legii 101/2006, și AFM, pentru acțiuni care vizează închiderea depozitelor neconforme de deșeuri municipale. Pentru capacitate instituțională MMAP și ANRSC.

The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:

Principalul grup țintă îl reprezintă autoritățile publice locale sau ADI, acestea fiind structurile de cooperare cu personalitate juridică, având ca obiectiv înființarea, organizarea, reglementarea, finanțarea, exploatarea, monitorizarea și gestionarea în comun a serviciilor de utilități publice pe raza de competență a unităților administrativ-teritoriale membre, precum și realizarea în comun a unor proiecte de investiții publice de interes zonal sau regional destinate

înființării, modernizării și/sau dezvoltării, după caz, a sistemelor de utilități publice aferente acestor servicii.

Grupul țintă este reprezentat și de autorități publice centrale cu competențe în sectorul gestionării deșeurilor, inclusiv în vederea creșterii capacității administrative și pentru aspectele privind tarifarea.

De asemenea, grupul țintă este vizat de populația la nivel județean, respectiv comunitățile deservite limitat de capacități pentru reciclare a deșeurilor, comunitățile în care există deșeuri neconforme.

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation

Principiile privind egalitatea, incluziunea și nediscriminarea vor fi avute în vedere atât în etapa de programare a investițiilor în domeniul managementului deșeurilor, de realizare efectivă a acestora, precum și în etapa de expolare. Astfel, investițiile PODD se vor baza pe soluții viabile și sustenabile privind diminuarea posibilităților inechitabile pentru persoanele/gospodăriile vulnerabile care sunt cele mai dependente de colectarea și prelucrarea deșeurilor.

Din perspectiva unor acțiuni/măsuri distincte privind abordarea de gen sau cea a egalităților de șanse în planificarea investițiilor și în implementarea acestora, se va urmări o implicare echilibrată, semnificativă și reprezentativă a femeilor experte din domeniul de referință la consultările publice sau la comitetele care se ocupă de deșeuri.

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR

În cadrul acestei priorități ITI vor promova proiecte ce răspund obiectivelor PODD de a asigura implementarea obligațiilor din directivele de mediu în ceea ce privește infrastructura de managementul deșeurilor. Se vor acorda puncta suplimentare proiectelor parte a ITI.

The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR

Proiectele privind managementul deșeurilor vor contribui la SUERD în cadrul pilonului 2. Îmbunătățirea condițiilor de mediu în Regiunea Dunării și la atingerea obiectivelor de mediu prevăzute în Planul de Management al Bazinului Dunării, în conformitate cu directivele specifice și cu Directiva de tranziție la economia circulară.

De asemenea, proiectele vor fi complementare cu Programul Interreg Europe care ca obiectiv finanțarea schimbului de experiență, consolidarea capacității instituționale pentru eficientizarea implementării politicilor de dezvoltare regională în toate domeniile OP2 – O Europă mai ecologică, printre care și

economia circular.

The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR

Se va continua abordarea din POIM privind tarifele (taxele) și se va ține seama de principiul accesibilității (acesibilitatea tarifelor este 1% din venitul mediu/gospodărie conform metodologiei PJGD. Taxele pentru serviciul de salubritate sunt stabilite în ACB și vor reflecta atât accesibilitatea, cât și decalajul de finanțare rezultat (urmând a fi finanțat prin PODD+contribuție națională). Mecanismul de finanțare este următorul:

- ACB stabilește nivelul maxim al impozitelor plătite de către utilizatori, respectând pragul de accesibilitate (1% venit mediu/gospodărie);
- Activitățile serviciului (colectare+transport, tratare, eliminare), inclusiv exploatarea infrastructurii, se atribuie prin contracte SIEG (proceduri competitive), iar pentru fiecare activitate operatorul a licitat un tarif;
- Tarifele trebuie să se încadreze în limita maximă stabilită pentru taxele plătite de utilizatori, asigurându-se că nu există supracompensare și că utilizatorii nu plătesc pentru deficitul de finanțare.

2.1.1.1.2. Indicators

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR and Article 8 ERDF and CF Regulation

Table 2: Output indicators

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	ID	Indicator	Measurement unit	Milestone (2024)	Target (2029)
P1	RSO2.6	CF		RCO34	Additional capacity for waste recycling	tonnes/year	0.00	370,000.00
P1	RSO2.6	CF		RCO107	Investments in facilities for separate waste collection	euro	0.00	73,312,500.00
P1	RSO2.6	CF		2S3	Investitii pentru inchiderea depozitelor de deseuri neconforme	euro	0.00	11,250,000.00

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR

Table 3: Result indicators

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	ID	Indicator	Measurement unit	Baseline or reference value	Reference Year	Target (2029)	Source of data	Comments
----------	--------------------	------	--------------------	----	-----------	------------------	-----------------------------	----------------	---------------	----------------	----------

P1	RSO2.6	CF		RCR47	Waste recycled	tonnes/year	0.00	2021	290,000.00	*	
P1	RSO2.6	CF		RCR103	Waste collected separately	tonnes/year	0.00	2020	330,000.00	*	
P1	RSO2.6	CF		2S2	Deșeuri reciclate din deșeuri reziduale	tone/an	0.00		30,000.00	*	
P1	RSO2.6	CF		2S4	Depozite de deseuri neconforme inchise	depozite de deseuri	0	2020	6	*	

2.1.1.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention

Reference: point (d)(viii) of Article 22(3) CPR

Table 4: Dimension 1 - intervention field

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)
P1	RSO2.6	CF		067. Household waste management: prevention, minimisation, sorting, reuse, recycling measures	175,000,000.00
P1	RSO2.6	CF		068. Household waste management: residual waste treatment	25,000,000.00
P1	RSO2.6	Total			200,000,000.00

Table 5: Dimension 2 - form of financing

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)
P1	RSO2.6	CF		01. Grant	200,000,000.00
P1	RSO2.6	Total			200,000,000.00

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)
P1	RSO2.6	CF		33. Other approaches - No territorial targeting	200,000,000.00
P1	RSO2.6	Total			200,000,000.00

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)
----------	--------------------	------	--------------------	------	--------------

Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)
P1	RSO2.6	CF		03. Gender neutral	200,000,000.00
P1	RSO2.6	Total			200,000,000.00

* In principle, 40 % for the ESF+ contributes to gender tracking. 100 % is applicable when Member State chooses to use Article 6 ESF+

2.1.1. Priority: P2. Prioritatea 2. Protecția mediului prin conservarea biodiversității, asigurarea calității aerului și remediere a siturilor contaminate

2.1.1.1. Specific objective: RSO2.7. Enhancing protection and preservation of nature, biodiversity and green infrastructure, including in urban areas, and reducing all forms of pollution (ERDF)

2.1.1.1.1. Interventions of the Funds

Reference: points (d)(i), (iii), (iv), (v), (vi) and (vii) of Article 22(3) CPR

The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:

Acțiunea 2.1 Conservarea biodiversității pentru a îndeplini cerințele directivelor de mediu

Prin POIM se finanțează elaborarea a 243 PM și implementarea de măsuri active de conservare pentru 45 situri (243.735 ha), intervenții care se impun a fi continuate. Cele mai multe planuri au fost aprobate în 2016-2017 (pentru 297 situri, cca. 250 PM necesitând actualizare), fiind prematură realizarea evaluării rezultatelor procesului de implementare a măsurilor active.

Implementarea POIM a fost afectată de capacitatea redusă a ANANP de implementare a proiectelor și întârzieri generate de lipsa unui portofoliu bine definit. Aceste probleme sunt adresate în PODD prin sprijinirea creșterii capacității administrative. Pentru managementul rețelei Natura 2000 este necesară întărirea semnificativă a capacității administrative a ANANP și a structurilor teritoriale, finanțările acordându-se în condițiile în care se demonstrează că finanțările din PNRR și POIM nu acoperă necesarul.

Referitor la ecosistemele degradate, întârzierea implementării POIM a fost determinată de absența informațiilor privind inventarierea și cartarea acestora, deficiență soluționată prin studiul "Cartarea ecosistemelor naturale și seminaturale degradate" (2018). Studiul a identificat următoarele tipuri de ecosisteme degradate: forestiere, lacustre și ape curgătoare, pajiști și peșteri în suprafață de 1.787.499 ha, iar în POIM a fost identificat un portofoliu de proiecte.

Pentru managementul eficient al Rețelei Natura 2000 și a infrastructurii ecologice asociate identificate în Cadrul prioritar de acțiune, se au în vedere următoarele **tipuri de măsuri**:

- elaborarea PM a siturilor Natura 2000 și a Planurilor de acțiune pentru specii, ținându-se cont de ordinea cronologică a declarării acestora, prioritate având PM ale siturilor aflate în arealul proiectelor de infrastructură aflate în pregătire;
- menținerea/îmbunătățirea stării de conservare a speciilor și habitatelor prin măsuri de conservare specifice prevăzute în PM ale siturilor Natura 2000/planuri de acțiune pentru specii, și a ecosistemelor degradate și a serviciilor furnizate în afara ariilor naturale protejate, precum și asigurarea conectivității ecologice;
- îmbunătățirea nivelului de cunoaștere a biodiversității și a ecosistemelor (ex. realizarea de studii științifice, documente strategice, baze de date) și consolidarea capacității de management a autorităților/instituții publice și administratorilor rețelei Natura 2000 și a altor arii naturale protejate de interes național.

PNRR va finanța reactualizarea PM pentru 250 situri Natura 2000, iar PODD va susține elaborarea de PM noi, pentru siturile Natura 2000 fără PM și implementarea PM. Complementaritatea finanțării se va realiza și în sprijinirea ecosistemelor degradate. Complementaritatea pentru consolidarea capacității tehnice a ANANP va fi verificată printr-un protocol de colaborare încheiat între MMAP și MIPE. De asemenea, se are în vedere sinergia cu alte surse de finanțare, respectiv FEADR, FEAMPA, LIFE.

Beneficiari

1. Pentru elaborarea și implementarea planurilor de management: ANANP/Administratori ai ariilor naturale protejate pentru ariile care au structuri de administrare proprii/ ARBDD.

2. Pentru ecosistemele degradate și serviciile furnizate în afara ariilor naturale protejate: administratori desemnați în condițiile legii și/sau proprietari ai suprafețelor de teren ce constituie ecosistem degradat aflat în proprietate publică.

3. Pentru planurile de acțiune pentru specii: MMAP.

4. Pentru dezvoltarea capacității administrative și îmbunătățirea nivelului de cunoaștere a biodiversității și ecosistemelor: MMAP/ANANP/Administrația Rezervației Biosferei Delta Dunării (ARBDD), administratorii de parcuri/alte arii naturale protejate conform legii.

Proiectele pot fi depuse în parteneriat cu alte entități de drept public sau privat (ex. Institute de cercetare, Universități, Muze, asociații profesionale și ONG-uri care să aibă prevăzut în actul constitutiv atribuții de protecția mediului și/sau protecția naturii).

Acțiunea 2.2 Îmbunătățirea monitorizării calității aerului pentru îndeplinirea cerințelor de monitorizare și reducere a emisiilor rezultate din directive

RNMCA efectuează măsurători continue de dioxid de sulf (SO₂), oxizi de azot (NO_x), monoxid de carbon (CO), ozon (O₃), particule în suspensie (PM₁₀ și PM_{2.5}), benzen (C₆H₆), plumb (Pb), arsen (As), cadmiu (Cd), nichel (Ni), benzo(a)piren. În plus față de acești poluanți, Directiva NEC mai impune monitorizarea compușilor organici volatili- COV_{nm} și amoniacului – NH₃, aceștia nefiind monitorizați în prezent prin RNMCA.

RNMCA are 148 stații de monitorizare continuă a calității aerului (dotate cu echipamente automate pentru măsurarea concentrațiilor principalilor poluanți atmosferici) și cuprinde 41 de centre locale (aflate la Agențiile pentru Protecția Mediului) care colectează și transmit panourilor de informare a publicului datele furnizate de stații, iar după validarea primară le transmit spre certificare Centrului de Evaluare a Calității Aerului (CECA) din cadrul ANPM.

Sistemul de monitorizare permite autorităților locale pentru protecția mediului:

- să evalueze, să cunoască și să informeze în permanență publicul, alte autorități și instituții interesate, referitor la nivelul calității aerului;
- să ia măsuri prompte pentru diminuarea și/sau eliminarea episoadelor de poluare sau în cazul unor situații de urgență;
- să avertizeze și să protejeze populația în caz de urgență.

Ținând seama de cele prezentate mai sus, precum și de RT din 2019 și 2020, prin PODD vor fi finanțate măsurile privind **dotarea RNMCA cu echipamente noi**, prin înlocuirea sau modernizarea echipamentelor existente de măsurare a poluanților uzate din punct de vedere moral și tehnic, cu asigurarea complementarității investițiilor cu cele realizate prin POIM, astfel încât să se continue conformarea cu cerințele de asigurare și controlul calității datelor și de raportare a RO la CE.

Prin PNRR se finanțează achiziția de analizoare pentru determinarea Black Carbon, de stații pentru determinarea nivelului de radioactivitate și de zgomot, în timp ce PODD vizează implementarea obligațiilor rezultate din directive. MMAP va încheia un protocol de verificare încrucișată cu MIPE.

Beneficiar - MMAP

Acțiunea 2.3 Investigarea preliminară și detaliată a siturilor contaminate

Conform Legii 74/2019, gestionarea siturilor contaminate din România reprezintă un proces care se desfășoară în mai multe etape, astfel:

·**Etapa I** este etapa de **identificare** - se realizează un prim inventar al siturilor potențial contaminate la nivel județean și național;

·**Etapa II** compusă din două faze.

-Faza 1 – **investigarea preliminară** - se colectează date și informații disponibile privind siturile potențial contaminate și se oferă posibilitatea identificării surselor potențiale de contaminare, căi și receptori;

-Faza 2 - **investigare detaliată** - se desfășoară lucrări în scopul confirmării prezenței, tipului și concentrației poluanților având rolul de a determina necesitatea și potențialul remedierii.

Informațiile rezultate în urma aplicării legislației naționale în domeniul gestionării siturilor contaminate, în etapele I și II este necesar a fi cumulate într-o bază de date la nivel național în sistem GIS care va reprezenta instrumentul de lucru al autorităților publice centrale și locale pentru protecția mediului care să stea la baza alegerii celor mai potrivite soluții în vederea remedierii acestora.

În urma parcurgerii acestor etape se poate stabili care dintre siturile potențial contaminate identificate în Etapa I se confirmă ca fiind contaminate. La finalul acestei etape autoritățile de mediu definitivează inventarul (județean și național) și prioritizează siturile contaminate prin acordarea unui scor de risc pentru

fiecare sit contaminat. Inventarul național al siturilor contaminate reprezintă fundamentul politicilor în acest sector și a deciziilor pentru implementarea acestora și va fi baza de prioritizare a nevoii de remediere a siturilor, conform scorului de risc acordat fiecărui sit. Autoritățile de mediu vor avea instrumentul necesar pentru deciziile de remediere a siturilor declarate contaminate și va notifica deținătorii acestora asupra obligației efectuării remedierii conform principiului poluatorul plătește.

· **Etapa III** o reprezintă **remedierea siturilor declarate contaminate**.

Prin PODD se vor realiza primele două etape din procesul de gestionare a siturilor contaminate din România și se vor oferi autorităților informațiile necesare pentru deciziile de remediere prevazute în etapa III. Totodată, vor fi sprijinite și măsuri de dezvoltare a capacității administrative a MMAP.

Prin PNRR nu sunt asigurate investiții în acest sector. Complementaritatea este asigurată cu FTJ, prin PODD finanțându-se inventarierea și investigare preliminară și detaliată a siturilor contaminate, iar din FTJ regenerarea și decontaminarea siturilor dezafectate și industriale doar în acele zone vizate de acest fond.

Beneficiari - MMAP

The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:

MMAP va beneficia de finanțare pentru cele 3 domenii, respectiv, biodiversitate, calitatea aerului și situri contaminate.

În ceea ce privește biodiversitatea, grupul țintă este mai extins, acesta fiind reprezentat și de ale autorități publice precum ANANP, ANPM, GNM, ARBDD, dar și administratori de parcuri/situri Natura 2000/alte arii naturale protejate, institute de cercetare, universități, muzee, asociații profesionale și ONG-uri care să aibă prevăzut în actul constitutiv atribuții de protecția mediului și/sau protecția naturii administratori desemnați în condițiile legii și/sau proprietari ai suprafețelor de teren ce constituie ecosistem degradat aflat în proprietate.

De asemenea, grupul țintă îl reprezintă pupopulația României.

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation

În cadrul acestei priorități de investiții a PODD principiile privind egalitatea, incluziunea și ne-discriminarea vor fi respectate, urmărindu-se identificarea de soluții viabile și sustenabile privind diminuarea posibilelor inechități pentru persoanele/gospodăriile vulnerabile care sunt cele mai dependente de suprafețele care cad sub incidența planurilor de management și a zonelor potențiale de protecție strictă în habitate naturale identificate.

Implicarea echilibrată a femeilor experte din domeniile de referință în procesele de elaborare a planurilor de management și de identificare a zonelor

potențiale de protecție strictă în habitate naturale, precum și asigurarea în etapele de consultare publică a condițiilor de reprezentare echilibrată de gen inclusiv în vederea promovării considerentelor referitoare la impactul prezervării biodiversității din perspectiva de gen.

De asemenea, principiile privind egalitatea, incluziunea și nediscriminarea vor fi avute în vedere în planificarea și implementarea investițiilor privind monitorizarea calității aerului și cele privind investigarea preliminară și detaliată a siturilor contaminate.

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR

În cadrul acestei priorități vor fi promovate proiecte constând în implementarea măsurilor de conservare a biodiversității în ITI prin acordarea de puncte suplimentare proiectelor din cadrul ITI_urilor. În ceea ce privește ITI Delta Dunării, proiectele vor fi în acord cu conform Planului de Management al Rezervației Biosferei Delta Dunări. De asemenea, vor fi finanțate proiecte privind ariile naturale protejate situate în arealul Mării Negre și al Munților Carpați, precum și reconstrucție ecologică a ecosistemelor din afara ariilor protejate din zonele acoperite de strategii ITI, în acord cu obiectivele PODD.

The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR

Acțiunile care vor contribui la SUERD vor viza conservarea biodiversității și a peisajelor prin contribuție la: Strategia UE în domeniul biodiversității pentru 2030, gestionarea în mod eficient a siturilor Natura 2000 și a altor zone protejate; protejarea și restabilirea celor mai valoroase ecosisteme și a speciilor de animale pe cale de dispariție; dezvoltarea infrastructurii verzi, cu scopul de a conecta diferite regiuni și habitate biogeografice.

Pentru susținerea obiectivelor Strategiei Dunării se va avea în vedere acordarea de punctaje suplimentare proiectelor localizate în cele 12 județe riverane Dunării, principalele tipuri de investiții vor viza în special protecția biodiversității, Proiectele trebuie să respecte criteriile stabilite în cadrul priorităților corespunzătoare PODD, precum și criterii suplimentare privind modul în care acestea contribuie la atingerea obiectivelor SUERD pentru obținerea punctajului suplimentar.

Investițiile în cele 3 domenii vor fi complementare celor din Programele Interreg VI-A România Bulgaria, România – Ungaria, Ungaria-Slovacia-România-Ucraina, NEXT Bazinul Mării Negre, IPARomânia – Serbia, Programul Interreg Europe.

The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR

Având în vedere că toate tipurile de acțiuni susținute nu generează venituri, sau, dacă ar putea genera unele venituri, acestea vor fi utilizate pentru acoperirea costurilor de întreținere/scăderea costurilor de prestare a serviciului. De asemenea, trebuie avut în vedere și faptul că beneficiari vor fi preponderent autoritățile publice, nu se vor utiliza instrumentele financiare ca formă de acordare a sprijinului financiar, granturile reprezentând singura formă de acodare a

sprijinului financiar.

2.1.1.1.2. Indicators

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR and Article 8 ERDF and CF Regulation

Table 2: Output indicators

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	ID	Indicator	Measurement unit	Milestone (2024)	Target (2029)
P2	RSO2.7	ERDF	Less developed	RCO14	Public institutions supported to develop digital services, products and processes	public institutions	0.00	1.00
P2	RSO2.7	ERDF	Less developed	RCO37	Surface of Natura 2000 sites covered by protection and restoration measures	hectares	0.00	107,209.00
P2	RSO2.7	ERDF	Less developed	RCO39	Area covered by systems for monitoring air pollution installed	air quality zones	0.00	54.00
P2	RSO2.7	ERDF	Less developed	2S6	Planuri de management al siturilor Natura 2000 / Planuri de acțiune pentru specii aprobate	planuri	0.00	3.00
P2	RSO2.7	ERDF	Less developed	2S7	Suprafața ecosistemelor degradate din afara siturilor Natura 2000 supuse măsurilor de protecție și restaurare	hectare	0.00	2,000.00
P2	RSO2.7	ERDF	Less developed	2S8	Număr de situri potențial contaminate investigate	situri	0.00	1,183.00

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR

Table 3: Result indicators

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	ID	Indicator	Measurement unit	Baseline or reference value	Reference Year	Target (2029)	Source of data	Comments
P2	RSO2.7	ERDF	Less developed	RCR11	Users of new and upgraded public digital services, products and processes	users/year	0.00	2020	20,000.00	*	
P2	RSO2.7	ERDF	Less developed	RCR29	Estimated greenhouse emissions	tonnes CO2 eq./year	28,431.00	2020	1.00	*	
P2	RSO2.7	ERDF	Less developed	2S5	suprafata siturilor Natura 2000 aflate in stare corespunzatoare de conservare	hectare	0.00	2020	107,209.00	*	

2.1.1.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention

Reference: point (d)(viii) of Article 22(3) CPR

Table 4: Dimension 1 - intervention field

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)
P2	RSO2.7	ERDF	Less developed	016. Government ICT solutions, e□services, applications	10,000,000.00
P2	RSO2.7	ERDF	Less developed	073. Rehabilitation of industrial sites and contaminated land	30,000,000.00
P2	RSO2.7	ERDF	Less developed	077. Air quality and noise reduction measures	25,000,000.00
P2	RSO2.7	ERDF	Less developed	078. Protection, restoration and sustainable use of Natura 2000 sites	65,000,000.00
P2	RSO2.7	ERDF	Less developed	080. Other measures to reduce greenhouse gas emissions in the area of preservation and restoration of natural areas with high potential for carbon absorption and storage, e.g. by rewetting of moorlands, the capture of landfill gas	30,000,000.00
P2	RSO2.7	Total			160,000,000.00

Table 5: Dimension 2 - form of financing

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)
P2	RSO2.7	ERDF	Less developed	01. Grant	160,000,000.00
P2	RSO2.7	Total			160,000,000.00

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)
P2	RSO2.7	ERDF	Less developed	33. Other approaches - No territorial targeting	160,000,000.00
P2	RSO2.7	Total			160,000,000.00

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)
----------	--------------------	------	--------------------	------	--------------

Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)
P2	RSO2.7	ERDF	Less developed	03. Gender neutral	160,000,000.00
P2	RSO2.7	Total			160,000,000.00

* In principle, 40 % for the ESF+ contributes to gender tracking. 100 % is applicable when Member State chooses to use Article 6 ESF+

2.1.1. Priority: P3. Prioritatea 3 Promovarea adaptării la schimbările climatice și managementul riscurilor

2.1.1.1. Specific objective: RSO2.4. Promoting climate change adaptation and disaster risk prevention, resilience taking into account eco-system based approaches (ERDF)

2.1.1.1.1. Interventions of the Funds

Reference: points (d)(i), (iii), (iv), (v), (vi) and (vii) of Article 22(3) CPR

The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:

Acțiunea 3.1 Managementul principalelor tipuri de risc identificate în PNMRD

Proiectele vor viza gestionarea inundațiilor și vor fi identificate și prioritizate pe baza PMBH și PMRI. În același timp, investițiile propuse pentru măsurile de prevenire a riscului la inundații vor contribui la limitarea efectelor altor fenomene specifice schimbărilor climatice, de exemplu, seceta hidrologică și pedologică sau alunecările de teren.

Conform PNMRD, un aspect punctual identificat în contextul riscului la inundații este **eroziunea costieră**. Astfel, estimările pentru următorii 50 de ani, în condițiile schimbărilor climatice care presupun o creștere a nivelului mediu al Mării Negre cu o medie anuală de 2-3 mm/an vor conduce la amplificarea fenomenului erozional și implicit la eventuale creșteri ale impactului negativ asupra litoralului. În acest sens, este importantă continuarea lucrărilor cu finanțare europeană aflate în desfășurare.

Seceta este un alt risc natural major determinat de un complex de condiții climatice, pedologice, fiziologice, caracterizat prin existența apei sub valorile optime. Există risc de deșertificare în sudul și estul României, unde studiile recente au generat avertismente serioase conform cărora 13 județe (Timiș, Mehedinți, Dolj, Olt, Teleorman, Giurgiu, Călărași, Constanța, Ialomița, Brăila, Tulcea, Galați și Vaslui) se confruntă cu acest risc, ceea ce justifică nevoia de investiții pentru reducerea riscului deșertificării.

În ceea ce privește monitorizarea secetei, Administrația Națională de Meteorologie (ANM) derulează un program special de agrometeorologie la 66 stații la nivel național, din totalul de 166 stații din rețeaua națională de stații meteorologice de suprafață. Pentru a se asigura o monitorizare eficientă a fenomenului de secetă și un grad de acuratețe crescut al alertelor privind dinamica, extinderea și intensitatea secetei în România, se impune creșterea numărului de observații și măsurători agrometeorologice la nivel național/regional cu cel puțin 98 de stații noi de măsurare a umidității solului, precum și elaborarea de produse tematice și aplicații software privind intensitatea și dinamica fenomenului de secetă la nivel național/regional.

Având în vedere cele menționate, investițiile din PODD vor viza managementul riscurilor generate de inundații, eroziune costieră și secetă și reducerea impactului acestora asupra populației, proprietății și mediului, prin următoarele **tipuri majore de măsuri**:

- amenajarea integrată a bazinelor hidrografice (acțiuni de gospodărire a apelor și îmbunătățiri funciare) prin utilizarea/aplicarea măsurilor nestructurale, cu preponderență a realizării de infrastructură verde (inundații și secetă) și prin adaptarea infrastructurii verzi existente, conforme cu

practicile UE și cele promovate pentru atingerea obiectivelor Pactului Verde European, inclusiv asigurarea conectivității laterale și/sau transversale a râului, care pot contribui la refacerea rezervelor de apă subterană și, totodată, la reducerea gazelor cu efect de seră prin stocarea carbonului în sol și vegetație;

- continuarea acțiunilor specifice de limitare a efectelor negative ale eroziunii costiere aflate în derulare;
- implementarea de măsuri nestructurale, în principal “soluții bazate pe natură” (măsuri verzi - ex. plantarea de perdele forestiere de protecție, stabilizarea dunelor de nisip, a terenurilor/solurilor afectate de secetă cu ajutorul plantațiilor) ca factor complementar pentru menținerea funcțiilor ecosistemelor și întărirea rezilienței acestora la manifestarea fenomenului de secetă, respectiv deșertificare;
- dezvoltarea infrastructurii de monitorizare, avertizare și alarmare a fenomenelor hidro-meteorologice severe (inundații și secetă), inclusiv sisteme și infrastructuri de comunicații și tehnologia informației, pentru evaluarea și gestionarea durabilă a resurselor naturale, precum și activități în scopul conștientizării publice;
- consolidarea capacității administrative pentru asigurarea implementării directivelor europene aplicabile în domeniu.

Se vor utiliza soluții bazate pe infrastructura verde pentru prevenirea inundațiilor și reducerea impactului secetei. De asemenea, investițiile vor fi realizate cu respectarea principiului de neafectare semnificativă a mediului.

Având în vedere experiența anterioară a POIM, AM va continua să ofere sprijin pentru pregătirea proiectelor în domeniu, să pună la dispoziție ghiduri sau metodologii specifice privind condițiile de finanțare care să asigure alinierea completă cu prevederile directivelor sectoriale, să încurajeze dialogul cu toți factorii interesați, inclusiv cu ONG-urile, pentru a asigura transparența măsurilor finanțate.

Referitor la complementaritatea cu PNRR, PODD va finanța infrastructura verde, inclusiv prin modernizarea și adaptarea unor infrastructuri existente, în vederea gestionării riscului de inundații cu scopul protejării persoanelor, infrastructurii și obiectivelor socio-economice localizate în zonele de risc, precum și pentru protejarea mediului și biodiversității prin măsuri ecologice relevante, în special cele privind deplasarea ihtiofaunei, și prin măsuri pentru asigurarea debitului ecologic.

Intervențiile PNRR sunt de tip no regret față de măsurile complexe de tipul infrastructurilor verzi din PODD și vizează reabilitarea liniilor de apărare existente în conformitate cu Directiva Inundații, un program de reabilitare structurală și de automatizare a echipamentelor hidromecanice pentru o serie de baraje identificate, precum și dotarea adecvată a administrațiilor bazinale (ABA) pentru monitorizarea infrastructurii, prevenirea și gestionarea situațiilor de urgență.

În mod similar, PODD va contribui la dezvoltarea rețelei naționale de observații meteorologice preponderent pentru monitorizarea riscului de secetă în timp ce investițiile din PNRR au rolul de creștere a capacității de avertizare a populației cu privire la fenomenele de vreme severă imediată (de tip nowcasting).

Potențiali **beneficiari**: MMAP, ANAR (în cazul capacității administrative numai în situația în care se justifica dotari suplimentare față de PNRR), ANM, ROMSILVA, Agenția Națională de Îmbunătățiri Funciare, parteneriate între instituțiile publice centrale cu rol în gestionarea inundațiilor și după caz, STS, precum și cu ONG-urile și alte structuri cu o anumită specializare în domeniul ecologic, care pot să asigure expertiza necesară pentru implementarea măsurilor de tip non-structural, Autoritățile Publice Locale (APL).

Acțiunea 3.2 Îmbunătățirea sistemului de răspuns la risc

Amploarea manifestărilor și consecințele tot mai grave, uneori catastrofale ale dezastrelor generate de schimbările climatice au impus dezvoltarea unui mecanism flexibil de gestionare a situațiilor de urgență generate de acestea.

Nivelul actual de reziliență al comunităților este necorespunzător în raport cu principalele tipuri de riscuri menționate în Planul Național de Management al Riscurilor de Dezastre, iar investițiile propuse vizează creșterea rezilienței la dezastre cauzate de riscurile naturale accentuate de schimbările climatice prin investiții în infrastructură și în mijloace tehnice care vor conduce la îndeplinirea indicatorilor de performanță specifici domeniilor de prevenire, pregătire și gestionarea situațiilor de urgență, menționați în Strategia de consolidare și dezvoltare a IGSU pentru perioada 2016-2025, aprobată prin HG nr. 951/2016, precum și asigurarea funcționării rețelelor de comunicații și informatice pentru Sistemul național de management al situațiilor de urgență (SNUAU) și dezvoltarea infrastructurii de comunicații de fibră optică.

Investițiile propuse au în vedere, pe lângă dimensiunea națională, și pe cea transnațională și atingerea obiectivelor specifice stabilite prin Mecanismul de Protecție Civilă al Uniunii Europene.

Ținând seama de cele de mai sus, **tipurile majore de măsuri** au în vedere **sprijinirea măsurilor pentru sistemul de gestionare a riscurilor, inclusiv creșterea rezilienței la nivel național și adaptarea continuă la realitatea operațională și au ca obiectiv prevenirea, pregătirea, răspunsul și reziliența la dezastre.**

Beneficiari ai măsurilor vor fi Ministerul Afacerilor Interne/IGSU și structurile cu atribuții în managementul situațiilor de urgență și asigurarea funcțiilor de sprijin, STS.

În ceea ce privește riscurile la cutremure și epidemii, riscuri majore identificate în evaluarea națională a riscurilor și în PNMRD, acestea vor fi adresate în POR-uri (cutremurele) și în POS (epidemiile).

IGSU va completa acțiunile finanțate prin PODO prin participarea la programele de pregătire profesională și cooperare interinstituțională promovate prin Mecanismul UE de Protecție Civilă, Centrul Euro-Atlantic de Coordonare a Răspunsului la Dezastre și prin alte structuri internaționale de specialitate.

Complementaritatea cu alte surse de finanțare va fi avută în vedere, ținând seama inclusiv de PNMRD.

The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:

Grupul țintă este reprezentat de populația din centrele urbane și rurale, la nivel național, care sunt expuse riscurilor generate de schimbările climatice, iar în

cazul eroziunii costiere de populația din localitățile litorale și turiștii.

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation

În demersul de planificare și implementare a investițiilor propuse în cadrul acestei priorități, autoritățile și instituțiile de resort vor avea o abordare integratoare în ceea ce privește aplicarea principiului egalității de șanse și de gen. Implementarea măsurilor vizate se va face cu respectarea legislației naționale și comunitare în ceea ce privește egalitatea de șanse și de gen, urmărindu-se investiții care să nu țină cont de diferențe de gen, să combată discriminarea și să promoveze relațiile echitabile între femei și bărbați.

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR

În zonele care au optat pentru utilizarea ITI, în cadrul acestei priorități vor fi promovate măsuri non-structurale și structurale pentru prevenirea riscului la inundații, cu accent pe utilizarea serviciilor oferite de ecosisteme și cu respectarea legislației de mediu; aceste măsuri trebuie să respecte metodologia de evaluarea din ghidul solicitantului și să derive din planul de management al riscului la inundații și totodată, vor fi avute în vedere și măsuri de întărire a capacității de răspuns a structurilor cu rol în managementul situațiilor de urgență, în acord cu evaluarea națională a riscurilor și cu obiectivele PODD. Vor fi acordate puncta suplimentare proiectelor din ITI-uri.

The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR

PODD va contribui în integralitate la aria prioritară a SUERD privind managementul riscurilor de mediu, la acțiunile privind: elaborarea și adoptarea unui singur plan de management al inundațiilor majore la nivel de bazin sau un set de planuri de gestionare a riscului de inundații, coordonate la nivelul bazinului hidrografic internațional; sprijinirea zonelor umede și restaurarea zonelor inundabile ca un mijloc eficient de a îmbunătăți protecția împotriva inundațiilor, și analiza și identificarea celui mai bun răspuns la riscul de inundații (inclusiv "infrastructură verde"); consolidarea practicilor de management integrat al zonei de coastă și amenajarea spațiului maritim, pe malul vestic al Mării Negre; extinderea ariei de acoperire a sistemului european de alertă la inundațiile (EFAS) pentru întregul bazin hidrografic al Dunării, intensificarea eforturilor de pregătire la nivel regional, promovarea în continuare de răspunsuri comune la dezastrele naturale, în special inundații, inclusiv sisteme de vertizare timpurie; consolidarea cooperării operaționale între autoritățile de intervenție de urgență din țările dunărene și pentru a îmbunătăți interoperabilitatea activelor disponibile; dezvoltarea procedurilor de reacție rapidă și planuri în caz de poluare industriale accidentale ale râurilor.

PODD va contribui la Strategia Bazinului Mării Negre, respectiv la obiectivul acesteia privind ecosisteme marine și de coastă sănătoase, la prioritățile și

acțiunile care acoperă aspectele de mediu și va fi complementar cu Programele InterregNEXT și IPA.

România este parte a Mecanismului Comunitar de Protecție Civilă (2007/799/EC, Euroatom) și participă activ la consolidarea cooperării între statele membre și la îmbunătățirea eficienței sistemelor de prevenire, pregătire și răspuns la dezastre. Inspectoratul General pentru Situații de Urgență va pune la dispoziție forte și mijloace, inclusiv cele achiziționate prin PODD, pentru a acorda sprijin în desfășurarea misiunilor de intervenție în caz de dezastre.

The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR

Având în vedere specificul acțiunilor finanțate, precum și faptul că toate tipurile de acțiuni susținute nu generează venituri, sau, în cazul în care ar putea genera unele venituri, acestea vor fi utilizate pentru acoperirea costurilor de întreținere/scăderea costurilor de furnizare a serviciului, granturile reprezentând singura formă de acodare a sprijinului financiar.

2.1.1.1.2. Indicators

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR and Article 8 ERDF and CF Regulation

Table 2: Output indicators

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	ID	Indicator	Measurement unit	Milestone (2024)	Target (2029)
P3	RSO2.4	ERDF	Less developed	RCO24	Investments in new or upgraded disaster monitoring, preparedness, warning and response systems against natural disasters	euro	0.00	277,741,177.00
P3	RSO2.4	ERDF	Less developed	RCO25	Coastal strip, river bank and lakeshore flood protection newly built or consolidated	km	4.50	7.33
P3	RSO2.4	ERDF	Less developed	RCO26	Green infrastructure built or upgraded for adaptation to climate change	hectares	0.00	960.00
P3	RSO2.4	ERDF	Less developed	RCO122	Investments in new or upgraded disaster monitoring, preparedness, warning and response systems against non-climate related natural risks and risks related to human activities	euro	0.00	28,141,176.00

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR

Table 3: Result indicators

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	ID	Indicator	Measurement unit	Baseline or reference value	Reference Year	Target (2029)	Source of data	Comments
P3	RSO2.4	ERDF	Less developed	RCR35	Population benefiting from flood protection measures	persons	0.00	2020	2,401,643.00	*	
P3	RSO2.4	ERDF	Less developed	RCR36	Population benefiting from wildfire protection measures	persons	0.00	2020	61,939.00	*	
P3	RSO2.4	ERDF	Less developed	RCR37	Population benefiting from protection measures against climate related natural disaster (other than flood and wildfires)	persons	0.00	2020	1,782,137.00	*	
P3	RSO2.4	ERDF	Less developed	RCR96	Population benefiting from protection measures against non-climate related natural risks and risks related to human activities	persons	0.00	2020	20,646.00	*	
P3	RSO2.4	ERDF	Less developed	2S16	Centrul Național pentru Securitate la Incendiu și Protecție Civilă acreditat RENAR	centru	0.00		1.00	*	
P3	RSO2.4	ERDF	Less developed	2S17	Numărul de localități în care valoarea timpului de răspuns la intervenții este mai mare de 20 minute	localitati	10,382.00		11,540.00	*	

2.1.1.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention

Reference: point (d)(viii) of Article 22(3) CPR

Table 4: Dimension 1 - intervention field

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)
P3	RSO2.4	ERDF	Less developed	017. Government ICT solutions, eservices, applications compliant with greenhouse gas emission reduction or energy efficiency criteria	10,000,000.00
P3	RSO2.4	ERDF	Less developed	058. Adaptation to climate change measures and prevention and management of climate related risks: floods and landslides (including awareness raising, civil protection and disaster management systems, infrastructures and ecosystem based approaches)	302,449,578.00
P3	RSO2.4	ERDF	Less developed	059. Adaptation to climate change measures and prevention and management of climate related risks: fires (including awareness raising, civil protection and disaster management systems, infrastructures and ecosystem based approaches)	4,890,000.00
P3	RSO2.4	ERDF	Less	060. Adaptation to climate change measures and prevention and management of climate related risks: others, e.g. storms and	89,230,000.00

			developed	drought (including awareness raising, civil protection and disaster management systems, infrastructures and ecosystem based approaches)	
P3	RSO2.4	ERDF	Less developed	061. Risk prevention and management of non-climate related natural risks (for example earthquakes) and risks linked to human activities (for example technological accidents), including awareness raising, civil protection and disaster management systems, infrastructures and ecosystem based approaches	18,630,000.00
P3	RSO2.4	ERDF	Less developed	064. Water management and water resource conservation (including river basin management, specific climate change adaptation measures, reuse, leakage reduction)	15,000,000.00
P3	RSO2.4	Total			440,199,578.00

Table 5: Dimension 2 - form of financing

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)
P3	RSO2.4	ERDF	Less developed	01. Grant	440,199,578.00
P3	RSO2.4	Total			440,199,578.00

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)
P3	RSO2.4	ERDF	Less developed	33. Other approaches - No territorial targeting	440,199,578.00
P3	RSO2.4	Total			440,199,578.00

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)
----------	--------------------	------	--------------------	------	--------------

Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)
P3	RSO2.4	ERDF	Less developed	03. Gender neutral	440,199,578.00
P3	RSO2.4	Total			440,199,578.00

* In principle, 40 % for the ESF+ contributes to gender tracking. 100 % is applicable when Member State chooses to use Article 6 ESF+

2.1.1. Priority: P4. Prioritatea 4. Promovarea eficienței energetice, a sistemelor și rețelelor inteligente de energie și reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră

2.1.1.1. Specific objective: RSO2.1. Promoting energy efficiency and reducing greenhouse gas emissions (CF)

2.1.1.1.1. Interventions of the Funds

Reference: points (d)(i), (iii), (iv), (v), (vi) and (vii) of Article 22(3) CPR

The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:

Acțiunea 4.2. Reducerea emisiilor de GES și creșterea eficienței energetice în sistemele de producere a energiei termice

Infrastructura Sistemelor de Alimentare Centralizată cu Energie Termică (SACET) reprezintă un ansamblu tehnologic și funcțional ce cuprinde totalitatea construcțiilor, instalațiilor, echipamentelor, dotărilor specifice precum și mijloacele de măsurare din sistem prin care se realizează serviciul de producere, transport, distribuție și furnizare a energiei termice (căldură și apă caldă) către consumatori, în condiții de eficiență și standarde de calitate, inclusiv conformare la cerințele privind protecția mediului.

SACET-urile înregistrează importante pierderi energetice determinate de o serie de factori, printre care și vechimea conductelor care generează în consecință un număr mare de avarii/an.

Raportul anual al ANRE pentru anul 2020 constată mai multe probleme la nivel național în ceea ce privește sistemele de producere a energiei termice în sistem centralizat printre care cele mai importante sunt pierderile substanțiale din rețelele de transport și distribuție a energiei termice (energia produsă în 2020 este de 14.080.217 MWh, iar energia termică vândută este de 9.887.516 MWh), pierderi suportate de consumatorul final prin prețul de furnizare mare, volumul redus de investiții în infrastructura SACET care conduce de asemenea la lipsa continuității în furnizarea energiei termice și la nerespectarea parametrilor de calitate a agentului termic furnizat.

Prin PODD se au în vedere finanțarea sistemelor de alimentare cu energie termică în sistem centralizat, respectiv rețelele de termoficare, inclusiv punctele termice. Punctul termic este un grup de dispozitive care permit ca parametrii de căldură (temperatura) să fie reduși din rețeaua de transport astfel încât să se poată face distribuirea căldurii către consumator prin rețeaua de distribuție.

Astfel, în ceea ce privește rețelele termice din sistemele de alimentare cu energie termică, se va asigura prioritate la finanțare proiectelor începute în perioada de programare 2014-2020, în vederea continuării acestora, iar noi proiecte vor fi dezvoltate în măsura în care vor mai exista resurse financiare disponibile. Noile investiții în sistemele urbane de termoficare vor fi analizate în funcție de situația financiară a fiecărui sistem și sustenabilitatea sa economică, selecția

spre finanțare urmând a se limita la sistemele care demonstrează sustenabilitatea investiției și a sistemului și la sistemele pentru care este necesară continuarea investițiilor în coerență cu investițiile realizate în perioada 2014-2020.

Luând în considerare aspectele sus menționate, prevederile prezentate în documentele europene, precum și țintele asumate de România la nivelul PNIESC, măsura pentru care se acordă finanțare vizează modernizarea/extinderea rețelelor termice primare și secundare din sistemele de alimentare cu energie termică, inclusiv a punctelor termice.

Potentiali beneficiari: Unități administrativ Teritoriale (UAT-uri), concesionari serviciu public de termoficare urbană

The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:

Populația României

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation

Categoriile sociale vulnerabile dependente de resursele tradiționale de încălzire a locuințelor, de preparare a hranei sau altor nevoi elementare de viață vor beneficia de aceste investiții aplicate în direcția tranziției verzi. În vederea evitării situațiilor de aprofundare a sărăciei energetice aceste investiții vor contribui la asigurarea unei tranziții echitabile, incluzive și durabile pentru toți. Intervențiile din acțiunile privind eficiența energetică și reducerea emisiilor de GES vor fi concepute astfel încât să fie combătută sărăcia energetică a grupurilor vulnerabile și să asigure egalitatea, spre exemplu pentru femeile care se confruntă cu discriminări și cu riscuri mari de a trăi în sărăcie energetică, limitându-li-se accesul serviciile de energie eficientă sau regenerabilă. Măsurile vor avea în vedere Obiectivul 7 de Dezvoltare durabilă al ONU: energie curată și la prețuri accesibile care prevede asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern.

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR

Pentru teritoriile care au optat pentru implementarea mecanismului ITI, investițiile se vor realiza în acord cu strategiile acestora și cu obiectivele PODD. Se vor acorda punctaje suplimentare pentru proiectele care fac parte din ITI.

The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR

PODD va contribui la aria prioritară SUERD privind promovarea energiei sustenabile, acțiunea privind exploatarea oportunității de a avea o producție crescută a energiei provenită din surse locale de energie regenerabilă pentru creșterea autonomiei energetice.

Pentru susținerea obiectivelor Strategiei Dunării se va avea în vedere acordarea de punctaje suplimentare proiectelor localizate în cele 12 județe riverane Dunării. Proiectele trebuie să respecte criteriile stabilite în cadrul priorităților corespunzătoare PODD, precum și criterii suplimentare privind modul în care acestea contribuie la atingerea obiectivelor SUERD pentru obținerea punctajului suplimentar.

Proiectele vor fi complementare cu cele privind promovarea măsurilor de eficiență energetică și de eficiență a resurselor; proiecte demonstrative și investiții pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră din programele Interreg IPA Romania-Serbia, Programul Interreg NEXT România-Republica Moldova, Programul pentru Regiunea Dunării, Programul Interreg VI-A România-Ungaria, Programul Interreg Europe, Programul Interreg NEXT Ungaria-Slovacia-România-Ucraina

The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR

Având în vedere, că toate tipurile de acțiuni la 4.2 susținute nu generează venituri, sau, dacă ar putea genera unele venituri, acestea vor fi utilizate pentru acoperirea costurilor de întreținere/scăderea costurilor de prestare a serviciului, precum și faptul că beneficiari vor fi autoritățile publice locale sau concesionarii serviciului public de termoficare urbană și veniturile din exploatarea infrastructurii sunt extrem de reduse raportat la volumul investițiilor, nu se vor utiliza instrumentele financiare ca formă de acordare a sprijinului financiar, granturile reprezentând singura formă de acordare a sprijinului financiar.

2.1.1.1.2. Indicators

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR and Article 8 ERDF and CF Regulation

Table 2: Output indicators

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	ID	Indicator	Measurement unit	Milestone (2024)	Target (2029)
P4	RSO2.1	CF		RCO20	District heating and cooling network lines newly constructed and improved	km	0.00	135.00

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR

Table 3: Result indicators

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	ID	Indicator	Measurement unit	Baseline or reference value	Reference Year	Target (2029)	Source of data	Comments
P4	RSO2.1	CF		2S18	Pierderi de energie pe rețelele de transport si distribuție a agentului termic	%	29.80	2018	22.70	*	

2.1.1.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention

Reference: point (d)(viii) of Article 22(3) CPR

Table 4: Dimension 1 - intervention field

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)
P4	RSO2.1	CF		055. High efficiency co generation, efficient district heating and cooling with low lifecycle emissions	200,300,000.00
P4	RSO2.1	Total			200,300,000.00

Table 5: Dimension 2 - form of financing

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)
P4	RSO2.1	CF		01. Grant	200,300,000.00
P4	RSO2.1	Total			200,300,000.00

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)
P4	RSO2.1	CF		33. Other approaches - No territorial targeting	200,300,000.00
P4	RSO2.1	Total			200,300,000.00

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)
----------	--------------------	------	--------------------	------	--------------

Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)
P4	RSO2.1	CF		03. Gender neutral	200,300,000.00
P4	RSO2.1	Total			200,300,000.00

* In principle, 40 % for the ESF+ contributes to gender tracking. 100 % is applicable when Member State chooses to use Article 6 ESF+

2.1.1.1. Specific objective: RSO2.1. Promoting energy efficiency and reducing greenhouse gas emissions (ERDF)

2.1.1.1.1. Interventions of the Funds

Reference: points (d)(i), (iii), (iv), (v), (vi) and (vii) of Article 22(3) CPR

The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:

Acțiunea 4.1. Îmbunătățirea eficienței energetice

Prin POIM sunt finanțate proiecte ce vizează reducerea consumului de energie la nivelul consumatorilor industriali, respectiv implementarea unor sisteme de monitorizare a consumului de energie la consumatorii industriali. Continuarea investițiilor în PODD, prin finanțarea de măsuri de reducere a pierderilor de energie identificate prin instrumentele implementate în cadrul POIM asigură o eficientizare energetică la nivelul întreprinderilor din industrie și o continuitate a investițiilor.

PNRR vizează finanțarea a doar 50 de proiecte de eficiență energetică în valoare de 64 de milioane de euro (atât întreprinderi mari, cât și IMM-uri) iar investițiile urmăresc reducerea consumului de energie, dezvoltarea sistemelor de digitalizare a măsurării consumului de energie și creșterea consumului din producția proprie de energie și energie termică, PODD va completa această inițiativă vizând finanțarea unor proiecte ce au drept obiectiv creșterea eficienței energetice în IMM-uri și în întreprinderile mari, inclusiv prin intermediul producției de energie din surse regenerabile exclusiv pentru consumul propriu. Astfel, acțiunile sprijinite vor contribui atât la realizarea Țintelor privind eficiența energetică în industrie, cât și la creșterea ponderii energiei din surse regenerabile prin dezvoltarea facilităților de producție a energiei electrice de către consumatorii industriali (cu un consum mai mare de 1.000 tep/an). Totodată, utilizarea SER la nivelul întreprinderii duce la scăderea dependenței de SEN, creșterea siguranței în alimentare precum și diversificarea mixului energetic la nivelul întreprinderii. De asemenea, crește competitivitatea întreprinderii prin extinderea componentei de energie verde în cadrul produsului finit.

În acest sens, **măsurile propuse** privind sprijinirea marilor întreprinderi, respectiv a IMM-urilor, în acțiunile de îmbunătățire a eficienței lor energetice contribuind la atingerea țintei de economii de energie. Acestea vor fi realizate prin intermediul instrumentelor financiare (instrument financiar cu parte de grant) și se referă la creșterea eficienței energetice prin proiecte demonstrative și măsuri de sprijin, inclusiv prin utilizarea surselor regenerabile de energie. Proiectele vor avea în vedere respectarea principiului „Eficiența energetică pe primul loc” și a regulilor privind ajutorul de stat.

Sunt excluse de la sprijinul acordat prin PODD investițiile destinate reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră generate de activitățile enumerate în anexa I la Directiva 2003/87/CE.

Complementaritatea cu PNRR în domeniul eficienței energetice este asigurată, având în vedere că PODD sprijină eficiența energetică a întreprinderilor prin producția de energie solară și altor surse de energie regenerabile exclusiv pentru consumul propriu, iar PNRR finanțează eficiența energetică în sectorul industrial, care urmează să fie monitorizate printr-o platformă IT pentru centralizarea și analiza consumului național de energie. În plus, PNS va acorda sprijin pentru investiții la nivelul microîntreprinderilor din sectorul neagricol din mediul rural, ca acțiune eligibilă în cadrul proiectelor pentru eficiență energetică, dar și sprijin pentru eficiență energetică în cadrul investițiilor la nivel de ferme, unități de procesare. De asemenea, PNS va susține investițiile privind eficiența energetică la nivelul IMM-urilor din sectorul agricol și agro-alimentar ca parte din proiectul de bază, iar Programul pentru Acvacultură și

Pescuit (PAP) va susține investițiile pentru eficiență energetică a IMM din sectorul pescăresc în cadrul proiectelor de modernizare a acestora.

Potențiali beneficiari

·IMM-uri

·Întreprinderi mari, societăți comerciale din industrie, cu consumuri de peste 1.000 tep/an (definite conform Legii 121/2014 privind eficiența energetică, cu modificările și completările ulterioare).

Acțiunea 4.2. Reducerea emisiilor de GES și creșterea eficienței energetice în sistemele de producere a energiei termice

Prin PNRR, România și-a asumat drept obiectiv de reformă decarbonarea sectorului de încălzire-răcire și creșterea competitivității în acest sector reluând concluziile expuse mai sus de această dată în ceea ce privește capacitățile de generare de energie termică pe cărbune care se află într-o stare economică precară (ex: Deva, Craiova, Motru). Planul identifică drept provocări insuficientul sprijin acordat atât cogenerării de înaltă eficiență la scară municipală, cât și sistemelor descentralizate de încălzire/răcire din surse regenerabile.

Municipalitatea Motru este în prezent furnizor de agent termic și apă caldă menajeră, a cărei producție este bazată pe cărbune și păcură, pentru aproape 4.400 de apartamente, 124 de agenți economici și 14 instituții publice. Societatea se află într-o stare economică precară datorată, în primul rând, includerii acesteia în schema de comercializare a certificatelor de carbon. Societatea a primit avizul ANRE pentru montarea unei instalații de evacuare a zgurii și cenușii care, deși va reduce emisiile de carbon ale centralei, nu va contribui la realizarea tranziției către un alt tip de combustibil mai puțin poluant. Situația UAT Motru, menționată și în PNRR, arată necesitatea municipiului Motru de a investi în cazane și sisteme de încălzire cu ardere pe bază de gaze naturale pentru locuințe și clădiri, care înlocuiesc instalațiile pe bază de cărbune, turbă, lignit sau șisturi bituminoase.

Astfel, în cadrul PODD, va fi finanțată și înlocuirea centralei de producere a energiei termice pe bază de cărbune și păcură cu o centrală în cogenerare de înaltă eficiență pe bază de gaz natural în municipiul Motru.

Complementaritatea cu PNRR este asigurată având în vedere că prin acest instrument se finanțează capacități noi de producție pe gaz, flexibile și de înaltă eficiență, pentru cogenerarea de energie electrică și termică în termoficarea urbană, în vederea realizării unei decarbonizări profunde, în timp ce prin PODD se finanțează rețele de termoficare și înlocuirea sistemului de încălzire cu ardere pe bază de combustibili fosili solizi pentru municipiul Motru.

Potențiali beneficiari: UAT și concesionari serviciu public de termoficare urbană Motru.

The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:

Populația României

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation

Categoriile sociale vulnerabile dependente de resursele tradiționale de încălzire a locuințelor, de preparare a hranei sau altor nevoi elementare de viață vor beneficia de aceste investiții aplicate în direcția tranziției verzi. În vederea evitării situațiilor de aprofundare a sărăciei energetice aceste investiții vor contribui la asigurarea unei tranziții echitabile, incluzive și durabile pentru toți. Intervențiile din acțiunile privind eficiența energetică și reducerea emisiilor de GES vor fi concepute astfel încât să fie combătută sărăcia energetică a grupurilor vulnerabile și să asigure egalitatea, spre exemplu pentru femeile care se confruntă cu discriminări și cu riscuri mari de a trăi în sărăcie energetică, limitându-li-se accesul serviciile de energie eficientă sau regenerabilă. Măsurile vor avea în vedere Obiectivul 7 de Dezvoltare durabilă al ONU: energie curată și la prețuri accesibile care prevede asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern.

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR

Pentru teritoriile care au optat pentru implementarea mecanismului ITI, investițiile se vor realiza în acord cu strategiile acestora și cu obiectivele PODD. Se vor acorda punctaje suplimentare pentru proiectele care fac parte din ITI. De asemenea, investiția privind înlocuirea centralei de producere a energiei termice pe bază de cărbune și păcură cu o centrală în cogenerare de înaltă eficiență pe bază de gaz natural se va face în municipiul Motru

The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR

PODD va contribui la aria prioritară SUERD privind promovarea energiei sustenabile, acțiunea privind exploatarea oportunității de a avea o producție crescută a energiei provenită din surse locale de energie regenerabilă pentru creșterea autonomiei energetice.

Pentru susținerea obiectivelor Strategiei Dunării se va avea în vedere acordarea de punctaje suplimentare proiectelor localizate în cele 12 județe riverane Dunării, principalele tipuri de investiții vor viza în special îmbunătățirea eficienței energetice a IMM-urilor și întreprinderilor mari pentru utilizarea în scop propriu. Proiectele trebuie să respecte criteriile stabilite în cadrul priorităților corespunzătoare PODD, precum și criterii suplimentare privind modul în care acestea contribuie la atingerea obiectivelor SUERD pentru obținerea punctajului suplimentar.

Proiectele vor fi complementare cu cele privind promovarea măsurilor de eficiență energetică și de eficiență a resurselor; proiecte demonstrative și investiții pentru reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră din programele Interreg IPA România-Serbia, Programul Interreg NEXT România-Republica Moldova,

The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR

Acțiunea 4.1 va fi implementată prin instrumente financiare. Se are în vedere utilizarea IF (imprumut) cu parte de grant, după finalizarea instrumentului urmând a fi decisă proporția în evaluarea ex-ante. Grantul va fi utilizat pentru IMM-uri pentru auditul energetic ex si post si pentru AT în pregătirea de proiecte.

Având în vedere, că toate tipurile de acțiuni la 4.2 susținute nu generează venituri, sau, dacă ar putea genera unele venituri, acestea vor fi utilizate pentru acoperirea costurilor de întreținere/scăderea costurilor de prestare a serviciului, precum și faptul că beneficiari vor fi autoritățile publice locale sau concesionarii serviciului public de termoficare urbană și veniturile din exploatarea infrastructurii sunt extrem de reduse raportat la volumul investițiilor, nu se vor utiliza instrumentele financiare ca formă de acordare a sprijinului financiar, granturile reprezentând singura formă de acordare a sprijinului financiar.

2.1.1.1.2. Indicators

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR and Article 8 ERDF and CF Regulation

Table 2: Output indicators

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	ID	Indicator	Measurement unit	Milestone (2024)	Target (2029)
P4	RSO2.1	ERDF	Less developed	RCO01	Enterprises supported (of which: micro, small, medium, large)	enterprises	26.00	259.00
P4	RSO2.1	ERDF	Less developed	RCO104	Number of high efficiency co-generation units	co-generation units	0.00	1.00

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR

Table 3: Result indicators

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	ID	Indicator	Measurement unit	Baseline or reference value	Reference Year	Target (2029)	Source of data	Comments
P4	RSO2.1	ERDF	Less developed	RRC26	Annual primary energy consumption (of which: dwellings, public buildings, enterprises, other)	MWh/year	32,989,123.00	2018	31,447,974.00	*	

P4	RSO2.1	ERDF	Less developed	RCR105	Estimated greenhouse emissions by boilers and heating systems converted from solid fossil fuels to gas	tons of CO2eq/year	29,215.00	2020	18,522.00	*	
----	--------	------	----------------	--------	--	--------------------	-----------	------	-----------	---	--

2.1.1.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention

Reference: point (d)(viii) of Article 22(3) CPR

Table 4: Dimension 1 - intervention field

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)
P4	RSO2.1	ERDF	Less developed	038. Energy efficiency and demonstration projects in SMEs and supporting measures	46,000,000.00
P4	RSO2.1	ERDF	Less developed	039. Energy efficiency and demonstration projects in large enterprises and supporting measures	46,000,000.00
P4	RSO2.1	ERDF	Less developed	048. Renewable energy: solar	17,000,000.00
P4	RSO2.1	ERDF	Less developed	052. Other renewable energy (including geothermal energy)	6,000,000.00
P4	RSO2.1	ERDF	Less developed	056. Replacement of coal-based heating systems by gas-based heating systems for climate mitigation purposes	10,000,000.00
P4	RSO2.1	Total			125,000,000.00

Table 5: Dimension 2 - form of financing

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)
P4	RSO2.1	ERDF	Less developed	01. Grant	10,000,000.00
P4	RSO2.1	ERDF	Less developed	03. Support through financial instruments: loan	115,000,000.00
P4	RSO2.1	Total			125,000,000.00

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)
P4	RSO2.1	ERDF	Less developed	33. Other approaches - No territorial targeting	125,000,000.00
P4	RSO2.1	Total			125,000,000.00

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)
----------	--------------------	------	--------------------	------	--------------

Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)
P4	RSO2.1	ERDF	Less developed	03. Gender neutral	125,000,000.00
P4	RSO2.1	Total			125,000,000.00

* In principle, 40 % for the ESF+ contributes to gender tracking. 100 % is applicable when Member State chooses to use Article 6 ESF+

2.1.1.1. Specific objective: RSO2.2. Promoting renewable energy in accordance with Renewable Energy Directive (EU) 2018/2001[1], including the sustainability criteria set out therein (ERDF)

2.1.1.1.1. Interventions of the Funds

Reference: points (d)(i), (iii), (iv), (v), (vi) and (vii) of Article 22(3) CPR

The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:

Acțiunea 4.3. Promovarea utilizării surselor de energie regenerabilă

Potrivit PNIESC, cantitatea de energie regenerabilă utilizată în termoficarea centralizată, având ca sursă energia geotermală, este proiectată să crească de la 360 MWh în 2018 la 523 MWh la nivelul anului 2030 și este subliniat de asemenea potențialul biogazului în restructurarea sistemelor termice în zonele în care există potențial agricol.

Mai mult, în sectorul de încălzire și răcire consumul final de energie din surse regenerabile este reprezentat aproape în totalitate, în prezent, de consum de biomasă (lemne de foc, deșeuri agricole).

Totodată, în contextul strategiilor de tip „Smart City” în curs de elaborare, autoritățile locale au planificate o serie de proiecte orientate către producerea de energie electrică și termică din surse regenerabile, utilizând panouri fotovoltaice, panouri solare termice sau biomasă.

Astfel, prin PODD sunt vizate continuarea măsurilor POIM care au în vedere investiții în capacități noi sau în modernizarea capacităților existente de producție a energiei electrice/termice din biomasă/biogaz și în capacități noi sau în modernizarea capacităților de producție a energiei termice din apă geotermală. Acestea pot contribui la reducerea deficitului de capacitate instalată în aceste domenii și vor fi realizate cu respectarea principiului de neafectare semnificativă a mediului. Mai mult, schemele de ajutor de stat ai căror beneficiari ar fi operatorii economici vor contribui la realizarea tranziției către o economie și o industrie neutră din punct de vedere climatic.

Complementarități

Prin PNRR vor fi acordate finanțări pentru instalarea de noi capacități de producere a energiei din surse regenerabile (950 MW) – eolian și solar, proiectată a livra exclusiv energie electrică în SEN (Sistemul electroenergetic național).

Luând în considerare dificultățile României de a restructura sistemele de termoficare a locuințelor subliniate și în RT 2020, țintele asumate de România privind energia regenerabilă în termoficarea centralizată și accesul la biomasă (cu respectarea condițiilor de sustenabilitate), și complementaritățile cu PNRR, prin PODD se are în vedere continuarea finanțării proiectelor mature aflate în lista de proiecte eligibile/aprobate pentru perioada de programare 2014-2020, iar noi proiecte vor fi dezvoltate în măsura în care vor mai exista resurse financiare disponibile. Proiectele vor avea în vedere producerea energiei termice din biomasă/biogaz și apă geotermală. Aceste proiecte asigură distribuția cât mai aproape de cosumator, inclusiv prin finanțarea dezvoltării/modernizării rețelelor de distribuție a energiei termice pentru facilitarea evacuării căldurii.

Pentru investițiile în producția de energie regenerabilă, complementaritatea este asigurată ținând seama că prin PODD se vor finanța în principal proiecte mature/aprobate din POIM 2014-2020.

Potentiali beneficiari: UAT-uri în raza cărora există potențial de utilizare a resurselor de energie regenerabile de tip geotermal sau biomasă/biogaz, societăți comerciale care au ca activitate producerea de energie în scopul comercializării.

The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:

Populația României

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation

Măsurile din acțiunile privind promovarea utilizării surselor de energie regenerabile vor fi concepute astfel încât să combătută sărăcia energetică a grupurilor vulnerabile și să asigure egalitatea, spre exemplu pentru femeile care se confruntă cu discriminări și cu riscuri mari de a trăi în sărăcie energetică, limitându-li-se accesul serviciilor de energie eficientă sau regenerabilă. Măsurile vor avea în vedere Obiectivul 7 de Dezvoltare durabilă al ONU: energie curată și la prețuri accesibile care prevede asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern.

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR

Pentru teritoriile care au optat pentru implementarea mecanismului ITI, investițiile se vor realiza în acord cu strategiile acestora și cu obiectivele PODD. Vor fi acordate puncte suplimentare proiectelor care fac parte din ITI.

The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR

SUERD PODD va contribui la aria prioritară SUERD privind Promovarea energiei sustenabile, acțiunile privind: extinderea utilizării biomasei (ex. Lemn, deșeuri), energiei solare, geotermale, hidro și eoliene și consolidarea Convenției Carpatice de împărțire a bunelor practice de utilizare a biomasei pentru scopuri energetice.

Pentru susținerea obiectivelor Strategiei Dunării se va avea în vedere acordarea de punctaje suplimentare proiectelor localizate în cele 12 județe riverane Dunării, principalele tipuri de investiții vor viza producția de energie regenerabilă. Proiectele trebuie să respecte criteriile stabilite în cadrul priorităților

corespunzătoare PODD, precum și criterii suplimentare privind modul în care acestea contribuie la atingerea obiectivelor SUERD pentru obținerea punctajului suplimentar.

The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR

Având în vedere specificul acțiunilor finanțate, precum și faptul că toate tipurile de acțiuni susținute nu generează venituri, sau, în cazul în care ar putea genera unele venituri, acestea vor fi utilizate pentru acoperirea costurilor de întreținere/scăderea costurilor de furnizare a serviciului, granturile reprezentând singura formă de acrodare a sprijinului financiar.

2.1.1.1.2. Indicators

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR and Article 8 ERDF and CF Regulation

Table 2: Output indicators

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	ID	Indicator	Measurement unit	Milestone (2024)	Target (2029)
P4	RSO2.2	ERDF	Less developed	RCO22	Additional production capacity for renewable energy (of which: electricity, thermal)	MW	0.00	14.00

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR

Table 3: Result indicators

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	ID	Indicator	Measurement unit	Baseline or reference value	Reference Year	Target (2029)	Source of data	Comments
P4	RSO2.2	ERDF	Less developed	RCR31	Total renewable energy produced (of which: electricity, thermal)	MWh/year	22.00	2022	256,832.00	*	

2.1.1.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention

Reference: point (d)(viii) of Article 22(3) CPR

Table 4: Dimension 1 - intervention field

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)
P4	RSO2.2	ERDF	Less developed	049. Renewable energy: biomass	20,000,000.00
P4	RSO2.2	ERDF	Less developed	052. Other renewable energy (including geothermal energy)	30,000,000.00
P4	RSO2.2	Total			50,000,000.00

Table 5: Dimension 2 - form of financing

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)
P4	RSO2.2	ERDF	Less developed	01. Grant	50,000,000.00
P4	RSO2.2	Total			50,000,000.00

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)
P4	RSO2.2	ERDF	Less developed	33. Other approaches - No territorial targeting	50,000,000.00
P4	RSO2.2	Total			50,000,000.00

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)
----------	--------------------	------	--------------------	------	--------------

Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)
P4	RSO2.2	ERDF	Less developed	03. Gender neutral	50,000,000.00
P4	RSO2.2	Total			50,000,000.00

* In principle, 40 % for the ESF+ contributes to gender tracking. 100 % is applicable when Member State chooses to use Article 6 ESF+

2.1.1.1. Specific objective: RSO2.3. Developing smart energy systems, grids and storage at outside TEN-E (CF)

2.1.1.1.1. Interventions of the Funds

Reference: points (d)(i), (iii), (iv), (v), (vi) and (vii) of Article 22(3) CPR

The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:

Acțiunea 4.5 Conversia, modernizarea și extinderea rețelelor de transport și distribuție a gazelor pentru adăugarea în sistem a gazelor din surse regenerabile și a gazelor cu emisii reduse de carbon

Strategia UE privind hidrogenul recunoaște necesitatea de a transporta volume mari de hidrogen, nu doar la nivel național ci și transfrontalier, sens în care este prioritizată acțiunea de adaptare (și, după caz, extindere a infrastructurii de gaze naturale), pregătită pentru a integra acest combustibil sau alți combustibili verzi.

România dispune de un sistem relativ extins de transport și distribuție a gazelor naturale, care poate fi adaptat la vehicularea gazelor verzi, cu costuri semnificativ mai reduse în raport cu opțiunea de dezvoltare a unei rețele noi dedicate pentru vehicularea acestora și/sau cu opțiunea transportului prin alte mijloace sau metode (lichefiere, transport rutier sau maritim, etc).

Astfel, România poate adresa cu real succes nevoia transportului de gaze verzi de la puncte relevante de producție (precum cel de hidrogen previzionat din zona Dobrogei, arealul offshore din Marea Neagră, respectiv regiunea Moldovei, a doua zonă geografică ca potențial eolian indetificată la nivel național) la consumatorii finali prin rețeaua națională de transport și de distribuție.

Astfel, până la momentul în care România va dispune de o producție suficientă de hidrogen sau alte gaze verzi la nivel național, gazele naturale, dar și alte categorii de gaze verzi, pot fi vehiculate cu succes și cu avantaje de ordin climatic printr-o rețea de conducte care reflectă standardul „hydrogen-ready”, contribuind la atingerea obiectivelor impuse prin Strategia UE de reducere a emisiilor de metan.

Suplimentar, standardul dual Smart Grid - Hydrogen-ready vizează dezvoltarea unor rețele inteligente de gaze naturale, de natură a crește nivelul de flexibilitate, siguranță și eficiență în operare.

Având în vedere că o rețea digitalizată și adaptată la hidrogen sau alte gaze verzi va conduce la reducerea volumului de metan disipat în atmosferă , dar și că integrarea hidrogenului în mix-ul energetic ar putea compensa declinul natural înregistrat de producția de gaze naturale (potrivit Comisiei Naționale pentru Prognoză și Strategie satisfacerea necesarului de consum exclusiv cu gaze naturale din producția internă nu va fi posibil după anul 2040), a fost identificată ca măsură conversia și modernizarea rețelelor noi de transport și distribuție a gazelor naturale pregătite pentru vehicularea de hidrogen sau alte gaze verzi.

Având în vedere noile tendințe europene în materie de hidrogen sau alte gaze verzi, considerat indispensabil pentru atingerea neutralității climatice, au fost identificate posibilele măsuri:

1. Conversia și modernizarea rețelelor existente de transport și distribuție gaze naturale la standardul dual Smart Grid și hydrogen-ready (inclusiv prin

înlocuirea conductelor incompatibile cu vehicularea hidrogenului sau a altor gaze verzi), respectiv a altor elemente componente în vederea pregătirii acestora pentru vehicularea de hidrogen sau a altor gaze verzi și asigurarea securității și continuității în alimentare (în diferite concentrații, alături de gaze naturale și alte categorii de gaze verzi);

2. Extinderea rețelilor de transport și distribuție existente, inclusiv înființarea unor sisteme de distribuție noi, la standarde Smart Grid și în vederea asigurării mijloacelor tehnice de vehiculare a hidrogenului sau a altor gaze verzi.

Această măsură trebuie însă să țină seama de o serie de considerente ce derivă din caracterul inovator al tehnologiei (deși matur ca tehnologie, hidrogenul este în continuare considerat un combustibil premium) cel puțin la nivel național (majoritatea proiectelor de producție a hidrogenului sunt proiecte pilot):

-Decuplarea obligațiilor operatorilor de distribuție de imperativul de a asigura volumele necesare de hidrogen pentru a asigura blend-ul (acestia fiind responsabil exclusiv de asigurarea transportului/sistemului de distribuție a blendului), pentru a reflecta principiul de unbundling stabilit de Directiva 73/2009 revizuită și republicată (atât vertical separarea activității de producție/ furnizare de cea de transport/distribuție, cât și pe orizontală prin menținerea unor evidențe separate privind rețelele de gaz și rețelele hydrogen-ready);

-Stabilirea unor standarde unitare aplicabile echipamentelor pentru rețele hydrogen-ready și asigurarea stocurilor necesare din aceste echipamente

În selecția proiectelor, se va lua în considerare principiul *DNSH*.

În ceea ce privește investițiile în infrastructura de transport și distribuție a gazelor naturale pregătite pentru hidrogen sau alte gaze verzi, complementaritatea este asigurată. Măsurile din Politica de Coeziune vor viza întreg teritoriul național cu excepția regiunii Oltenia în care sunt realizate investițiile din PNRR.

Potentiali beneficiari: Operatori rețele distribuție gaze/ Operator de transport gaze.

The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:

Populația României

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation

Măsurile din acțiunile privind sistemele și rețelele inteligente de energie și cele privind conversia, modernizarea și extinderea rețelilor de transport și distribuție a gazelor pentru adăugarea în sistem a gazelor din surse regenerabile și a gazelor cu emisii reduse de carbon vor fi concepute astfel încât să combătută sărăcia energetică a grupurilor vulnerabile și să asigure egalitatea, spre exemplu pentru femeile care se confruntă cu discriminări și cu riscuri mari de a trăi în sărăcie energetică, limitându-li-se accesul serviciilor de energie eficientă sau regenerabilă. Măsurile vor avea în vedere Obiectivul 7 de Dezvoltare

durabilă al ONU: energie curată și la prețuri accesibile care prevede asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern.

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR

Pentru teritoriile care au optat pentru implementarea mecanismului ITI, investițiile se vor realiza în acord cu strategiile acestora și cu obiectivele PODD. Vor fi acordate puncta suplimentare proiectelor care fac parte din ITI.

The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR

PODD va susține în integralitate aria prioritară SUERD privind promovarea energiei sustenabile, acțiunea privind întărirea cooperării cu privire la dezvoltarea și implementarea proiectelor de interconectare Nord-Sud, respective implementarea proiectelor de infrastructură în derulare în timpul stabilit, în particular referitoare la TEN-E și la proiectele din regiune din Programul European de Redresare în Energie, în special interconectările și conductele importante.

The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR

Având în vedere specificul acțiunilor finanțate, precum și faptul că toate tipurile de acțiuni susținute nu generează venituri, sau, în cazul în care ar putea genera unele venituri, acestea vor fi utilizate pentru acoperirea costurilor de întreținere/scăderea costurilor de furnizare a serviciului, granturile reprezentând singura formă de acrodare a sprijinului financiar.

2.1.1.1.2. Indicators

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR and Article 8 ERDF and CF Regulation

Table 2: Output indicators

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	ID	Indicator	Measurement unit	Milestone (2024)	Target (2029)
P4	RSO2.3	CF		RCO124	Gas transmission and distribution network lines newly constructed or	km	0.00	1,437.00

					improved			
--	--	--	--	--	----------	--	--	--

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR

Table 3: Result indicators

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	ID	Indicator	Measurement unit	Baseline or reference value	Reference Year	Target (2029)	Source of data	Comments
P4	RSO2.3	CF		RRC33	Users connected to smart energy systems	end users/year	0.00	2020	137,612.00	*	

2.1.1.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention

Reference: point (d)(viii) of Article 22(3) CPR

Table 4: Dimension 1 - intervention field

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)
P4	RSO2.3	CF		057. Distribution and transport of natural gas substituting coal	323,463,692.00
P4	RSO2.3	Total			323,463,692.00

Table 5: Dimension 2 - form of financing

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)
P4	RSO2.3	CF		01. Grant	323,463,692.00
P4	RSO2.3	Total			323,463,692.00

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)
P4	RSO2.3	CF		33. Other approaches - No territorial targeting	323,463,692.00
P4	RSO2.3	Total			323,463,692.00

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)
----------	--------------------	------	--------------------	------	--------------

Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)
P4	RSO2.3	CF		03. Gender neutral	323,463,692.00
P4	RSO2.3	Total			323,463,692.00

* In principle, 40 % for the ESF+ contributes to gender tracking. 100 % is applicable when Member State chooses to use Article 6 ESF+

2.1.1.1. Specific objective: RSO2.3. Developing smart energy systems, grids and storage at outside TEN-E (ERDF)

2.1.1.1.1. Interventions of the Funds

Reference: points (d)(i), (iii), (iv), (v), (vi) and (vii) of Article 22(3) CPR

The related types of actions – point (d)(i) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation:

Acțiunea 4.4. Sisteme și rețele inteligente de energie

Având în vedere obligațiile ce decurg din directivele europene, precum și obiectivele asumate prin PNRR, este necesară accelerarea procesului de extindere a sistemului național de contorizare inteligentă, ale cărui beneficii se subsumează obiectivelor europene și naționale privind decarbonarea și digitalizarea sistemului energetic.

Sistemul de contorizare inteligentă va susține nivelul de bază al infrastructurii de tip Smart Grid, asigurând măsurarea consumului de electricitate, înregistrarea variațiilor de tensiune și furnizarea informațiilor relevante operatorilor de distribuție pentru ca producția, distribuția și consumul de energie electrică să poată fi ajustată și optimizată în mod automat. De asemenea, sistemul de contorizare inteligentă va crea premisele analizei modelelor de consum ale clienților deserviți și implicit va contribui la optimizarea cantităților de energie distribuită.

Investițiile în rețeaua de joasă tensiune, implicit achiziția și montarea contoarelor inteligente, nu sunt vizate prin PNRR și nici prin Programului Connecting Europe Facility, drept pentru care susținerea din resursele Politicii de Coeziune va aduce un impact semnificativ pentru accelerarea extinderii sistemului de contorizare inteligentă din România.

Totodată, echipamentele infrastructurii electrice naționale se află în exploatare de peste 40 de ani și sunt bazate pe o tehnologie cu un consum ridicat de energie, care generează pierderi semnificative, riscuri crescute de accidente, avarii și întreruperi în alimentare. Doar o mică parte din capacitățile energetice aflate în gestiunea operatorilor de rețea a fost reabilitată sau modernizată, fiind necesară intensificarea programelor de re tehnologizare și modernizare a instalațiilor existente.

Dezvoltarea unei rețele inteligente de electricitate presupune investiții în primul rând în modernizarea, digitalizarea și automatizarea rețelelor existente, având ca scop îmbunătățirea calității serviciilor oferite clienților deserviți, respectarea standardelor de performanță și calitate a energiei distribuite, prin utilizarea echipamentelor din categoria Best Available Technology și respectarea principiului DNSH.

De asemenea, investițiile vor crește stabilitatea și capacitatea de preluare a unei cantități majorate de energie produsă din surse regenerabile, pentru creșterea calității și cost-eficienței serviciilor oferite consumatorilor finali, pentru creșterea gradului de securitate și flexibilitate a rețelei, digitalizarea infrastructurii în vederea optimizării managementului rețelei prin schimbul de date și interconexiunii cu infrastructura de transport a energiei electrice, contribuind la asigurarea premiselor pentru tranziția către conceptul Smart Grid.

De asemenea, ca obiectiv investițional dedicat digitalizării, implementarea măsurilor de consum dispecerizabil (Demand-Response) este esențială pentru

implementarea prețurilor dinamice, urmărindu-se inclusiv schimbarea comportamentului consumatorului .

Astfel, direcțiile de dezvoltare ale SEN/RED (Rețea electrică de Distribuție)/RET (Rețea Electrică de Transport) descrise în PNAEE, precum și țintele asumate în PNIESC, au fost identificate următoarele **posibile măsuri**:

1. Promovarea utilizării de echipamente și sisteme inteligente pentru asigurarea calității energiei electrice
2. Modernizarea și digitalizarea infrastructurii de distribuție a energiei electrice și implementarea de soluții privind controlul rețelei de la distanță - integrare în SCADA (Supervisory Control And Data Acquisition)
3. Creșterea capacității de transport/distribuție a energiei electrice în vederea preluării energiei electrice produsă din surse regenerabile de energie, incluzând, după caz, măsuri de creștere a adecvanței SEN

În sectorul energiei electrice, complementaritatea cu PNRR este asigurată prin tipul intervențiilor propuse, având în vedere faptul că Politica de Coeziune susține sisteme și rețele inteligente, iar prin PNRR sunt vizate capacități suplimentare de stocare.

Obiectivele PODD sunt complementare obiectivelor proiectelor de interes comun de tip Smart Grid susținute prin CEF în sensul în care PODD poate asigura acea pondere adițională de implementare a SMI astfel încât rata de acoperire a SMI să fie de peste 80%.

Potentiali beneficiari

Operatori distribuție energie electrică/Operator transport energie electrică

The main target groups - point (d)(iii) of Article 22(3) CPR:

Populația României

Actions safeguarding equality, inclusion and non-discrimination – point (d)(iv) of Article 22(3) CPR and Article 6 ESF+ Regulation

Măsurile din acțiunile privind sistemele și rețelele inteligente de energie și cele privind conversia, modernizarea și extinderea rețelelor de transport și distribuție a gazelor pentru adăugarea în sistem a gazelor din surse regenerabile și a gazelor cu emisii reduse de carbon vor fi concepute astfel încât să combată sărăcia energetică a grupurilor vulnerabile și să asigure egalitatea, spre exemplu pentru femeile care se confruntă cu discriminări și cu riscuri mari de a trăi în sărăcie energetică, limitându-li-se accesul serviciilor de energie eficientă sau regenerabilă. Măsurile vor avea în vedere Obiectivul 7 de Dezvoltare durabilă al ONU: energie curată și la prețuri accesibile care prevede asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și

modern.

Indication of the specific territories targeted, including the planned use of territorial tools – point (d)(v) of Article 22(3) CPR

Pentru teritoriile care au optat pentru implementarea mecanismului ITI, investițiile se vor realiza în acord cu strategiile acestora și cu obiectivele PODD. Vor fi acordate puncta suplimentare proiectelor care fac parte din ITI.

The interregional, cross-border and transnational actions – point (d)(vi) of Article 22(3) CPR

PODD va susține în integralitate aria prioritară SUERD privind promovarea energiei sustenabile, acțiunea privind întărirea cooperării cu privire la dezvoltarea și implementarea proiectelor de interconectare Nord-Sud, respective implementarea proiectelor de infrastructură în derulare în timpul stabilit, în particular referitoare la TEN-E și la proiectele din regiune din Programul European de Redresare în Energie, în special interconectările și conductele importante.

The planned use of financial instruments – point (d)(vii) of Article 22(3) CPR

Având în vedere specificul acțiunilor finanțate, precum și faptul că toate tipurile de acțiuni susținute nu generează venituri, sau, în cazul în care ar putea genera unele venituri, acestea vor fi utilizate pentru acoperirea costurilor de întreținere/scăderea costurilor de furnizare a serviciului, granturile reprezentând singura formă de acordare a sprijinului financiar.

2.1.1.1.2. Indicators

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR and Article 8 ERDF and CF Regulation

Table 2: Output indicators

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	ID	Indicator	Measurement unit	Milestone (2024)	Target (2029)
P4	RSO2.3	ERDF	Less developed	RCO23	Digital management systems for smart energy systems	system components	0.00	14.00

Reference: point (d)(ii) of Article 22(3) CPR

Table 3: Result indicators

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	ID	Indicator	Measurement unit	Baseline or reference value	Reference Year	Target (2029)	Source of data	Comments
P4	RSO2.3	ERDF	Less developed	RCR33	Users connected to smart energy systems	end users/year	312,578.00	2020	472,299.00	*	

2.1.1.1.3. Indicative breakdown of the programmed resources (EU) by type of intervention

Reference: point (d)(viii) of Article 22(3) CPR

Table 4: Dimension 1 - intervention field

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)
P4	RSO2.3	ERDF	Less developed	053. Smart Energy Systems (including smart grids and ICT systems) and related storage	150,000,000.00
P4	RSO2.3	Total			150,000,000.00

Table 5: Dimension 2 - form of financing

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)
P4	RSO2.3	ERDF	Less developed	01. Grant	150,000,000.00
P4	RSO2.3	Total			150,000,000.00

Table 6: Dimension 3 – territorial delivery mechanism and territorial focus

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)
P4	RSO2.3	ERDF	Less developed	33. Other approaches - No territorial targeting	150,000,000.00
P4	RSO2.3	Total			150,000,000.00

Table 7: Dimension 6 – ESF+ secondary themes

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)
----------	--------------------	------	--------------------	------	--------------

Table 8: Dimension 7 – ESF+*, ERDF, Cohesion Fund and JTF gender equality dimension

Priority	Specific objective	Fund	Category of region	Code	Amount (EUR)
P4	RSO2.3	ERDF	Less developed	03. Gender neutral	150,000,000.00
P4	RSO2.3	Total			150,000,000.00

* In principle, 40 % for the ESF+ contributes to gender tracking. 100 % is applicable when Member State chooses to use Article 6 ESF+

3. Financing plan

Reference: points (g)(i), (ii) and (iii) of Article 22(3), Article 112(1), (2) and (3), and Articles 14 and 26 CPR

3.1. Transfers and contributions (1)

Reference: Articles 14, 26 and 27 CPR

Programme amendment related to	☐ contribution to InvestEU
	☐ transfer to instruments under direct or indirect management
	☐ transfer between ERDF, ESF+, Cohesion Fund or to another Fund or Funds

(1) Applicable only to programme amendments in accordance with Articles 14 and 26 except complementary transfers to the JTF in accordance with Article 27 CPR. Transfers shall not affect the annual breakdown of financial appropriations at the MFF level for a Member State.

Table 15A: Contributions to InvestEU* (breakdown by year)

Contribution from		Contribution to	Breakdown by year							
Fund	Category of region	InvestEU window	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Total

* For each new request for contribution, a programme amendment shall set out the total amounts for each year by Fund and by category of region.

Table 15B: Contributions to InvestEU* (summary)

Fund	Category of region	Sustainable Infrastructure (a)	Innovation and Digitisation (b)	SME (c)	Social Investment and Skills (d)	Total (e)=(a)+(b)+(c)+(d)
Total						

* Cumulative amounts for all contributions done through programme amendments during the programming period. With each new request for contribution, a programme amendment shall set out the total amounts for each year by Fund and by category of region.

Justification, taking into account how those amounts contribute to the achievement of policy objectives selected in the programme in accordance with Article 10(1) of the InvestEU Regulation

--

Table 16A: Transfers to instruments under direct or indirect management (breakdown by year)

Transfers from		Transfers to	Breakdown by year							
Fund	Category of region	Instrument	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Total

Table 16B: Transfers to instruments under direct or indirect management* (summary)

Fund	Category of region	Total
Total		

* Cumulative amounts for all transfers done through programme amendments during programming period. With each new request for transfer, a programme amendment shall set out the total amounts transferred for each year by Fund and by category of region.

Transfers to instruments under direct or indirect management - Justification

--

Table 17A: Transfers between ERDF, ESF+ and Cohesion Fund or to another Fund or Funds* (breakdown by year)

Transfers from		Transfers to		Breakdown by year							
Fund	Category of region	Fund	Category of region	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Total

* Transfer to other programmes. Transfers between ERDF and ESF+ can only be done within the same category of region.

Table 17B: Transfers between ERDF, ESF+ and Cohesion Fund or to another Fund or Funds (summary)

	ERDF	ESF+	CF	EMFAF	AMIF	ISF	BMVI	Total
--	------	------	----	-------	------	-----	------	-------

		More developed	Transition	Less developed	More developed	Transition	Less developed						
Total													

* Cumulative amounts for all transfers done through programme amendments during the programming period. With each new request for transfer, a programme amendment shall set out the total amounts transferred for each year by Fund and category of region.

Transfers between shared management funds, including between cohesion policy funds - Justification

--

3.2. JTF: allocation in the programme and transfers (1)

3.3. Transfers between categories of region resulting from the mid-term review

Table 19A: Transfers between categories of region resulting from the mid-term review within the programme (breakdown by year)

Transfers from	Transfers to	Breakdown by year			
Category of region*	Category of region*	2025	2026	2027	Total

* Applicable to ERDF and ESF+ only

Table 19B: Transfers between categories of region resulting from the mid-term review, to other programmes (breakdown by year)

Transfers from	Transfers to	Breakdown by year			
Category of region*	Category of region*	2025	2026	2027	Total

* Applicable to ERDF and ESF+ only

3.4. Transfers back (1)

Table 20A: Transfers back (breakdown by year)

Transfers from	Transfers to		Breakdown by year							
InvestEU or other Union instrument	Fund	Category of region	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Total

(1) Applicable only to programme amendments for resources transferred back from other Union instruments, including elements of AMIF, ISF and BMVI, under direct or indirect management, or from InvestEU.

Table 20B: Transfers back* (summary)

From	To						
InvestEU / Instrument	ERDF			ESF+			Cohesion Fund
	More developed	Transition	Developed	More developed	Transition	Developed	

* Cumulative amounts for all transfers done through programme amendments during programming period. With each new request for transfer, a programme amendment shall set out the total amounts transferred for each year by Fund and by category of region.

3.5. Financial appropriations by year

Reference: point (g)(i) of Article 22(3) CPR and Article 3, 4 and 7 JTF Regulation

Table 10: Financial appropriations by year

Fund	Category of region	2021	2022	2023	2024	2025	2026		2027		Total
							Financial appropriation without flexibility amount	Flexibility amount	Financial appropriation without flexibility amount	Flexibility amount	
ERDF*	Less developed	0.00	489,221,608.00	514,229,508.00	540,293,718.00	567,256,320.00	251,183,432.00	251,183,432.00	265,915,780.00	265,915,780.00	3,145,199,578.00
Total ERDF		0.00	489,221,608.00	514,229,508.00	540,293,718.00	567,256,320.00	251,183,432.00	251,183,432.00	265,915,780.00	265,915,780.00	3,145,199,578.00
CF		0.00	139,824,301.00	146,968,143.00	154,409,943.00	162,112,994.00	71,782,394.00	71,782,394.00	75,996,950.00	75,996,949.00	898,874,068.00
Total CF		0.00	139,824,301.00	146,968,143.00	154,409,943.00	162,112,994.00	71,782,394.00	71,782,394.00	75,996,950.00	75,996,949.00	898,874,068.00
Total		0.00	629,045,909.00	661,197,651.00	694,703,661.00	729,369,314.00	322,965,826.00	322,965,826.00	341,912,730.00	341,912,729.00	4,044,073,646.00

* Amounts after the complementary transfer to the JTF.

3.6. Total financial appropriations by fund and national co-financing

Reference: point (g)(ii) of Article 22(3), Article 22(6) and Article 36 CPR

For programmes under the Investment for jobs and growth goal where technical assistance in accordance with Article 36(4) CPR was chosen in the Partnership Agreement

Table 11: Total financial appropriations by fund and national co-financing

Policy / JTF specific objective number or technical assistance	Priority	Basis for calculation Union support	Fund	Category of region*	Union contribution (a)=(g)+(h)	Breakdown of Union contribution		National contribution (b)=(c)+(d)	Indicative breakdown of national contribution		Total (e)=(a)+(b)	Co-financing rate (f)=(a)/(e)
						Less flexibility amount (g)	Flexibility amount (h)		Public (c)	Private (d)		
2	P1	Public	ERDF	Less developed	2,220,000,000.00	1,855,011,954.00	364,988,046.00	391,764,706.00	391,764,706.00		2,611,764,706.00	84.9999999962%
2	P1	Total	CF		375,110,377.00	313,440,375.00	61,670,002.00	562,665,564.00	562,665,564.00		937,775,941.00	40.00000000640%
2	P2	Public	ERDF	Less developed	160,000,000.00	133,694,555.00	26,305,445.00	28,235,295.00	28,235,295.00		188,235,295.00	84.9999996016%
2	P3	Public	ERDF	Less developed	440,199,578.00	367,826,792.00	72,372,786.00	77,682,279.00	77,682,279.00		517,881,857.00	84.9999999131%
2	P4	Public	ERDF	Less developed	325,000,000.00	271,567,065.00	53,432,935.00	57,352,942.00	57,352,942.00		382,352,942.00	84.9999998169%
2	P4	Public	CF		523,763,691.00	437,654,350.00	86,109,341.00	92,428,887.00	92,428,887.00		616,192,578.00	84.9999999513%
Total			ERDF	Less developed	3,145,199,578.00	2,628,100,366.00	517,099,212.00	555,035,222.00	555,035,222.00		3,700,234,800.00	84.9999999459%
Total			CF		898,874,068.00	751,094,725.00	147,779,343.00	655,094,451.00	655,094,451.00		1,553,968,519.00	57.8437759201%
Grand total					4,044,073,646.00	3,379,195,091.00	664,878,555.00	1,210,129,673.00	1,210,129,673.00		5,254,203,319.00	76.9683508702%

* For ERDF: less developed transition, more developed, and where applicable, special allocation for outermost and northernly sparsely populated regions. For ESF+, less developed, transition, more developed and, where applicable, additional allocation for outermost regions. For Cohesion Fund: not applicable. for technical assistance, application of categories of region depends on selection of a fund.

** Indicate the total JTF resources, including the complementary support transferred from the ERDF and the ESF+. The table shall not include the amounts in accordance to Article 7 JTF Regulation. In case of technical assistance financed from the JTF, the JTF resources should be split into resources related to Articles 3 and 4 JTF Regulation. For Article 4 JTF Regulation, there is no flexibility amount.

4. Enabling conditions

Reference: point (i) of Article 22(3) CPR

Table 12: Enabling conditions

Enabling condition	Fund	Specific objective	Fulfilment of enabling condition	Criteria	Fulfilment of criteria	Reference to relevant documents	Justification
1. Effective monitoring mechanisms of the public procurement market			Yes	Monitoring mechanisms are in place that cover all public contracts and their procurement under the Funds in line with Union procurement legislation. That requirement includes: 1. Arrangements to ensure compilation of effective and reliable data on public procurement procedures above the Union thresholds in accordance with reporting obligations under Articles 83 and 84 of Directive 2014/24/EU and Articles 99 and 100 of Directive 2014/25/EU.	Yes	HG nr. 901/2015 OUG nr. 13/2015 HG 634/2015 OUG nr. 68/2019 http://anap.gov.ro/web/analize-si-rapoarte-statistice/?future=false	Funcția de monitorizare este exercitată de ANAP în baza art. 2 și art. 3 lit. e) din OUG nr. 13/2015, respectiv art. 3 alin. (1) lit. d), alin. (3) lit. e) și f) din HG 634/2015, prin: -prelucrarea periodică a datelor și informațiilor cu privire la toate procedurile de achiziții din SEAP -prelucrarea datelor privind deciziile CNSC și ale curților de apel -calcularea indicatorilor de performanță relevanți și măsurabili - pregătirea rapoartelor și declarațiilor, în conformitate cu obligațiile de raportare stabilite în directive și legislația națională. Datele și informațiile monitorizate sunt publicate periodic pe site-ul instituției și vizează: dimensiunea și caracteristicile pieței, intensitatea concurenței, activitatea economică, eficiența achizițiilor publice, posibile situații de comportament necorespunzător.
				2. Arrangements to ensure the data cover at least the following elements: a. Quality and intensity of competition: names of winning	Yes	art.232(1) Legea 98/2016 art. 252 (1) Legea nr 99/2016 HG nr 394/2016, art. 170, 171, 172 HG nr 395/2016 art. 167, 168, 169	Toți indicatorii pot fi obținuți din SEAP. a) Conform Legii nr. 98/2016 (art. 142, 145, 146) și Legii nr. 99/2016 (art. 151, 155, 156), autoritățile contractante (AC) au obligația de a publica un anunț de

Enabling condition	Fund	Specific objective	Fulfilment of enabling condition	Criteria	Fulfilment of criteria	Reference to relevant documents	Justification
				bidder, number of initial bidders and contractual value; b. Information on final price after completion and on participation of SMEs as direct bidders, where national systems provide such information.		b) Legea nr 98/2016, art. 221 (6),222^1 Legea nr 99/2016, art. 239, 239^1 OUG nr 114/2020 http://anap.gov.ro/web/wp-content/uploads/2020/07/ORDONANT-A-de-URGENTA-nr.-114-09.07.2020.pdf http://anap.gov.ro/web/wp-content/uploads/2021/01/Notificare-extindere-anunt-de-modificare-contract_FINAL_19Ian2021_de-publicat-1.pdf Instrucțiunea nr 1/2021 http://anap.gov.ro/web/wp-content/uploads/2021/01/Instrucțiune-MO-final.pdf	atribuire, incluzând cel puțin elementele solicitate. b) Conform legislației achizițiilor, AC are obligația de a include în anunțul de atribuire valoarea și celelalte modificări ale contractului. Au fost implementate următoarele măsuri: -anunț de modificare a contractului, respectând formularul 20 -modificarea legislației (OUG nr. 114/2020) prin introducerea obligației de a publica toate modificările la contract - dezvoltarea SEAP pentru a permite publicarea modificărilor contractului, inclusiv o notificare în acest sens - instrucțiunea nr. 1/2021 privind modificarea contractului (Monitorul Oficial nr. 56/2021) În ceea ce privește participarea IMM-urilor ca ofertanți direcți, tipul de entitate este selectat din SEAP: mediu, mic, mare, aceste informații regăsimu-se în profilul SEAP, DUAE și declarația cu participanții la procedură.
				3. Arrangements to ensure monitoring and analysis of the data by the competent national authorities in accordance with article 83 (2) of directive 2014/24/EU and article 99 (2) of directive 2014/25/EU.	Yes	OUG 13/2015 HG 634/20215	ANAP exercită funcția de monitorizare conform art. 2 și art. 3 lit. e) din OUG nr. 13/2015, respectiv art. 3 alin. (1) lit. d), alin. (3) lit. e) și f) din HG 634/2015.

Enabling condition	Fund	Specific objective	Fulfilment of enabling condition	Criteria	Fulfilment of criteria	Reference to relevant documents	Justification
				4. Arrangements to make the results of the analysis available to the public in accordance with article 83 (3) of directive 2014/24/EU and article 99 (3) directive 2014/25/EU.	Yes	http://anap.gov.ro/web/analize-si-rapoarte-statistice/?future=false	Rezultatele activității de monitorizare sun publicate și disponibile pe site-ul ANAP.
				5. Arrangements to ensure that all information pointing to suspected bid-rigging situations is communicated to the competent national bodies in accordance with Article 83(2) of Directive 2014/24/EU and Article 99(2) of Directive 2014/25/EU.	Yes	Legea 98/2016 Legea 99/2016	Legislația națională conține reglementări specifice care răspund situațiilor de denaturare a concurenței: - Legea nr. 98/2016: art. 167 alin. (1) lit. d), alin. (6) și alin. (7) - Legea nr. 99/2016: art. 180 alin. (1) lit. d), alin. (4) și alin. (5) Consiliul Concurenței, instituție cu atribuții specifice, transmite puncte de vedere la solicitarea AC urmare a unei suspiciuni de denaturare a concurenței
2. Tools and capacity for effective application of State aid rules			Yes	Managing authorities have the tools and capacity to verify compliance with State aid rules: 1. For undertakings in difficulty and undertakings under a recovery requirement.	Yes	http://www.ajutordestat.ro/?pag=206	AM verifică dacă beneficiarul intră sau nu în categoria de întreprindere în dificultate: - este verificată existența declarației pe propria răspundere a beneficiarului, - este aplicată metodologia pentru verificarea încadrării în categoria de întreprindere în dificultate așa cum aceasta este definită de legislația în domeniul ajutorului de stat. Pentru întreprinderile supuse aplicării unei decizii de recuperare Registrul ajutoarelor de stat (RegAS) permite verificarea ex-ante a eligibilității

Enabling condition	Fund	Specific objective	Fulfilment of enabling condition	Criteria	Fulfilment of criteria	Reference to relevant documents	Justification
							beneficiarului de a primi ajutor de stat de minimis. Aplicația RegAS este gestionată de Consiliul Concurenței în colaborare cu Serviciul de telecomunicații speciale.
				2. Through access to expert advice and guidance on State aid matters, provided by State aid experts of local or national bodies.	Yes	OUG nr. 77/2014	Potrivit para. (2), art. 6 din OUG nr. 77/2014 Consiliul Concurenței furnizează la nivel național asistență de specialitate privind aplicarea legislației ajutorului de stat furnizorilor și beneficiarilor de ajutor de stat/de minimis pentru a asigura îndeplinirea obligațiilor RO în acest domeniu în calitatea sa de stat membru al UE, inclusive în ceea ce privește elaborarea de acte normative sau administrative prin care se instituie măsuri de natura ajutorului. În același timp AM au acces prin Consiliul Concurenței la platforma wiki.
3. Effective application and implementation of the Charter of Fundamental Rights			Yes	Effective mechanisms are in place to ensure compliance with the Charter of Fundamental Rights of the European Union ('the Charter') which include: 1. Arrangements to ensure compliance of the programmes supported by the Funds and their implementation with the relevant provisions of the Charter.	Yes	Guide to the application of the Charter of Fundamental Rights of the European Union in the implementation of the European structural and investment funds https://mfe.gov.ro/minister/perioade-de-programare/perioada-2021-2027/	MIPE a elaborat Ghidul pentru aplicarea Cartei Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene în implementarea fondurilor europene structurale și de investiții. Demersurile pentru a asigura conformitatea programelor sprijinite de fonduri și implementarea cu respectarea dispozițiilor Cartei sunt incluse în Ghid în cadrul capitolului VI Obligations of managing authorities and other institutions involved in managing European funds, capitolul IV Legal status. Obligation to respect the Charter.

Enabling condition	Fund	Specific objective	Fulfilment of enabling condition	Criteria	Fulfilment of criteria	Reference to relevant documents	Justification
				2. Reporting arrangements to the monitoring committee regarding cases of non-compliance of operations supported by the Funds with the Charter and complaints regarding the Charter submitted in accordance with the arrangements made pursuant to Article 69(7).	Yes	Guide to the application of the Charter of Fundamental Rights of the European Union in the implementation of the European structural and investment funds https://mfe.gov.ro/minister/perioade-de-programare/perioada-2021-2027/	Modalitatile de raportare către comitetul de monitorizare a cazurilor de nerespectare a prevederilor cartei în implementarea operațiunilor sprijinite de fonduri sunt incluse în Ghid, capitolul VI Obligații ale autorităților de management și alte instituții implicate în gestionarea fondurilor europene (punctul 4. Verificarea conformitatii cu Carta în perioada de monitorizare)
4. Implementation and application of the United Nations Convention on the rights of persons with disabilities (UNCRPD) in accordance with Council Decision 2010/48/EC			Yes	A national framework to ensure implementation of the UNCRPD is in place that includes: 1. Objectives with measurable goals, data collection and monitoring mechanisms.	Yes	HG 234/2022 privind atribuțiile, organizarea și funcționarea ANPDPD https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/251762 Legea 221/2010 pentru ratificarea CDPD http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/123949 Legea 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/236311 HG 490/2022 pentru aprobarea Strategiei naționale privind drepturile persoanelor cu dizabilități 2022-2027 https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/254203	Autoritatea Națională pentru Protecția Drepturilor Persoanelor cu Dizabilități (ANPDPD) a elaborat Strategia națională privind drepturile persoanelor cu dizabilități 2022-2027, ce are ca obiectiv general asigurarea accesului fizic, informațional și comunicațional al persoanelor cu dizabilități la produsele, serviciile și programele pe care societatea le pune la dispoziția membrilor săi. Strategia continuă și dezvoltă demersul de implementare a Convenției ONU privind drepturile persoanelor cu dizabilități în vederea asigurării cadrului pentru exercitarea deplină și în condiții de egalitate a tuturor drepturilor și libertăților fundamentale ale omului de către toate persoanele cu dizabilități. Monitorizarea implementării Strategiei va fi realizată de către ANPDPD pe baza unei metodologii și a unor instrumente de lucru. Obiectivele și țintele măsurabile, sistemul de colectare de date și mecanismul de monitorizare devin pachetul complet pentru asigurarea

Enabling condition	Fund	Specific objective	Fulfilment of enabling condition	Criteria	Fulfilment of criteria	Reference to relevant documents	Justification
							implementării Strategiei naționale 2022-2027
				2. Arrangements to ensure that accessibility policy, legislation and standards are properly reflected in the preparation and implementation of the programmes.	Yes	Legea nr. 8/2016 privind înființarea mecanismelor prevăzute de Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/175197 Ghidul pentru reflectarea Convenției ONU (CDPD) privind drepturile persoanelor cu dizabilități în pregătirea și implementarea programelor și proiectelor cu finanțare nerambursabilă alocată României în perioada 2021-2027 https://mfe.gov.ro/minister/punctul-de-contact-pentru-implementarea-conventiei-privind-drepturile-persoanelor-cu-dizabilitati/	La nivelul MIPE a fost elaborat Ghidul pentru reflectarea Convenției ONU (CDPD) privind drepturile persoanelor cu dizabilități în pregătirea și implementarea programelor și proiectelor cu finanțare nerambursabilă alocată României în perioada 2021-2027. Ghidul sprijină implementarea și aplicarea prevederilor Convenției prin reflectarea politicilor, legislației și standardelor în materie de accesibilitate în pregătirea AP și PO. Documentul prezintă cadrul legal și instituțional aplicabil, principalele dispoziții ale CDPD de care se va ține cont în etapele de programare și de implementare, precum și mecanismele de asigurare și verificare a respectării condiției favorizante. Ghidul urmărește promovarea de acțiuni privind accesibilitatea, adaptarea rezonabilă, designul universal, cercetarea în domeniul noilor tehnologii și utilizarea lor de către persoanele cu dizabilități, în vederea facilitării integrării acestora în societate.
				3. Reporting arrangements to the monitoring committee regarding cases of non-compliance of operations supported by the Funds with the UNCRPD and complaints regarding the	Yes	Ghidul pentru reflectarea Convenției ONU (CDPD) privind drepturile persoanelor cu dizabilități în pregătirea și implementarea programelor și proiectelor cu finanțare nerambursabilă alocată României în perioada 2021-2027	Raportarea către CM a cazurilor de neconformitate a operațiunilor sprijinite din fonduri se va realiza în conformitate cu dispozițiile art. 40(1)(h) din RDC, cel puțin o dată pe an. Pentru îndeplinirea atribuțiilor de raportare, reprezentanții

Enabling condition	Fund	Specific objective	Fulfilment of enabling condition	Criteria	Fulfilment of criteria	Reference to relevant documents	Justification
				UNCRPD submitted in accordance with the arrangements made pursuant to Article 69(7).		https://mfe.gov.ro/minister/punctul-de-contact-pentru-implementarea-conventiei-privind-drepturile-persoanelor-cu-dizabilitati/	PCPD vor fi membri în CM-urile programelor. PCPD ocupă o poziție cheie în cadrul arhitecturii instituționale ce vizează asigurarea faptului că politica, legislația și standardele în materie de accesibilitate sunt reflectate în mod corespunzător în pregătirea și implementarea programelor. Prin colaborarea cu ANPDPD, Consiliul de Monitorizare, rețeaua punctelor de contact, CNCD, Avocatul Poporului etc., reprezentanții PCPD vor putea prezenta în cadrul reuniunilor CM situațiile de neconformitate privind CFO4, înregistrate la nivelul autorităților naționale și/sau înaintate COM, sesizările soluționate, precum și propunerile de remediere înaintate spre examinare. PCPD va urmări implementarea măsurilor adoptate și va comunica, după caz, COM remediarea situațiilor semnalate.
2.1. Strategic policy framework to support energy efficiency renovation of residential and non-residential buildings	ERDF CF	RSO2.1. Promoting energy efficiency and reducing greenhouse gas emissions	No	1. A national long term renovation strategy to support the renovation of the national stock of residential and non-residential buildings is adopted, in line with the requirements of Directive (EU) 2010/31/EU of the European Parliament and of the Council , which: (a) entails indicative milestones for 2030, 2040 and 2050; (b) provides an indicative outline	No	N/A	N/A

Enabling condition	Fund	Specific objective	Fulfilment of enabling condition	Criteria	Fulfilment of criteria	Reference to relevant documents	Justification
				of financial resources to support the implementation of the strategy; (c) defines effective mechanisms for promoting investments in building renovation.			
				2. Energy efficiency improvement measures to achieve required energy savings	No	N/A	N/A
2.2. Governance of the energy sector	ERDF CF	RSO2.1. Promoting energy efficiency and reducing greenhouse gas emissions RSO2.2. Promoting renewable energy in accordance with Renewable Energy Directive (EU) 2018/2001[1], including the sustainability criteria set out therein	No	The integrated national energy and climate plan is notified to the Commission, in accordance with Article 3 of Regulation (EU) 2018/1999 and consistent with the long-term greenhouse gas emission reduction objectives under the Paris Agreement, which includes: 1. All elements required by the template set out in Annex I to Regulation (EU) 2018/1999.	No	PNIESC 2021-2030 poate fi consultat accesând următorul link: https://www.monitoruloficial.ro/article--e-Monitor--339.html (partea i, nr. 963 bis/8.x.2021)	Planului național integrat în domeniul energiei și schimbărilor climatice (PNIESC) 2021—2030 a fost aprobat în data de 4 octombrie 2021 prin HG nr. 1076/2021. Se analizează promovarea unor măsuri/acțiuni care să respecte elementele prevăzute în modelul din anexa 1 la Regulamentul (UE) 2018/1999.
				2. An outline of envisaged financial resources and mechanisms for measures promoting low-carbon energy.	Yes	PNIESC 2021-2030 poate fi consultat accesând următorul link: https://www.monitoruloficial.ro/article--e-Monitor--339.html (partea i, nr. 963 bis/8.x.2021)	Capitolul 5.3. (Prezentarea generală a investițiilor necesare) din cadrul PNIESC 2021-2030 include o descriere a resurselor și mecanismelor financiare preconizate în perioada 2021-2030 pentru măsurile de promovare a energiei cu emisii scăzute de carbon.
2.3. Effective promotion of the use of renewable energy across sectors and across	ERDF	RSO2.2. Promoting renewable energy	No	Measures are in place which ensure: 1. Compliance with the 2020 binding national renewable	Yes	PNIESC 2021-2030: https://www.monitoruloficial.ro/article--e-Monitor--339.html (partea i, nr. 963 bis/8.x.2021)	Cap. 2. (Obiective naționale) și cap. 3 (Politici și măsuri pentru atingerea obiectivelor propuse) din cadrul PNIESC 2021-2030 prezintă elemente strategice referitoare la țintele naționale

Enabling condition	Fund	Specific objective	Fulfilment of enabling condition	Criteria	Fulfilment of criteria	Reference to relevant documents	Justification
the EU		in accordance with Renewable Energy Directive (EU) 2018/2001[1], including the sustainability criteria set out therein		energy target and with this share of renewable energy as a baseline up to 2030 or having taken additional measures in case the baseline is not maintained over any one-year period in accordance with the Directive (EU) 2018/2001 and Regulation (EU) 2018/1999.			privind SRE pentru 2020 și la ponderea energiei din SRE ca valoare de bază până în 2030, conform directivei și regulamentului(UE) menționate în criteriu.
				2. In accordance with the requirements of Directive (EU) 2018/2001 and Regulation (EU) 2018/1999, an increase of the share of renewable energy in the heating and cooling sector in line with Article 23 of Directive (EU) 2018/2001.	No	Legea nr. 196 din 12 iulie 2021, poate fi consultată la următorul link: https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/244307 Ordinul ANRE nr. 146/29 decembrie 2021 pentru aprobarea Instrucțiunilor privind principiile, conținutul și întocmirea strategiilor locale pentru serviciul de alimentare cu energie termică a populației, poate fi consultat la următorul link: https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/250061	Conform Strategiei Energetice a României 2020-2030, cu perspectiva anului 2050, pentru 2030, se preconizează că RO va atinge o pondere a SRE în consumul final brut de energie în sectorul încălzire și răcire de 33% (în 2020 fiind 25,2%). Legea nr.196/2021 pentru modificarea și completarea Legii serviciului public de alimentare cu energie termică nr. 325/2006, pentru modificarea alin. (5) al art. 10 din Legea nr. 121/2014 privind eficiența energetică și pentru completarea alin. (3) al art. 291 din Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal. A fost aprobat Ordinul ANRE nr. 146/2021 pentru aprobarea Instrucțiunilor privind principiile, conținutul și întocmirea strategiilor locale pentru serviciul de alimentare cu energie termică a populației
2.4. Effective disaster risk management framework	ERDF	RSO2.4. Promoting	Yes	A national or regional disaster risk management plan, established on the basis of risk assessments, taking due account	Yes	Planul Național de Management a Riscurilor la Dezastre (PNMRD) https://www.igsu.ro/	Comitetul Național pentru Situații de Urgență a aprobat prin Hotărârea nr. 13/26.02.2021 Planul Național de Management al Riscurilor de Dezastre

Enabling condition	Fund	Specific objective	Fulfilment of enabling condition	Criteria	Fulfilment of criteria	Reference to relevant documents	Justification
		climate change adaptation and disaster risk prevention, resilience taking into account eco-system based approaches		of the likely impacts of climate change and the existing climate adaptation strategies, is in place and includes: 1. Description of key risks, assessed in accordance with Article 6(1) of Decision No 1313/2013/EU of the European Parliament and of the Council , reflecting the current and evolving risk profile with an indicative 25 to 35 years timespan. The assessment shall build, for climate-related risks, on climate change projections and scenarios.		Resources/COJ/ProgrameStrategii//pdf24_merged.pdf Metodologia națională de evaluare a riscurilor la dezastre se regaseste la urmatorul link: https://www.igsu.ro/Resources/COJ/ProgrameStrategii/652019124720%20PM.pdf	(PNMRD), care a fost elaborat ținându-se seama de aspectele privind schimbările climatice. PNMRD conține o descriere a principalelor riscuri la nivel național în conformitate cu art. 6 lit. (a), din Decizia nr. 1313/2013/UE. Evaluarea riscurilor s-a realizat în concordanță cu Metodologia Națională de Evaluare a Riscurilor la dezastre. Conform evaluării naționale a riscurilor s-a stabilit că pentru următorii 7 - 10 ani, efortul ar trebui să se concentreze în principal pe 5 tipuri de riscuri (cutremure, alimente, secetă, incendii forestiere, epidemii / pandemii - riscuri care au obținut cele mai mari scoruri în matricea de risc dezvoltată la nivel național.
				2. Description of the disaster prevention, preparedness and response measures to address the key risks identified. The measures shall be prioritised in proportion to the risks and their economic impact, capacity gaps , effectiveness and efficiency, taking into account possible alternatives.	Yes	Planul Național de Management a Riscurilor la Dezastre (PNMRD) https://www.igsu.ro/Resources/COJ/ProgrameStrategii//pdf24_merged.pdf	PNMRD cuprinde toate măsurile identificate de autoritățile naționale pentru a aborda riscurile specifice pentru 2020-2030. Măsurile sunt structurate în două categorii: măsuri generale - valabile pentru toate riscurile și măsuri sectoriale - detaliate pentru fiecare tip de risc. În plan sunt identificate și detaliate multe alte măsuri de prevenire, pregătire și răspuns. Planul de gestionare a riscului de dezastre a fost elaborat și consultat cu ministerele și părțile interesate relevante, în cadrul Platformei naționale pentru reducerea riscurilor de dezastru

Enabling condition	Fund	Specific objective	Fulfilment of enabling condition	Criteria	Fulfilment of criteria	Reference to relevant documents	Justification
				3. Information on financing resources and mechanisms available for covering the operation and maintenance costs related to prevention, preparedness and response.	Yes	Planul Național de Management a Riscurilor la Dezastre (PNMRD) https://www.igsu.ro/Resources/COJ/ProgrameStrategii/pdf24_merged.pdf	PNMRD include toate informațiile privind resursele și mecanismele de finanțare care sunt identificate de autoritățile naționale pentru a aborda riscurile specifice pentru 2020-2030.
2.5. Updated planning for required investments in water and wastewater sectors	ERDF CF	RSO2.5. Promoting access to water and sustainable water management	No	For each or both sectors, a national investment plan is in place and includes: 1. An assessment of the current state of implementation of Council Directive 91/271/EEC and of Council Directive 98/83/EC .	No		Plan național de investiții urmează a fi realizat pe baza a 2 proiecte de AT cu Banca Mondială și BERD. Analiza detaliată a stadiului actual de conectare la sisteme de canalizare și epurare a apelor uzate urbane la nivelul fiecărei aglomerații din fiecare județ și a stadiului actual de conectare la sisteme de alimentare cu apă potabilă din fiecare județ, s-a realizat în cadrul proiectului cu BERD. Evaluarea finală a stadiului actual de punere în aplicare a DEAUU s-a realizat în cadrul proiectului cu BM pornind de la analiza BERD. Evaluarea finală a stadiului actual de punere în aplicare a DAP pornind de la analiza elaborată de BERD
				2. The identification and planning of any public investments, including an indicative financial estimation: (a) required to implement the Directive 91/271/EEC, including a prioritisation with regard to the size of agglomerations and the environmental impact, with investments broken down for	No		O primă identificare a tuturor investițiilor necesare pentru conformarea cu DEAUU pentru toate aglomerațiile actuale de peste 2000 locuitori echivalenți a fost realizată în cadrul proiectului cu BERD. Identificarea și planificarea tuturor investițiilor publice și estimarea finală financiară pentru conformarea cu DEAUU s-a realizat în cadrul

Enabling condition	Fund	Specific objective	Fulfilment of enabling condition	Criteria	Fulfilment of criteria	Reference to relevant documents	Justification
				each wastewater agglomeration; (b) required to implement Directive 98/83/EC; (c) required to match the needs stemming from Directive (EU) 2020/2184, regarding in particular the revised quality parameters set out in Annex I of that Directive.			proiectului cu Banca Mondială.
				3. An estimate of investments needed to renew existing wastewater and water supply infrastructure, including networks, based on their age and depreciation plans.	No		O primă estimare a necesarului de investiții pentru reînnoirea infrastructurilor existente la nivelul operatorilor regionali s-a realizat prin proiectul BERD. Identificarea și planificarea finală a investițiilor publice și estimarea financiară pentru reînnoirea infrastructurilor existente de epurare a apelor uzate și de alimentare cu apă, inclusiv a rețelelor, bazată pe vârsta acestora și pe planuri de amortizare, se va realiza de MAP, MDRAP, MS.
				4. An indication of potential sources of public financing, when needed to complement user charges.	No		Modalitățile de finanțare a sectorului apă/apă uzată se regasesc în Raportul privind opțiunile strategice ale sectorului de apă și apă uzată, care s-a realizat de BERD. În cadrul proiectului cu Banca Mondială se va realiza un Plan de Finanțare Strategic pentru investițiile care mai trebuie făcute pentru a putea aborda provocările ce derivă din cerințele DEAUU.
2.6. Updated planning for			Yes	One or more waste management plans as referred to in Article 28	Yes	http://www.mmediu.ro/categorie/	Planul Național de Gestionare a Deșeurilor a fost aprobat prin Hotărârea

Enabling condition	Fund	Specific objective	Fulfilment of enabling condition	Criteria	Fulfilment of criteria	Reference to relevant documents	Justification
waste management	CF	RSO2.6. Promoting the transition to a circular and resource efficient economy		of Directive 2008/98/EC of the European Parliament and of the Council are in place, covering the entire territory of the Member State, and include: 1. An analysis of the current waste management situation in the geographical entity concerned, including the type, quantity and source of waste generated and an evaluation of their future development taking into account the expected impacts of measures set out in the waste prevention programmes developed in accordance with Article 29 of Directive 2008/98/EC.		documente-de-planificare-pngd-pjgd/239 Metodologia pentru elaborarea, monitorizarea, evaluarea și revizuirea PJGD și a planului de gestionare a deșeurilor pentru municipiul București http://www.mmediu.ro/app/webroot/uploads/files/2019-02-04_Anexa_OM%20FINALA.pdf	Guvernului nr. 942/2017. Planurile Județene de Gestionare a Deșeurilor (PJGD) și Planul de Gestionare a Deșeurilor București (PGDMB) îndeplinesc toate cele patru criterii pentru condiția favorizantă, pe baza furnizării metodologiei pentru elaborarea PJGD (Ordin MMAP nr. 140/14.02.2019). PJGD/PGDMB conțin: - o secțiune privind situația existentă – fiind prezentate datele socio-economice și datele privind generarea și gestionarea deșeurilor. - o secțiune privind planificarea gestionării deșeurilor. - o secțiune privind Program de prevenire a generării deșeurilor.
				2. An assessment of existing waste collection schemes, including the material and territorial coverage of separate collection and measures to improve its operation, as well as the need for new collection schemes.	Yes	http://www.mmediu.ro/categorie/documente-de-planificare-pngd-pjgd/239	PJGD/PGDMB conține: - o secțiune privind o evaluare detaliată a schemelor existente de colectare separată a deșeurilor municipale. - o secțiune privind un plan de acțiune cu măsurile de îmbunătățire a sistemelor de colectare separată și necesitatea unui nou sistem de colectare.
				3. An investment gap assessment justifying the need for the closure of existing waste installations and additional or upgraded waste infrastructure, with an information of the	Yes	http://www.mmediu.ro/categorie/documente-de-planificare-pngd-pjgd/239	PJGD/PGDMB conține: O secțiune privind prezentarea analizei alternativei selectate a instalațiilor și investițiilor propuse pentru gestionarea deșeurilor și a schemei fluxului deșeurilor municipale. De asemenea, se

Enabling condition	Fund	Specific objective	Fulfilment of enabling condition	Criteria	Fulfilment of criteria	Reference to relevant documents	Justification
				sources of revenues available to meet operation and maintenance costs.			regăsesc și instalațiile care necesită închidere/refacere a amplasamentelor. Totodată, pentru alternativa selectată se prezintă un rezumat al costurilor de investiții și operare
				4. Information on the location criteria for how future site locations identification will be determined and on the capacity of future waste treatment installations.	Yes	http://www.mmediu.ro/categorie/documente-de-planificare-pngd-pjgd/239	La secțiunea III.5 din PNGD sunt prezentate investițiile noi estimate la nivel de județ/Municipiul București, cu evidențierea instalațiilor care urmează a deservi numai un județ sau mai multe județe, în tabelul III-29 fiind menționate investiții propuse la nivel de județ.
2.7. Prioritised action framework for the necessary conversation measures involving Union co-financing	ERDF	RSO2.7. Enhancing protection and preservation of nature, biodiversity and green infrastructure, including in urban areas, and reducing all forms of pollution	Yes	For interventions supporting nature conservation measures in connection with Natura 2000 areas within the scope of Council Directive 92/43/EEC : A priority action framework pursuant to Article 8 of Directive 92/43/EEC is in place and includes all elements required by the template for the priority action framework for 2021-2027 agreed by the Commission and the Member States, including the identification of the priority measures and an estimate of financing needs.	Yes	Cadru de acțiune prioritar (CAP) pentru Natura 2000 în România http://www.mmediu.ro/app/webroot/uploads/files/RO%20PAF.pdf	România a elaborat un Cadru de acțiune prioritar (CAP) pentru Natura 2000 în conformitate cu articolul 8 din Directiva 92/43 / CEE. Acesta include toate elementele cerute de formatul standard pentru cadrul de acțiune prioritar pentru 2021-2027 convenit de Comisie și de statele membre. Cadru de Acțiune Prioritar (CAP) pentru Natura 2000 conține o secțiune E dedicată cu privire la identificarea măsurilor prioritare și estimarea nevoilor de finanțare pentru perioada 2021-2027.

5. Programme authorities

Reference: point (k) of Article 22(3) and Articles 71 and 84 CPR

Table 13: Programme authorities

Programme authorities	Name of the institution	Contact name	Position	Email
Managing authority	Ministerul Investițiilor și Proiectelor	Oana Arat	Director general	oana.arat@mfe.gov.ro
Audit authority	Autoritatea de Audit (organism independent pe lângă Curtea de Conturi a României)	Lucian Dan Vlădescu	Președinte	autoritateadeaudit@rcc.ro
Body which receives payments from the Commission	Ministerul Finanțelor Publice - Autoritatea de Certificare și Plată	Lucica Crăciun	Director General	lucica.craciun@mfinante.gov.ro

The repartition of the reimbursed amounts for technical assistance pursuant to Article 36(5) CPR if more bodies are identified to receive payments from the Commission

Reference: Article 22(3) CPR

Table 13A: The portion of the percentages set out in point (b) of Article 36(5) CPR that would be reimbursed to the bodies which receive payments from the Commission in case of technical assistance pursuant to Article 36(5) CPR (in percentage points)

6. Partnership

Reference: point (h) of Article 22(3) CPR

Asigurarea parteneriatului în procesul de programare și gestionare a fondurilor europene reprezintă o precondiție pentru elaborarea unor documente de programare solide, bazate pe prioritățile stabilite la nivel european, național și regional în vederea punerii în practică a unor politici economice, sociale și teritoriale realiste, eficiente, eficace și cu impact pozitiv în viața cetățenilor și în reducerea diferențelor de dezvoltare la nivelul UE.

În acord cu prevederile art. 8 din CPR, RO și-a îndeplinit obligația de a organiza și implementa principiul parteneriatului cu implicarea partenerilor relevanți, în conformitate cu Regulamentul delegat (UE) nr. 240/2014 al CE privind Codul european de conduită referitor la parteneriat, în cadrul FESI.

Astfel, pentru creșterea implicării partenerilor în derularea activității structurilor partenariale și pentru derularea unor procese de consultare eficiente și participativă, pe baza Regulamentului nr. 240/2014, a fost elaborat Codul Național de Conduită privind Parteneriatul pentru Fondurile Europene aferente Politicii de Coeziune. Acest document stabilește o serie de norme, principii și reguli de bază care ghidează funcționarea structurilor partenariale cu rol consultativ în procesul de programare și gestionare a fondurilor europene privind coeziunea, cu impact predilect asupra cadrului de programare 2021-2027. Documentul a fost utilizat în organizarea parteneriatului și diseminat în rândul membrilor structurilor partenariale cu rol consultativ în procesul de programare a fondurilor europene privind coeziunea prin comunicare directă, în cadrul reuniunilor partenariale, prin e-mail, precum și prin afișare pe web-site-ul MIPE (<http://mfe.gov.ro/wp-content/uploads/2020/07/6588501da9e75a7d8003d010af3b03fd.pdf>).

Preocupările pentru asigurarea parteneriatului au început în luna mai 2019, când MIPE a demarat pregătirea cadrului partenerial prin constituirea a 5 grupuri partenariale aferente celor 5 Obiective de Politică (OP) prevăzute la nivelul propunerii de RDC pentru perioada 2021-2027. Ca urmare, în luna noiembrie 2019, MIPE a organizat reuniuni ale acestor grupuri în care a fost prezentată și dezbătută logica intervenției pe fiecare dintre cele 5 OP. Documentele au fost publicate pe site-ul MIPE, la secțiunea Perioada de Programare 2021-2027, astfel încât să se asigure transparența dezbaterilor și posibilitatea de consultare cât mai largă a tuturor părților interesate.

În data de 28.11.2019, MIPE a organizat un eveniment de amploare vizând consultarea asupra viitoarei perioade de programare – 2021-2027, eveniment la care au participat reprezentanți ai mediului de afaceri, societății civile, autorităților publice centrale și locale, beneficiari de fonduri europene.

Odată cu stabilirea arhitecturii documentelor de programare și a cadrului instituțional de gestionare a fondurilor europene aferente Politicii de Coeziune 2021-2027, începând cu luna martie 2020, s-a trecut la etapa de constituire a cadrului partenerial la nivelul fiecărui PO și a Comitetului pentru Coordonarea și Managementul Acordului de Parteneriat (CCMAP). Astfel, în perioada 20.05.2020 – 05.06.2020, MIPE a derulat Apelul Național pentru exprimarea interesului privind participarea în cadrul procesului de consultare partenerială pentru elaborarea documentelor programatice pentru perioada 2021-2027 (<http://mfe.gov.ro/minister/perioade-de-programare/perioada-2021-2027/>).

Selecția partenerilor s-a efectuat în conformitate cu prevederile Codului Național de Conduită privind Parteneriatul pentru Fondurile Europene aferente Politicii de Coeziune, principiile de bază privind identificarea partenerilor relevanți fiind următoarele: principiul reprezentativității; principiul echilibrului intereselor; principiul implicării active; principiul responsabilității și principiul regularității participării. De asemenea, prin metodologia internă de selecție a partenerilor, au fost stabilite criterii specifice procesului de programare a fondurilor europene, precum: relevanța obiectului de activitate pentru domeniile de intervenție ale fondurilor europene; recunoașterea organizației la nivel național; nivelul de specializare; experiența anterioară; performanța; capacitatea de reprezentare; capacitatea de planificare strategică; integritatea; susținerea politicilor privind principiile orizontale ale UE. Totodată, metodologia conține formulare de candidatură care au fost completate de către cei care doreau să devină membri în

structurile partenariale, precum și grile de evaluare pe baza cărora s-a făcut selecția candidaților, acestea fiind publicate pe site-ul MIPE în vederea asigurării unui proces de selecție transparent. De asemenea, comisiile de selecție a candidaturilor și de soluționare a contestațiilor au fost aprobate prin ordin de ministru.

În urma apelului public lansat pe site-ul MIPE, au fost înregistrate 230 de candidaturi, reprezentând 735 de solicitări de participare la structurile partenariale, atât din mediul social (asociații, fundații, sindicate, patronate, organizații și forme asociative), cât și din mediul economic (societăți pe acțiuni, societăți cu răspundere limitată).

La nivelul CCMAP au fost selectați să participe partenerii care și-au exprimat opțiunea de a fi membri ai acestei structuri partenariale și care, totodată, au obținut punctajele cele mai mari la nivelul candidaturilor pentru Programele Operaționale (PO), cu asigurarea reprezentării echilibrate a partenerilor sociali, societății civile și mediului academic pe domeniile majore aferente PO, cu luarea în considerare a unui procent de reprezentare public/privat (parteneri) de 55% (mediul public) versus 45% (mediul privat/parteneri). Astfel, la nivelul CCMAP, din cele 67 de entități membre, 31 reprezintă parteneri selectați din mediul privat.

Procesul de selecție a partenerilor s-a finalizat pe data de 20.07.2020, când MIEP a afișat listele finale cu organizațiile/entitățile selectate în cadrul structurilor partenariale pentru elaborarea PO și a Acordului de Parteneriat 2021-2027.

Totodată, pentru asigurarea unei consultări tematiche, la nivel orizontal cu cele mai relevante categorii de beneficiari ai fondurilor europene, urmare a adoptării Memorandumului cu tema: Rezultatele celei de a 5-a runde de negocieri informale între autoritățile române și CE privind documentele naționale de programare a finanțării din fonduri europene 2021-2027, 2.12.2019, au fost constituite prin Decizii ale Primului Ministru 3 Comitete Consultative dedicate parteneriatului cu: mediul de afaceri; societatea civilă și autoritățile locale.

În data de 31.07.2020, MIPE a publicat în consultare publică, pe site-ul instituției, prima variantă a propunerilor de documente de programare specifice perioadei 2021-2027, respectiv Acordul de Parteneriat și PO, în vederea transmiterii de comentarii, observații sau propuneri pe marginea acestora la o adresă de e-mail dedicată parteneriat.programare@mfe.gov.ro. De asemenea, în vederea facilitării comunicării, au fost create adrese de e-mail specifice fiecărui program (ex: podd@mfe.gov.ro).

De asemenea, în perioada 18-27.08.2020 s-au derulat consultări publice pe prima versiune a documentelor de programare la nivelul tuturor structurilor partenariale constituite pentru PO și AP, la care au participat 945 de reprezentanți ai instituțiilor publice, ai societății civile, mediului academic și economic.

În luna septembrie 2020, au fost convocate și Comitetele Consultative tematice privind mediul de afaceri și societatea civilă și au fost prezentate documentele de programare, prilej cu care au fost primite o serie de comentarii și propuneri care au fost atent analizate și avute în vedere la definitivarea primului draft al programelor și AP..

Structura partenerială PODD

Elaborarea PODD 2021-2027 a fost coordonată de MIPE, cu respectarea și aplicarea principiului parteneriatului, și a presupus o cooperare strânsă cu autoritățile publice responsabile de politicile domeniilor finanțate prin program, precum și cu principalele tipuri de beneficiari, și alți reprezentanți ai societății civile, mediului academic și socio-economic implicate sau vizați de acțiunile finanțabile prin PODD.

În vederea definitivării componenței structurii partenariale de la nivelul PODD, pe lângă partenerii sociali selectați în cadrul Apelului național, au fost desemnați prin ordin comun de ministru reprezentanți ai principalelor instituții implicate în procesul de elaborare a PODD, după cum urmează: MAMP, MAI și

IGSU, STS, ME, MDLPA, MAPN, SGG.,

De asemenea, la elaborarea programului au fost implicate și alte instituții/entități precum: ANAR, ANM, operatorii naționali de transport și distribuție energie (gaz), Transelectrica, operatorii de distribuție concesiunari ai serviciului public de energie electrică, reprezentanți ai IMM-urilor și ai întreprinderilor mari.

Consultări publice

De-a lungul anului 2020 și anul 2021, au avut loc o serie de consultări cu parteneri instituționali dar și din societatea civilă, având ca teme: apă/apă uzată, deșeuri, biodiversitate, situri contaminate, calitatea aerului, riscuri și energie. Totodată, în luna octombrie 2020, PODD a fost publicat pe site-ul MIPE și transmis în cadrul grupului de lucru PODD, primindu-se o serie de propuneri/observații care au fost analizate și inserate, în măsura în care acestea se înscriau în obiectivele de program dar și de eligibilitate a fondurilor.

La dezbateră publică din data de 27 august, au participat 107 persoane/entități, reprezentanți ai instituțiilor publice cu atribuții în domeniile de interes acoperite de PODD, cât și reprezentanți ai principalilor beneficiari, ai societății civile, ai mediului de afaceri etc., Ca urmare a desfășurării acestui proces amplu de consultare publică, au fost primite o serie de contribuții, acestea fiind analizate și parțial preluate la nivelul Programului Operațional. MIPE a centralizat propunerile primite.

Cea de-a doua versiune a programului a fost supusă consultării publice în perioada 07-21 ianuarie 2022. Procesul de consultare pe marginea PODD a evidențiat faptul că intervențiile propuse în cadrul programului corespund în cea mai mare parte nevoilor potențialilor beneficiari în domenii precum: apă/apă uzată, deșeuri, calitatea aerului, situri contaminate, riscuri.

Un interes deosebit a fost manifestat din partea următoarelor categorii de parteneri:

- instituții publice centrale - în special pentru intervențiile care vizează riscurile și biodiversitatea
- mediul academic (universități) - în special pentru intervențiile privind deșeurile și biodiversitatea
- asociații și organizații non-guvernamentale (APPE, WWF Romania, Bankwatch, CNR-CME, Servelect) - pentru intervențiile din sectorul apă/apă uzată, biodiversitate și intervenții în sectorul energiei

Propunerile/observațiile din partea partenerilor au fost contribuit la definitivarea intervențiilor în domeniile menționate, cu respectarea obiectivelor de program dar și de eligibilitate a fondurilor.

Asigurarea parteneriatului în etapa de implementare a PODD.

AM PODD va iniția constituirea de grupuri de lucru/sub-comitete de monitorizare pe diverse tipuri de măsuri finanțate în cadrul PODD, constituite din membri ai CM PODD, instituții relevante, parteneri sociali, alte entități relevante. Aceste grupuri de lucru vor avea un caracter consultativ și au rolul de a asigura informații esențiale în vederea armonizării procesului de implementare a programului la nevoile pieței.

7. Communication and visibility

Reference: point (j) of Article 22(3) CPR

Vizibilitatea PC rămâne o prioritate majoră, principalul obiectiv fiind informarea imediată, corectă și transparentă a factorilor relevanți cu privire la finanțarea nerambursabilă și la impactul pozitiv al investițiilor PODD.

Cf. art. 46 RDC privind vizibilitatea, activitățile de comunicare vor fi coordonate la nivel național în baza unui document strategic cu caracter orientativ, care va urmări acțiuni unitare, coerente și predictibile. Documentul final va fi diseminat odată cu aprobarea PO, fiind suspus în prealabil dezbaterii și avizării la nivelul PO.

Cf. art. 46 (b), un portal unic pentru fondurile europene va oferi acces la toate PO din RO, incluzând obiective, activități, oportunitățile de finanțare și rezultate. Portalul va reflecta prevederile art. 49. PODD va dispune de o secțiune dedicată, disponibilă în cel mult 6 luni de la aprobarea PO.

Cf. art. 48 RDC, a fost desemnat un responsabil pentru comunicarea PODD. Acesta va face parte din rețeaua națională a responsabililor cu comunicarea PO și va reprezenta PODD în cadrul rețelei INFORM EU.

Obiective generale

Promovarea rolului și contribuției PODD la nevoile de dezvoltare din sectoarele: adaptarea la schimbările climatice, prin creșterea eficienței energetice și dezvoltarea sistemelor inteligente de energie, infrastructura de apă și apă uzată, economia circulară, conservarea biodiversității, calitatea aerului și decontaminarea siturilor poluate, prevenirea și gestionarea riscurilor;

Asigurarea transparenței privind obiectivele PODD, oportunitățile de finanțare și rezultatele obținute;

Sprijinirea potențialilor beneficiari PODD cu informații utile în elaborarea și implementarea proiectelor.

Obiective specifice

Creșterea notorietății PODD pentru finanțarea în domeniile vizate și asigurarea vizibilității operațiunilor de importanță strategică, care se vor regăsi în planurile de comunicare;

Informarea categoriilor de public țintă cu privire la apeluri, lansări de proiecte, stadiul implementării PODD;

Explicarea regulilor și a mecanismului de acordare a finanțărilor.

Prin urmare, în procesele de elaborare a ghidurilor solicitantului vor fi implicate toate părțile interesate/vizate.

Grupuri țintă

Potențiali beneficiari și beneficiari;

Multiplicatori de informație;

Publicul larg.

Canale de comunicare

Portalul unic prevăzut (www.fonduri-ue.ro) și site-ul instituțional mfe.gov.ro;

Media tradițională - conferințe și comunicate de presă, *infotrip*-uri/vizite la proiecte de succes;

Social media;

Structura de comunicare a MIPE, prin biroul de presă și helpdesk;

Materiale de informare/promovare;

Campanii de promovare, evenimente și seminarii pentru a asigura vizibilitatea PODD în rândul publicului specializat și larg;

Rețeaua națională a responsabililor cu comunicarea, formată de MIPE cu implicarea tuturor PO.

Activitățile de comunicare ale PODD se vor implementa prin contribuția responsabilului cu comunicarea, inclusiv pentru elaborarea planului de comunicare, în corelare cu documentele strategice propuse de MIPE și în colaborare cu structura de comunicare a MIPE și coordonatorul național.

Pentru vizibilitatea OIS, după caz: menținerea unei legături strânse și organizarea de acțiuni de comunicare comune cu beneficiarii; includerea unor componente în campaniile de promovare ale PODD; asigurarea reprezentării în media; diseminarea informațiilor relevante în mediul online, inclusiv prin marcarea distinctă a OSI în lista de operațiuni.

Bugetul previzionat pentru comunicarea dedicată PODD este de 1,65 mil. euro, alocare din P2 POAT, detaliat în planul de comunicare dedicat PODD. De asemenea, pentru susținerea activităților de comunicare orizontală, în cadrul P.2 din POAT este prevăzut un buget de aprox. 6 mil. euro.

Indicatorii pentru monitorizarea și evaluarea acțiunilor PODD vor viza:

Evenimente de informare și comunicare organizate cu potențialii beneficiari, beneficiari și alți actori interesați în implementarea PODD, inclusiv pe marginea operațiunilor de importanță strategică din domeniu;

Afișări pagină PODD în portalul unic/followers pagină Facebook.

Procesul de comunicare al PODD va fi monitorizat prin planurile anuale de acțiuni.

Cf. art. 47, 49 și 50, MIPE va elabora un ghid de identitate vizuală, cu elemente vizuale obligatorii pentru materialele de comunicare și publicitate pentru toate operațiunile cofinanțate în cadrul PO. Ghidul va fi aplicabil la nivel național.

8. Use of unit costs, lump sums, flat rates and financing not linked to costs

Reference: Articles 94 and 95 CPR

Table 14: Use of unit costs, lump sums, flat rates and financing not linked to costs

Intended use of Articles 94 and 95 CPR	Yes	No
From the adoption, the programme will make use of reimbursement of the Union contribution based on unit costs, lump sums and flat rates under the priority according to Article 94 CPR	☐	☒
From the adoption, the programme will make use of reimbursement of the Union contribution based on financing not linked to costs according to Article 95 CPR	☐	☒

Appendix 1: Union contribution based on unit costs, lump sums and flat rates

A. Summary of the main elements

Priority	Fund	Specific objective	Category of region	Estimated proportion of the total financial allocation within the priority to which the SCO will be applied in %	Type(s) of operation covered		Indicator triggering reimbursement		Unit of measurement for the indicator triggering reimbursement	Type of SCO (standard scale of unit costs, lump sums or flat rates)	Amount (in EUR) or percentage (in case of flat rates) of the SCO
					Code(1)	Description	Code(2)	Description			

(1) This refers to the code for the intervention field dimension in Table 1 of Annex I to the CPR and the Annex IV to the EMFAF regulation

(2) This refers to the code of a common indicator, if applicable

Appendix 1: Union contribution based on unit costs, lump sums and flat rates

B. Details by type of operation

C. Calculation of the standard scale of unit costs, lump sums or flat rates

1. Source of data used to calculate the standard scale of unit costs, lump sums or flat rates (who produced, collected and recorded the data, where the data is stored, cut-off dates, validation, etc.)

--

2. Please specify why the proposed method and calculation based on Article 94(2) CPR is relevant to the type of operation.

--

3. Please specify how the calculations were made, in particular including any assumptions made in terms of quality or quantities. Where relevant, statistical evidence and benchmarks should be used and, if requested, provided in a format that is usable by the Commission.

--

4. Please explain how you have ensured that only eligible expenditure was included in the calculation of the standard scale of unit cost, lump sum or flat rate.

--

5. Assessment of the audit authority(ies) of the calculation methodology and amounts and the arrangements to ensure the verification, quality, collection and storage of data.

--

Appendix 2: Union contribution based on financing not linked to costs

A. Summary of the main elements

Priority	Fund	Specific objective	Category of region	The amount covered by the financing not linked to cost	Type(s) of operation covered		Conditions to be fulfilled/results to be achieved triggering reimbursement by the Commission	Indicator		Unit of measurement for the conditions to be fulfilled/results to be achieved triggering reimbursement by the Commission	Envisaged type of reimbursement method used to reimburse the beneficiary(ies)
					Code (1)	Description		Code (2)	Description		

(1) This refers to the code for the intervention field dimension in Table 1 of Annex I to the CPR and the Annex IV to the EMFAF regulation

(2) This refers to the code of a common indicator, if applicable

B. Details by type of operation

Appendix 3: List of planned operations of strategic importance with a timetable

Article 22(3) CPR

Ca și operațiuni de importanță strategică, prin PODD se va acorda sprijin financiar pentru tipuri de acțiuni cum ar fi:

- construcția de rețele noi de distribuție a gazelor naturale doar pentru conectarea noilor centrale pe gaz care înlocuiesc vechile centrale pe carbune / combustibili fosili solizi
- dezvoltarea rețelelor inteligente de electricitate (Smart Grids)
- investiții integrate de dezvoltare a sistemelor de apă și apă uzată care contribuie la conformarea cu DAP și DEAUU
- îmbunătățirea modului de gestionare a deșeurilor municipale în vedere asigurării tranziției spre economia circulară.

DOCUMENTS

Document title	Document type	Document date	Local reference	Commission reference	Files	Sent date	Sent by
Anexa privind link-urile documentelor strategice sau legislative invocate sau datelor INS	Supplementary Information	02-Jun-2022		Ares(2022)4244950	Anexa link-uri	08-Jun-2022	PREOTEASA, Teodora
Informatii privind procedura SEA	Supplementary Information	02-Jun-2022		Ares(2022)4244950	Informatii privind stadiul procedurii SEA	08-Jun-2022	PREOTEASA, Teodora
DNSH	Supplementary Information	03-Jun-2022		Ares(2022)4244950	DNSH DNSH	08-Jun-2022	PREOTEASA, Teodora
Anexe metodologia cadrului de performanta PODD	Supplementary Information	08-Jun-2022		Ares(2022)4244950	Prioritatea 1 Actiunea 1.1 Prioritatea 4 Actiunea 4.1. Prioritatea 1 Actiunea 1.2. Prioritatea 3 Actiunea 3.2. Prioritatea 3 Actiunea 3.2 Prioritatea 3 Actiunea 3.2. Prioritatea 3 Actiunea 3.2. Prioritatea 3 Actiunea 3.2. Prioritatea 4 Actiunea 4.3. Prioritatea 4 Actiunea 4.2. Prioritatea 4 Actiunea 4.4. Prioritatea 4 Actiunea 4.5. Prioritatea 4 Actiunea 4.5. Prioritatea 2 Actiunea 2.1 Prioritatea 2 Actiunea 2.1. Prioritatea 3 Actiunea 3.1. Prioritatea 2 Justificari Actiunii 2.1, 2.2, 2.3 Prioritatea 2 Actiunea 2.1 Prioritatea 3 Actiunea 3.1. Prioritatea 3 Actiunea 3.1. Prioritatea 3.1. Actiunea 3.1. Prioritatea 3 Actiunea 3.1. Prioritatea 3 Actiunea 3.1. Prioritatea 3 Actiunea 3.1. Prioritatea 3 Actiunea 3.1.	08-Jun-2022	PREOTEASA, Teodora
Metodologie cadru de performanta PODD	Supplementary Information	08-Jun-2022		Ares(2022)4244950	Casdru performanta	08-Jun-2022	PREOTEASA, Teodora
Programme snapshot 2021RO16FFPR001 1.0	Snapshot of data before send	08-Jun-2022		Ares(2022)4244950	Programme_snapshot_2021RO16FFPR001_1.0_en.pdf Programme_snapshot_2021RO16FFPR001_1.0_ro_en.pdf Programme_snapshot_2021RO16FFPR001_1.0_ro.pdf	08-Jun-2022	PREOTEASA, Teodora